

İLLER ve BELEDİYELER DERGİSİ

Türkiye Belediyeler Birliği adına
sahibi
Birlik Başkanı ve
Adana Büyükşehir Belediye Başkanı

Aytaç DURAK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Hayrettin GÜNGÖR

Genel Sekreter

YAYIN KURULU

Hayrettin GÜNGÖR
Sabahattin ÜTKÜR
Fethi AYTAÇ
M. Cemal İŞLEYİCİ
Neşe BALCI
Mustafa DÖNMEZ
M. Cemal ÖZYARDIMCI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Burcu KULAÇ

YÖNETİM YERİ

Tunus Caddesi No: 12
Kavaklıdere - ANKARA
Tel: (0312) 419 21 00 (PBX)
Fax: (0312) 419 21 30
Misafirhane: Selanik Cad. No: 57
Kızılay - ANKARA
Tel: (0312) 425 00 03 - 425 00 31
e-posta: tbb@tbb.gov.tr
www.tbb.gov.tr

TASARIM - BASKI

ÜMİT OFSET MATBAACILIK
K. Karabekir Cad. Murat Çarşısı
41/1-2-9 İskitler-ANKARA
Tel: 0312 384 26 27 - 384 17 07

Yayın Türü: "Dergimiz ayda bir
yayınlanan yaygın süreli yayındır.
Eylül 2008, Sayı 725
Basım Tarihi: 10.10.2008

Türkiye Belediyeler Birliği gibi çok önemli bir kurumun, Genel Sekreterlik makamına getirilmenin onurunu taşımaktayım...

Kahramanmaraş ili Göksun ilçesinde doğdum. Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünden 1987 yılında mezun oldum. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü'nde Kamu Yönetimi Yüksek Lisans programını tamamlayarak, "Kamu Yönetimi Uzmanı" unvanını aldım. İşçileri Bakanlığında sırasıyla kontrolörlük, başkontrolörlük, Kontrolörler Başkanlığı görevlerini yürüttüm. Ayrıca 2006 yılında İşçileri Bakanlığı kontenjanından "Devlet Muhasebe Standartları Kurulu Üyesi" olarak görevlendirildim.

Maliye Bakanlığı öncülüğünde yürütülen "Kamu Mali Yönetimi Projesi"nde, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Analitik Bütçe Sınıflandırması ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe sisteminin yerel yönetimlerde uygulanması çalışmalarında yer aldım. Bunun yanı sıra ilgili yönetmeliklerin, üçüncül mevzuatın, yerel yönetimlerin yeniden yapılanması kapsamında İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliklerini hazırladım. Ayrıca norm kadro standardı çalışmalarında da bulundum.

Avrupa Birliği "Mali Kontrol" müktesebat başlığında Brüksel'de yapılan tanıtıcı tarama ve ayrıntılı tarama toplantılarına İşçileri Bakanlığını temsilen katıldım. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın yürüttüğü yerel yönetim reformu destekleme projesi kapsamında; eğitim çalışmalarında da yer aldım.

Tüm bu bilgi birikimlerim; İşçileri Bakanlığı "Kontrolörler Başkanlığı" sırasında edindiğim tecrübeler, birçok belediye ve bağlı idarenin denetiminde karşılaştığım problemlerden kazandığım deneyimler, uluslararası seminerlerde biriktirdiğim bilgiler, eğitim seminerlerinin dağarcığıma kattıkları ile belediyelerimizin sorunların çözümünde aktif katkı sağlayacağıma inanıyorum.

Bilindiği üzere Türkiye Belediyeler Birliği'nin 2005 yılında İşçileri Bakanlığı'na onaylanan Tüzüğüyle yetkileri, sorumlulukları ve görevleri artmıştır. Ancak sürekli gelişen ve değişen dünyada ihtiyaçların artması, belediyecilik hizmetlerinin de bu paralelde sürekli artmasını zorunlu kılmaktadır.

Belediyelerin kapasitelerinin artırılması konusunda ise Türkiye Belediyeler Birliği büyük rol oynamaktadır. Bu amaçla Birliğimizin eğitim, uluslararası ilişkiler, temsil, lobicilik, koordinasyon ve danışmanlık hizmetleri daha da güçlendirilerek, belediyelerimizin gelişmiş ülke standartlarına kavuşturulmasına yönelik faaliyetler sürdürülecektir.

Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreterliği görevine ek olarak İller ve Belediyeler Dergimizin Sorumlu Yazı İşleri Müdürlüğünü yürüterek sizlerle bir arada olacağım. Türkiye'nin en uzun soluklu yayın organı olan dergimiz sizin de katkılarınızla güçlenecek, büyüyecektir. Her ay daha önemli, eğitici konu ve dosyalarla sizlere ulaşacak, kimi zaman da konuğunuz olacaktır. Bu anlamda, ister hizmetlerinizi, ister söylemek istediklerinizi bize sözlü ya da yazılı olarak iletebilir; uzmanlık alanınızla ilgili konularda okurlarımıza bizim satırlarımızdan seslenebilirsiniz.

Türkiye Belediyeler Birliği'ni bugünlere getirenlere sonsuz teşekkürlerimizle, yeni bir başlangıç için, merhaba...

Hayrettin GÜNGÖR

İÇİNDEKİLER

3. manşet

Türkiye Belediyeler Birliği Eylül Ayı Olağan Meclis Toplantısı Ankara’da Yapıldı

Türkiye Belediyeler Birliği Ekim Ayı Encümen Toplantısı Konya Selçuklu’da Yapıldı

10. haber

Anadolu Selçuklu Şehirleri ve Uygarlığı Sempozyumu

12. dış ilişkiler

Belediye Ortaklık Ağları Projesi (TUSENET) Direktörleri Pilot Belediyeleri Ziyaret Ediyor

13. eğitim

Belediyelerin Seçilmiş ve Atanmış Personeline Uygulacak Eğitim Metodları Tartışıldı

Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi Projesi Kapsamında Pilot Belediye Temsilcilerine Eğitim Verildi

14. duyuru

Kimlikler

15. uzman gözüyle

15. Belediye Meclisi İhtisas Komisyonları
Hayrettin GÜNGÖR

23. Anayasa Mahkemesi’nin Belediyelerimizde Yeni Yapılaşmaya İlişkin Kararı Bekleniyor
Fethi AYTAÇ

25. 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun Açıklaması ve Değerlendirilmesi
Abdurrahman ACAR

34. Bütçe Denklığı ve Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli
Tahir TEKİN

39. Belediye Başkanlarının Makam, Görev ve Temsil Tazminatları
Av. Neşe BALCI

43. 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Yapılan Son Değişiklikler ve Getirdikleri
Burhan ORMANOĞLU

49. soru cevap hattı

59. pratik bilgiler

61. resmi gazete

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ EYLÜL AYI OLAĞAN MECLİS TOPLANTISI ANKARA'DA YAPILDI

TBB'NİN GÖRÜŞÜNÜ ALMAK YASAL ZORUNLULUK OLSUN

Başkan Durak, belediyelerle ilgili yapılacak yasal düzenlemelerde Türkiye Belediyeler Birliği'nin görüşünün alınmasının kanuni bir mecburiyet haline getirilmesini istedi.

Burcu Kulaç (Ankara)- Türkiye Belediyeler Birliği Eylül ayı Olağan Meclis Toplantısı, İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın katılımı ile 25 Eylül 2008 tarihinde Ankara'da yapıldı.

Türkiye Belediyeler Birliği Başkan ve Encümen Üyeleri ile AK Parti Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Tanrıverdi ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü Ercan Topaca'nın da bulunduğu toplantıda çok sayıda belediye başkanı bir araya gelirken; toplantının açılış konuşmasını **İçişleri Bakanı Beşir Atalay** yaptı.

Konuşmasına kanunların sorunları çözmek ve daha rahat bir toplumsal hayat için çıkartıldığını hatırlatarak başlayan İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Türkiye Belediyeler Birliği'nin

de yerel yönetimlerin sorunlarının tartışılması, yeni uygulamaların benimsenmesi ve geleceğe yönelik stratejilerin belirlenmesi açısından faydalı olduğunu vurguladı.

Yerel yönetimleri, mahalli müşterek hizmetlerin üretildiği mekanizmalar olarak tanımlayan Bakan Atalay, yerel yönetimlerin yerel sorunların çözülmesi açısından önemli görevler icra ettiklerinin altını çizdi.

Aşırı göç ve bazı şehirlerdeki nüfus artışının belediye başkanlarının çalışmalarını zorlaştırdığına işaret eden Bakan Atalay, nüfus sayımının geç yapılması nedeniyle belediyelere kaynak aktarımının da geciktiğini açıkladı.

‘Yerel yönetimlerin gelişmesi ve güçlendirilmesini demokrasinin olmazsa olmazı olarak kabul ettik’ diye konuşan Bakan Atalay, bunun için Büyükşehir Belediye, İl Özel İdareler, Belediyeler, Mahalli İdare Birlikleri ile İl Özel İdare ve Belediye Gelirleri kanunlarını çıkarttıklarını anlattı.

Vatandaşın beklentilerinin ve sorunlarının yerinde çözülmesini arzuladıklarını belirten Bakan Atalay mahalli ve müşterek hizmetlerin tamamının yerel yönetimlere devredilmesinin hedeflendiğine dikkat çekti. Söz konusu değişim sürecinin bir ayağının eksik olduğunu kaydeden İçişleri Bakanı Beşir Atalay, bu eksikliği gidermek amacıyla, 1924’ten

bu yana yürürlükte olan Köy Kanunu’nu değiştirme çalışmalarının devam ettiğini söyledi.

Belediyelerin gelirleri artırıldı

Bakan Atalay, yerel yönetimlerin yetki ve görevleriyle orantılı kaynak artışının yeni yapılan düzenleme ile **yüzde 50 arttığına** işaret etti. Bakan Atalay, buna göre 3 bin 225 Belediye ve 81 İl Özel İdaresine 2007 Eylül ayında 785 milyon YTL kaynak aktarılrken, 2008 yılı Eylül ayında ise 1 milyar 232 bin YTL kaynak tahsis edildiğini bildirdi. Bakan Atalay, kaynak aktarımı yaparken siyasi parti ayrımının da kesinlikle gözetilmediğinin altını çizdi.

BELDES uygulamasıyla nüfusu 10 binin altındaki beldelere de altyapı çalışmaları için kaynak aktardıklarını söyleyen İçişleri Bakanı Beşir Atalay, belediye başkanlarına şöyle seslendi: “Biz bu çalışmaları yaparken tek isteğimiz vatandaşın mağdur olmaması. İmar, altyapı, sağlık, kültür gibi hizmetlere vatandaşların daha hızlı ulaşmasını sağlamak için gösterdiğiniz gayretleri arttırmanızı istiyorum.

**Bakan Atalay:
Türkiye Belediyeler Birliği
aynı zamanda belediye başkanları ile
belediye meclis üyelerinin ortak sesi
olmalıdır.**

Plansız yapılaşma ve düzensiz kentleşme şehirlerdeki yaşamı zorlaştırıyor. Özellikle imar ve altyapı çalışmaları tarafsız ve modern şehirciliğin gereklerine göre yerine getirmeliyiz. İlkelerin ve kuralların yerine istisnalar çoğalırsa biz hedefimize ulaşamayız.

İnsan ve çevre sağlığı toprak ve arazi kullanımı, hayatı kolaylaştırma gibi unsurları dikkate almak durumundadır. **Zorunluluk olmadıkça lütfen imar planlarını sık sık değiştirmeyelim.** Uygulamaları planlar üzerinde gerçekleştirelim”.

2. el oto galerileri şehir dışına

Ankara başta olmak üzere **2. el araç satışı yapan oto galerilerinin** şehir içinde yaygınlaşmasının ciddi bir sorun olduğunu vurgulayan İçişleri Bakanı Beşir Atalay, kanunlara göre belediyelerin bu konuda yetkilerinin bulunduğunu belirterek galerilerin şehir dışına taşınmasını istedi.

Bu konuda 2 genelge yayımlandığını ifade eden Bakan Atalay, galerilerin 2 yıl içinde şehir dışında kendileri için ayrılacak yerlere taşınması gerektiğini belirtti. Konuya ilişkin çalışmaların 15 ilde tamamlandığını, 45 ilde sürdüğünü, 17 ilde ise henüz başlamadığını aktaran Bakan Atalay, “İçişleri Bakanlığı olarak bu konu üzerinde ciddi şekilde duruyoruz. Takibini ciddi şekilde yapacağız” diye konuştu.

Sağlıklı içme suyu hükümet politikası

Bazı şehirlerde yaşanan içme suyu sorununa değinen Bakan Atalay, **içme suyunun sağlıklı, kesintisiz ve standartlara uygun şekilde sunulmasının hükümet politikası** olarak titizlikle takip edildiğini kaydetti. Konuyla ilgili yapılması gereken çalışmalar hakkında valiliklere genelge gönderildiğini hatırlatan İçişleri Bakanı Beşir Atalay, şöyle devam etti:

“Belediyelerimiz sağlıklı içme suyu konusunda lütfen çalışmalarını, yatırımlarını aksatmasınlar. Sorunu olanlar bir an önce sorunlarını gidersinler. Vatandaşın sağlığıyla ilgili olan bu işin üzerine gideceğiz, kararlıyız. Belediyelerimizin kaynakları arttı. Bu kaynakları vatandaşın günlük hayatıyla ilgili su gibi yatırımlarda kullansınlar. Bu konuda titizlik göstersizler, zaman geçirmeden bu konudaki çalışmaların yapılmasını bekliyoruz”.

Stratejik yönetim anlayışı artırılmalı

İçişleri Bakanı Beşir Atalay, Türkiye Belediyeler Birliği’nin belediye başkanlarına daha fazla rehberlik yapmasını, daha fazla eğitim vermesini ve belediyelere uluslararası tecrübelerin paylaşım konusunda daha fazla destek vermesini istedi. AB fonlarının yerel yönetimlere daha fazla aktarılmasının önem taşıdığına işaret eden Bakan Atalay, stratejik yönetim anlayışının artırılması gerektiğini söyledi. Bakan Atalay, “Gelişmiş ülkelerin uygulamalarını izleyerek, örnek uygulamaları ortaya koyalım. Türkiye Belediyeler Birliği aynı zamanda belediye başkanları ile belediye meclis üyelerinin ortak sesi olmalıdır” diye konuştu.

Yerel seçim sürecine girildiğini hatırlatan Bakan Atalay, “Seçimlerde belediye başkanları, görevleri süresince yaptıklarının bir nevi hesabını yeniden aday olurlarsa vatandaşlara verecekler” dedi.

Seçimlerin, yapılan hizmetlerin vatandaşlara ne kadar yansıdığını göstereceğini de ifade eden İçişleri Bakanı Beşir Atalay, “İyi ki vatandaş denetliyor, en güçlü denetim o. Diğer denetimlerin hepsinden daha gerçekçi. Vatandaşın sağduyusu çok güçlüdür. Hele bizim milletimizin. Vatandaşın değerlendirmelerine güvenmek gerekir” diye konuştu.

“BELEDİYELERLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELERDE TBB’NİN GÖRÜŞÜ ALINSIN”

Türkiye Belediyeler Birliği ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak ise konuşmasında belediyelere temel yasalarla verilen yetkilerin, zaman zaman parlamentoda kabul edilen ve birden çok sayıda kanun ve kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapılmasını öngören yeni yasal düzenlemeler arasına sokularak kısıtlanmasını eleştirdi. Kanunlarla taşraya verilen yetkilerin bir takım güçler tarafından merkeze alındığını savunan Başkan Durak, Ankara’daki bürokratların yetkilerini taşraya vermek istemediklerini dile getirdi.

Vatandaşın sorununun başkente taşınmamasını isteyen Başkan Durak, belediyelerle ilgili yapılacak yasal düzenlemelerde **Türkiye Belediyeler Birliği’nin görüşünün alınmasının kanuni bir mecburiyet haline getirilmesini** istedi.

Birlik Başkan Durak belediyelerde yeterli eleman sıkıntısına da işaret ettiği konuşmasında belediyelerdeki yolsuzluk iddialarıyla ilgili olarak “kamudaki kara deliklerden çok daha küçük” diye konuştu.

Açılış oturumu ve protokol konuşmalarının ardından Birlik Meclis Üyeleri, gündemdeki konuları görüşüp karara bağladı.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ MECLİS KARARLARI

Karar Tarihi: 25 Eylül 2008

TOPLANTIYA KATILANLAR:

Birlik Başkanı: Aytaç DÜRAK

Katip Üyeler: İrfan DİNÇ, Suphi DAŞDAN

Karar No: (13) Plan ve Bütçe Komisyonunun Birlik 2009 mali yılı Bütçesine ilişkin raporu görüşülerek; bütçe giderinin 30.000.000,00 YTL, bütçe gelirin 30.000.000,00 YTL olarak kabulüne oybirliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (14) “- Türkiye Belediyeler Birliğinin organizasyon yapısını etkin ve verimli hale getirmek.

- Belediyelerin görüşlerinin hazırlanacak yasal düzenlemelere yansıtılmasını sağlamak amacıyla, yasama ve yürütme organları, merkezi yönetim kurum ve kuruluşları ile kurumsal diyalogu geliştirmek.

- Belediyelerin daha etkin ve verimli çalışmalarını desteklemek amacıyla eğitim, enformasyon, danışmanlık ve koordinasyon için uygun mekanizmaları kurmak.

- Yerli, yabancı ve uluslararası kurum ve kuruluşlar nezdinde belediyeleri temsil etmek; işbirlikleri kurmak ve geliştirmek.”

Amaçları çerçevesinde;

Hedef 1.1 Yeterli sayıda ve uygun niteliklere sahip personel istihdamı sağlanacaktır.

Hedef 1.2 Birlik idari yapısı içinde yatay ve dikey sorumlulukların net bir şekilde belirlenmesi sağlanacaktır.

Hedef 1.3 Finansal Kaynaklar orta ve uzun vadeli olarak planlanacaktır.

Hedef 1.4 2010 yılına kadar belediyelerin görev alanına giren temel konularda belediye başkanları ve teknik uzmanlardan oluşan komisyonlar kurulması yönünde çalışmalar yürütülecektir.

Hedef 1.5 2010 yılına kadar Birlik binasında belediye başkanları ile belediye çalışanlarına Ankara’da bulundukları süre içinde ofis desteği sağlanabilmesi için gerekli fiziki mekanlar hazırlanacaktır.

Hedef 2.1 2010 yılına kadar, TBMM ile TBB arasında kurumsal düzeyde işbirliği kurulacaktır.

Hedef 2.2 2010 yılına kadar, Bakanlıklar ile TBB arasında kurumsal düzeyde işbirliği kurulacaktır.

Hedef 2.3 2010 yılına kadar Merkezi yönetim kurum ve kuruluşlarıyla kurumsal düzeyde işbirliği kurulacaktır.

Hedef 3.1 2010 yılına kadar, Birlikte belediye projelerine teknik düzeyde danışmanlık yapılması ve hukuki danışmanlık hizmeti verilmesi yönünde bir kapasite oluşturulacaktır.

Hedef 3.2 2010 yılına kadar, belediyelerin görev ve sorumluluk alanlarına giren en az iki konuda çeşitli komiteler, araştırma modülleri ve platformlar oluşturulacaktır.

Hedef 3.3 Etkin, güncel ve güvenilir bir “belediye portalı”nın hazırlanması için İçişleri Bakanlığı ve TODAİE ile işbirliği yapılarak gerekli çalışmalar yürütülecek ve en geç 2010 yılında hizmete sunulacaktır.

Hedef 3.4 2010 yılına kadar, belediyelerimizin Avrupa Birliği formatına uygun proje hazırlama kapasiteleri geliştirilerek, nüfusu 50.000’in üzerindeki 50 belediyede en az bir personelin bu eğitimi alması sağlanacaktır.

Hedef 3.5 2010 yılına kadar, büyük ve küçük ölçekli belediyelerde belediye başkanları, belediye meclis üyeleri, idari ve teknik personel olmak üzere farklı hedef gruplarına yönelik eğitimler düzenlenecektir.

Hedef 3.6 Uzun vadede kurulması öngörülen “Belediyecilik Akademisi”nin altyapısını kurmak üzere, 2010 yılına kadar “Belediye Çalışmaları Araştırma Merkezi” açılacak ve belediye çalışanlarının hizmet içi eğitimleri, seçimle göreve gelen yöneticilere yönelik eğitimler için programlar geliştirilerek pilot uygulamalar gerçekleştirilecek, bunlara ilişkin el kitabı ve kılavuzlar hazırlanacaktır.

Hedef 3.7 2010 yılına kadar, Birliğimiz bünyesinde kurulan Yerel Çevre Hizmetleri Platformunun katılımcı sayısı (% 25) ve etkinliği artırılabilecektir.

Hedef 3.8 2010 yılına kadar, belediyelerin görev ve hizmet alanlarına ilişkin konularda çeşitli kitap, dergi, gazete, kılavuz, araştırmalar, rehber, cep kitapları yayınlanacaktır.

Hedef 3.9 2010 yılına kadar, birden fazla ili kapsayan bölgesel belediye birliklerinden en az 3 tanesi ile işbirliği yapılarak ortak etkinlikler düzenlenecektir.

Hedef 3.10 Belediyelerimizin kendi aralarındaki işbirliklerinin ve organizasyon düzenleme kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla 2010 yılına kadar çeşitli konularda en az 5 Belediye ile işbirliği gerçekleştirilecektir.

Hedef 4.1 Belediyelerin görev, sorumluluk ve hizmet alanlarında kamu kurumları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler ve ilgili uzman sivil toplum örgütleri ile işbirliğinde 2010

yılına kadar en az 5 ortak program ve/veya proje geliştirilecek ve yürütülecektir.

Hedef 4.2 2010 yılına kadar, Avrupa Konseyinin yerel yönetimlere yönelik iletişim ağları arasında bulunan kuruluşlarıyla bilgi ve deneyim paylaşımı ve işbirlikleri geliştirilecektir.

Hedef 4.3 2010 yılına kadar, Avrupa Birliğinde yerel ve bölgesel yönetimlerin temsil edildiği Bölgeler Komitesi (CoR) bünyesinde kurulan “Türkiye Çalışma Grubuna” aktif katılım sağlanarak belediyelerimizin etkin temsil edilmesi amacıyla faaliyetler yürütülecektir.

Hedef 4.4 2010 yılına kadar, Birliğimizin yerel yönetimler alanında en kapsamlı küresel örgütlenme olan Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Teşkilatı (UCLG) üyeliği aktif hale getirilecektir.

Hedef 4.5 2010 yılına kadar, Birliğimizin kardeş-şehir ilişkilerinin koordinasyonunu yapabilme kapasitesi geliştirilecek ve en az 50 belediyenin etkin kardeş şehir ilişkisi kurması sağlanacaktır.

Hedef 4.6 AB’ye üye ülkeler ile diğer yabancı ülkelerde faaliyet gösteren ulusal düzeydeki belediye birlikleri ile işbirlikleri geliştirilerek 2010 yılına kadar en az 3 etkinlik düzenlenecek, bilgi ve deneyim paylaşımının sağlanması için ortak projeler geliştirilecektir.”

Şeklinde tespit edilen hedeflere ulaşılması için öngörülen faaliyetleri içeren “2009 Yılı Birlik Çalışma Programı”nın kabulüne oybirliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (15) Türkiye Belediyeler Birliğine verilen görevler kapsamında;

“Temsil ve Lobicilik:

Türkiye’deki tüm belediyeleri Birlik çatısı altında toplamak, Belediyelerin menfaatlerini korumak ve

gelişmelerine yardımcı olmak, Belediyelerle ilgili kanun hazırlıklarında görüş bildirmek, ilgili yurtiçi ve yurtdışı merciler nezdinde belediyeleri temsil etmek,

Eğitim:

Belediyelerin seçilmiş ve atanmış personel ve görevlilerini eğitmek, Belediyelere rehberlik etmek, Dünyada belediyeçilik konusundaki gelişmeleri izlemek; belediyeleri ilgilendiren konularda araştırma - geliştirme, konferans, seminer, panel, yuvarlak masa toplantısı, teknik ve meslekî gezi vb. faaliyette bulunmak, Belediyelerle ilgili kitap, dergi, bülten vb. basılı materyal yayınlamak,

Koordinasyon ve Danışmanlık:

Belediyeler arasında yardımlaşma ve işbirliğini, teknik ve idarî bilgi ve deneyim değişimini teşvik etmek, iyi uygulama örneklerinin yaygınlaşmasını desteklemek, Yurtdışında belediyeçilik konusunda görev ve hizmet yürüten kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak ve ortak hizmet projeleri yürütmek.

Uluslararası İlişkiler:

Belediyeçilik alanında faaliyette bulunan uluslararası kuruluşlar ve yabancı ülke yerel yönetim birlikleri, dernekleri ve benzeri kuruluşları ile işbirliği yapmak, ortak projeler yürütmek, gerektiğinde bu tür kuruluşlara üye olmak, buralarda belediyeleri temsil etmek, belediyelerin bu kuruluşlarla ve diğer ülke belediyeleri ile ilişkilerine gerektiğinde aracılık etmek. AB sürecinde ülkemizin yerel yönetimler konusunda yapması gereken işler ve hazırlıklara katkı sağlamak, belediyelerin AB'nin hibe, teknik yardım, eşleştirme (twinning) vb program ve imkanlardan yararlanmalarına yardımcı olmak. “

Şeklinde belirlenen Temel Politika ve Öncelikler çerçevesindeki amaç ve hedeflerine ulaşmak için performans hedef ve göstergelerinin tespit edildiği “Türkiye Belediyeler Birliği Performans Programı”nın kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Karar No: (16) Türkiye Belediyeler Birliğinin Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi'ne (CEMR) üye olmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (17) “Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi” (TR0604.01-01/172) projesinin yürütülmesine ve İspanya Belediyeler ve Kentler Federasyonu (FEMP) ile proje süresi sonrasında da ortak çalışmaların orta ve uzun vadede işbirliği yapılması amacıyla bir protokolün imzalanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (18) Birliğimiz ile İspanya Kentler ve Belediyeler Federasyonu (FEMP) işbirliğinde Avrupa Birliği Sivil Toplum Diyalogu-Kentler ve Belediyeler Hibe Programına sunulan “Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi” (TR0604.01-01/172) başlıklı proje kapsamında Birlik Genel Sekreteri Hayrettin GÜNGÖR'e “temsil ve ilzam yetkisi” verilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (19) Gagauz Yeri Özerk Bölgesinde Yer Alan Türk Belediyeleri ile işbirliği yapılmasının kabulüne oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (20) Belediyelerimizin ve Türk Devletleri, Özerk Türk Cumhuriyetleri ve diğer Türk Halklarının bulunduğu bölgelerin yerel yönetimlerinin katılımıyla uluslararası bir konferansın düzenlenmesine ve organizasyon giderlerinin Birliğimiz bütçesinin ilgili tertiplerinden karşılanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (21) “Türkiye Belediyeler Birliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönergesi”nin gündemden geri çekilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (22) “Türkiye Belediyeler Birliği Belediye Başkanları Konukevi İşletmesi Görev ve Çalışma Yönergesi”nin gündemden geri çekilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (23) Türkiye Belediyeler Birliği Sicil Amirleri Yönetmeliği'nin kabul edilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (24) 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 22 nci maddesine göre birliklerde, teşkilat ve personel istihdamı konularında bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Belediye Kanunu ile

Belediye Kanununa aykırı olmamak kaydıyla Birlik Tüzüğü hükümleri uygulanacaktır. Bu çerçevede, Norm Kadro ile Birliğimize verilen mimar, mühendis ve şehir plancısı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, bu kadrolarda tam zamanlı sözleşmeli personel çalıştırılması amacıyla, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında halen çalışmakta olan avukat ve şehir plancısı ile çalıştırılması planlanan mimar ve mühendise 2009 yılı için Maliye Bakanlığınca belirlenecek ücret tavanının uygulanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (25) Birliğimizde bulunan 1'inci dereceli 1 adet müdür kadrosunun, 2'nci dereceli müdür kadrosu ile değiştirilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Aytaç DÜRAK
Birlik Başkanı
Adana B.Ş. Bld.Bşk.

İrfan DİNÇ
Katip Üye
Çankırı Bld.Bşk.

Suphi DAŞDAN
Katip Üye
Akdağmadeni Bld. Bşk.

Karar No: (26) Genel İdare Hizmetleri sınıfından 1 adet 1'inci dereceli Genel sekreter Yardımcısı ihdas edilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Karar No: (27) Belediyelerimizin seçilmiş ve atanmış personelinin eğitimleri için sürekli bir eğitim merkezi kurulması, belediyeleri ilgilendiren konularda araştırma, geliştirme, konferans, seminer, panel, yurt içi ve yurt dışı teknik ve mesleki gezi vb. faaliyetlerde bulunulması amacıyla; kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, enstitüler, vakıflar, meslek odaları, dernekler ve diğer sivil toplum kuruluşları ile işbirliği ve ortak projeler geliştirilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ EKİM AYI ENCÜMEN TOPLANTISI KONYA SELÇUKLU'DA YAPILDI

Türkiye Belediyeler Birliği Ekim ayı Encümen toplantısı Konya Selçuklu'da yapıldı.

Konya Selçuklu Belediye Başkanı ve TBB Encümen Üyesi Doç. Dr. Adem Esen'in ev sahipliğinde yapılan toplantıda gündemdeki konular görüşülerek karara bağlandı.

ANADOLU SELÇUKLU ŞEHİRLERİ VE UYGARLIĞI SEMPOZYUMU

Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'ün himayelerinde Konya Selçuklu Belediyesi tarafından Konya'da 7-8 Ekim 2008 tarihlerinde “Anadolu Selçuklu Şehirleri ve Uygarlığı” konulu bir sempozyum düzenlendi.

Sempozyum, Devlet Bakanı Mehmet Aydın, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı Nadir Alparslan, Konya Vali Yardımcısı Nevzat Dalkıran, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, Selçuk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Süleyman Okudan, AK Parti Konya milletvekilleri, Selçuklu Belediye Başkanı Doç. Dr. Adem Esen, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Özhasaki, Türkiye Belediyeler Birliği ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak ile Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Üyelerinin de yer aldığı belediye başkanları ve akademisyenlerin katılımıyla yapıldı.

Sempozyumun açılış konuşmasını yapan Selçuklu Belediye Başkanı Adem Esen, belediye olarak kullandıkları ismin ağırlığı ve sorumluluğu çerçevesinde çalıştıklarını belirterek, “İlçe sınırlarımız içinde bulunan ve Selçuklu döneminden kalan tarihi eserleri koruma konusunda çalışmalarımız sürüyor. Özellikle restorasyon ve eserlerin geri kazanımı konusunda önemli adımlar attık ve atmaya da devam edeceğiz. Anadolu'yu bize vatan yapan atalarımız olan Selçuklu dönemiyle ilgili böyle bir proje hazırlamayı düşündük. Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül Konya'ya geldiğinde, bu projeyi kendisine sunduk ve o da projeye hamilik yapacağını söylemişti. Gerçekten de gerek hazırladığımız fotoğraf albümü, gerekse bu sempozyuma hamilik yaparak bize çok yardımcı oldu. Biz bu sempozyumun ardından yurt dışında bulunan Selçuklu eserleriyle ilgili de bir proje hazırlamak istiyoruz” diye konuştu.

Devlet Bakanı Mehmet AYDIN'ın açılış konuşması

Devlet Bakanı Mehmet Aydın, yaptığı konuşmada küreselleşmenin getirdiği yıpratmanın manevi birikime dokunamadığını kaydederek, “Artık ülkeler küreselleşiyoruz diye manevi birikimini geride bırakmıyor. Kültür konuları artık diplomatik ve siyasi bir konu haline gelmiştir. Bizim hem geçmişimize vefa ve ahlaki borcumuz var ve bu borç bizlerin stratejik vazifemizdir” dedi.

Türkiye Belediyeler Birliği ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak ise belediyeler olarak tarihe ve tarihi eserlere eskiden sahip çıkamadıklarını ifade ederek şöyle konuştu: “O zamanlar kendi ellerimizle tarihi yok ettik. Daha sonra şehirleşmeyle tarihi değerlerimizin birer birer yok olduğunu yaşadık. Bu değişimde tarihi değerlerimiz geri dönmek üzere yok edildi. Ben şunu söylüyorum: Eğer tarihi eserlerimizi koruyamıyorsak, şehirleşmeyi tarihi eserlerin uzağına doğru yaparak onları koruyabiliriz.”

Açılış konuşmalarının ardından Selçuklu Belediyesi tarafından yapılan belgesel izlendi. Daha sonra

Konya Selçuklu Belediye Başkanı Doç. Dr. Adem ESEN

Toplantının birinci oturumu

düzenlenen oturumlarda Selçuklu dönemi ve tarihi üzerine akademisyenler tarafından sunumlar yapıldı. Program çerçevesinde Amasya Belediye Başkanı ve TBB Encümen Üyesi İsmet ÖZARSLAN'ın da aralarında bulunduğu bazı belediye başkanları şehirleriyle ilgili sunumlar yaptılar.

“ANADOLU SELÇUKLU ŞEHİRLERİ VE UYGARLIĞI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRİSİ

Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül'ün himayelerinde Selçuklu Belediyesince 7-8 Ekim 2008 tarihlerinde Konya'da düzenlenen ve Tarihi Kentler Birliği, Türkiye Belediyeler Birliği, Konya Valiliği, Konya Büyükşehir Belediyesi ve Selçuk Üniversitesi'nde desteklenen Anadolu Selçuklu Şehirleri ve Uygarlığı Sempozyumu tamamlanmış ve aşağıdaki kararlar alınmıştır.

1. Anadolu'da Selçuklu döneminde kurulan şehirler bugün 49 il ve 110 ilçe merkezini kapsamaktadır. Anadolu Selçuklu şehirlerinin ve anıtlarının korunması Selçuklu döneminin ekonomik, sosyal, kültürel, bilim ve sanat dünyasını öğrenmeye yönelik bu ilk sempozyum başarılı geçmiştir. Selçuklu Belediyesine, destek veren kuruluşlara ve tüm emeği geçenlere teşekkür ederiz.

2. Selçuklu Belediyesince yayınlanan Anadolu Selçuklu Eserleri Fotoğraf Albümü başarılı bir biçimde yapılmış ve bu alandaki yılların açığını kapatmıştır. Benzeri bir Fotoğraf Albümünün Büyük Selçuklu Coğrafyasındaki yapılar için de hazırlanmasının gerekli olduğuna inanılmaktadır.

3. Selçuklu Şehirlerinin mahalli yöneticilerinin çalışmalarına katkıda bulunmak için sempozyumların her yıl bir başka şehirde belli bir konu

başlığında düzenlenmesi ve Tarihi Kentler Birliği tarafından bu şehirlere yılın “Selçuklu Kültür Şehri” ünvanı verilmesi,

4. Anadolu Selçuklu Şehirleri ve Uygarlığı Sempozyumu'nun ikincisinin Kayseri Büyükşehir Belediyesince düzenlenmesi.

5. Şehirlerimizdeki Selçuklu ve Osmanlı kent dokuları korunmalı, kaleler, surlar, kent meydanları, çarşı-pazarlar, sokaklar, evler, anıtsal yapılar özenle korunup yaşatılmalı, Selçuklu kent tarihi yazılmalıdır. Bu konudaki bilimsel çalışmalar teşvik edilmeli, ilgili kurum ve kuruluşlarca desteklenmelidir. Selçuklu dönemi ile ilgili tüm yüksek lisans, doktora çalışmalarına ve diğer faaliyetlere burs desteği sağlanmalıdır.

6. Orta öğretimde Selçuklu tarihi ve sanatına önem verilmesi, sanat tarihi derslerinin zorunlu hale getirilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı nezdinde girişimde bulunulmalıdır.

7. Selçuklu dönemi ve diğer tarihi yapıların restorasyonlarında yürürlükteki ihale yasası doğrultusunda yapılan onarımların yarattığı sorunlar gerekli iyileştirmelerle birlikte uzman restoratör ve ustaların çalıştırılması sağlanmalıdır. Bu bağlamda Vakıflar Genel Müdürlüğüne bir Restorasyon Okulu Kurulmalıdır.

8. Adalet, demokrasi, barış ve hoşgörü gibi ortak değerler etrafında birleşip yaşanabilir, sağlıklı kentler yaratmak, temel hedefimiz olmalıdır. Bunu yaparken tarihi kentlerimizin dokularını-yapılarını koruyarak “kültürel kimliğimizin” maddi kalıntılarına sahip çıkmalıyız.”

SEMPOZYUM DÜZENLEME VE BİLİM KURULU ADINA

Prof. Dr. Metin SÖZEN, Doç. Dr. Adem ESEN, Prof. Dr. Haşim KARPUZ, Doç. Dr. Osman ERAVŞAR.

BELEDİYE ORTAKLIK AĞLARI PROJESİ (TUSENET) DİREKTÖRLERİ PILOT BELEDİYELERİ ZİYARET EDİYOR

Birliğimiz ile İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliği işbirliğinde geliştirilen “Belediye Ortaklık Ağları Projesi” (TUSENET) çerçevesinde, Türk ve İsveç belediyeleri arasında kardeş-şehir ilişkilerinin kurulması, ortak projeler geliştirilmesi ve yürütülmesi hedefleniyor. Projede, Türkiye’den 22 belediye ile İsveç’ten 5 belediye arasında altı farklı modülde kardeş-şehir ilişkileri çerçevesinde yürütülen çalışmalar kapsamında, pilot belediyelerin katılımıyla Türkiye’de ve İsveç’te çeşitli çalışma toplantıları düzenleniyor.

Pilot belediyelerde yürütülen çalışmaların ve işbirliğine ilişkin durumun analiz edilmesi amacıyla düzenlenen izleme programlarından üçüncüsü, 1-6 Eylül 2008 tarihlerinde gerçekleştirdi. Her iki Birlik tarafından görevlendirilen proje direktörleri, bu izleme programı çerçevesinde; Malmö, Kalmar, Karlstad, Umea ve Stockholm Belediyelerini ziyaret etti.

1 Eylül 2008 Pazartesi günü, Malmö Belediyesi’nde proje ekibiyle görüşmeler yapılarak, ekibin projeye ilişkin görüşleri alındı. Malmö Belediyesi, ortak çalışma yürüttüğü Tarsus, Muğla ve Antalya Büyükşehir Belediyeleriyle birlikte geliştirdikleri çevre konusunda eğitim çalışmalarını içeren projenin kabul edilerek uygulamaya geçmiş olmasından duydukları memnuniyeti dile getirdi. Ayrıca her üç kentte, proje çalışmalarına üniversitelerin ilgili bölümlerinin katılımı sağlandı. Bu modül, yenilenebilir enerji kaynakları, enerji verimliliği ve gençlik konularında çalışmalar yürütüyor.

2 Eylül 2008 Salı günü, Kalmar Belediyesi’nde proje ekibi ve meclis üyeleriyle görüşmeler yapılarak, ekibin projeye ilişkin görüşleri alındı. Kalmar Belediyesi, Ege ve Karadeniz modülleriyle ortak çalışma yürütüyor. Bu çerçevede iki farklı ekip ile görüşmeler yapıldı. Ordu, Amasya, Giresun ve Samsun Büyükşehir Belediyeleri’nin yer aldığı modülde, yerel ekonomik kalkınma konusunda çalışmalar yürütülüyor. Yapılan toplantıların sonucunda turizmin geliştirilerek yerel ekonomik kalkınmanın desteklemesi amacıyla bir faaliyet planı geliştirildi. Bornova, Karşıyaka ve Manisa Belediyeleri’nin yer aldığı modül ise, sürdürülebilir turizm ve üçlü işbirliği konusunda çalışıyor. Her üç

belediyenin de “zamanda yolculuk – time-travel” konusundaki projeyi uygulamaya başladığı kaydedildi.

3 Eylül 2008 Çarşamba günü, Umea Belediyesi’nde proje ekibiyle görüşmeler yapılarak, ekibin projeye ilişkin görüşleri alındı. Umea Belediyesi’nin ortak çalışma yürüttüğü Altındağ, Tepebaşı, Nilüfer, Yıldırım ve Osmangazi Belediyeleri’yle birlikte katılımcı bütçeleme konusunda geliştirdikleri proje uygulamaya başladı. Ayrıca pilot belediyelerdeki personelin Umea’da staj yapmasıyla ilgili olarak da çalışmalar yürütüldüğü vurgulandı. Umea Belediyesi’nin cinsiyet eşitliği alanında yürüttüğü çalışmalara ilişkin bilgi alındı.

4 Eylül 2008 Perşembe günü, Karlstad Belediyesi’nde proje ekibiyle görüşmeler yapılarak, ekibin projeye ilişkin görüşleri alındı. Karlstad Belediyesi, Midyat, Osmaniye, Şırnak ve Gaziantep Büyükşehir Belediyeleriyle kent planlama ve risk yönetimi konularında ortak çalışmalar yürütüyor. Bu kapsamda, risk yönetimi konusunda düzenlenecek bir eğitim programının, her bir belediyede, 2009 yılında uygulamaya geçmesini planlanıyor. Ayrıca belediyelerin tespit ettiği iki alana ilişkin planlar, Türk ve İsveç’li uzmanlar tarafından birlikte çalışılarak geliştirilecek.

5 Eylül 2008 Cuma günü, Stockholm Belediyesi Meclis Başkanı Bo Bladholm makamında ziyaret edilerek, projeye

ilişkin görüşleri alındı. Meclis Başkanı Bladholm; “TUSENET projesine önem veriyoruz ve belediyenin ilgili tüm birimleriyle birlikte çalışmaları yürütüyoruz. Uzun soluklu bir proje, birbirimizden öğreneceğimiz çok şey var ve birlikte koyduğumuz proje hedeflerine ulaşacağımıza inanıyorum” dedi.

Büyükçekmece, Zeytinburnu ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri’yle birlikte çalışan Stockholm Belediyesi’ndeki proje ekibiyle görüşmeler yapılarak çevre koruma ve özellikle katı atık alanında yürütülen çalışmalara ilişkin bilgi alındı. Bu modülün çalışmalarına TUSENET projesi öncesinde, kardeş-şehir ilişkisi olan Nacka Belediyesi ile Adalar Belediyesi de iştirak ediyor. Modüldeki belediyeler katı atık alanında stratejik planların hazırlanması ve katı atık birimlerindeki teknik personeline yönelik kapasite geliştirme eğitim programı uyguluyor.

TUSENET projesinin İsveç pilot belediyeleri

BELEDİYELERİN SEÇİLMİŞ VE ATANMIŞ PERSONELİNE UYGULACAK EĞİTİM METODLARI TARTIŞILDI

Türkiye Belediyeler Birliği “Belediyelerin Seçilmiş ve Atanmış Personelinin Eğitimine İlişkin Ulusal Eğitim Stratejisinin Oluşturulması” amacıyla İçişleri Bakanlığı, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) ve çeşitli bölgesel belediye birliklerinin genel sekreter ve temsilcilerinin katılımıyla 15 Eylül 2008, Pazartesi günü, Birlik Merkezinde bir toplantı düzenledi.

Türkiye Belediyeler Birliği’nin de hizmet içi eğitim seminerleri programına yön vermesi amaçlanan toplantıda, belediyelerin eğitim ihtiyaçları ve ulusal bir eğitim stratejisinin oluşturulmasının gerekliliği ortaya kondu. Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) Eğitim Yayın Şube Müdürü Av. Neşe Balcı’nın Birliğin eğitim planına ilişkin bilgiler verdiği toplantıda TBB Dış İlişkiler Müdürlüğünde uzman olarak görev yapan Dr. Duygu Dalgıç Uyar ise “Belediyelerin Eğitim İhtiyaçları” konulu bir sunum yaptı.

Tüm katılımcıların bölgelerindeki eğitim çalışmaları ve TBB’den beklentilerini dile getirdikleri toplantıda eğitim alanında tüm kurumlar arasında işbirliği yapılmasının gerekliliği vurgulandı. Temel görev ve amaçların belediyelerin seçilmiş ve atanmış personelinin eğitimi ortak noktasında kesiştiğinin altını çizen katılımcılar; ulusal bir eğitim strateji belirlenerek bölgesel birlikler, TBB ile Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü ve TODAİE arasında görev paylaşımının yapılmasının ve eğitim standartlarını belirlenmesinin eğitimin kalitesini ve etkinliğini artıracaklarını ortaya koydular.

Toplantıya katılarak görüş bildiren temsilciler şöyle: “İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Murat Zorluoğlu, Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüğü TODAİE Genel Müdür Yardımcısı ve Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürü Prof. Dr. Kamil Üfuk Bilgin, TODAİE Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı Dr. Aslı Akay, Akdeniz Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hüseyin İnce, Çukurova Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Ümmük Büyükkız, Doğu Karadeniz Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Halil Memiş, Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliği, Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Abdulmenaf ŞEKER, Marmara ve Boğazları Belediyeleri Birliği Genel Sekreteri Doç. Dr. Recep BOZLAĞAN ve İç Anadolu Belediyeler Birliği Ziraat Mühendisi Gökçen YÜKSEL”.

TÜRKİYE VE İSPANYA BELEDİYELERİ ARASINDA İŞBİRLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ KAPSAMINDA PİLOT BELEDİYE TEMSİLCİLERİNE EĞİTİM VERİLDİ

Avrupa Birliği Sivil Toplum Diyalogu-Kentler ve Belediyeler Hibe Programı çerçevesinde Birliğimiz ile İspanya Belediyeler Birliği işbirliğinde yürütülen “Türkiye ve İspanya Belediyeleri Arasında İşbirliğinin Geliştirilmesi” başlıklı proje çerçevesinde faaliyetler devam ediyor. Türk ve İspanyol küçük ve orta ölçekli 10 belediye arasında, yerel kalkınma planlarının oluşturulmasında sürdürülebilir işbirlikleri ve kardeş şehir ilişkilerinin kurulmasını amaçlayan proje kapsamında 16–19 Eylül 2008 tarihlerinde pilot belediye temsilcilerine yönelik “Proje Hazırlama ve Kardeş Şehir Eğitim Semineri” düzenlendi.

Eğitime projede pilot belediye olarak yer alan Beypazarı (Ankara) Amasra (Bartın), Selçuk (İzmir), Kavak (Samsun), Tatvan (Bitlis), Zeytinli (Balıkesir), Erdemli (Mersin), İslahiye (Gaziantep) ve Buldan (Denizli), Birecik (Şanlıurfa) Belediyeleri temsilcileri

katıldı. Dört gün süren eğitimde belediyelerin proje hazırlama kapasitelerinin geliştirilmesi ve kardeş şehir ilişkilerinin daha etkin yürütülmesi amacıyla proje direktörü Bahar Özden ve proje uzmanı Dr. Duygu Dalgıç Uyar tarafından sunumlar gerçekleştirildi. İspanya Belediyeler Birliğince pilot belediyelerin belirlenmesinin ardından Kasım ayında, proje faaliyetleri çerçevesinde Türk ve İspanyol belediyelerin katılımıyla bir Eşleştirme Konferansı düzenlenecek.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyeleri ile Zabıta Kimlik Kartlarının dağıtım yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne aittir...

İçişleri Bakanlığı'nın 19.07.2001 tarih ve B.05.MAH.0.65.00.02(50-51)-01-80900 sayılı genelgesine göre;
Belediye Başkanı kimlik kartlarının;
 İçişleri Bakanlığı'nın 15.03.2004 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.00.02/80381(50-51)-04 sayılı genelgesi ile
Belediye Meclis Üyesi kimlik kartlarının;
 İçişleri Bakanlığı'nın 23.05.2007 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.001/80000-13139 sayılı görüş yazısı ile **Zabıta kimlik kartlarının;**
 hazırlanıp dağıtılması yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne verilmiştir.

Birliğimiz tarafından verilmekte olan;

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi kimlik kartı bedeli 20 YTL,

Zabıta kimlik kartı bedeli 5 YTL,

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi rozetleri ile oto çıkartmaların (stiker) bedeli 5 YTL'dir.

T.C. VALİLİĞİ
BELEDİYE BAŞKANI

Adı Soyadı :
 Dönemi :
 Görev Yeri :
 Mazbata Tarih - No :
 VALİ

KİMLİK BİLGİLERİ
 NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU

İl: İlçe:
 Mah./Köy:
 Cilt No: Atile Sıra No: Sıra No:
 Baba Adı:
 Doğum Yeri ve Tarihi:

* Bu kart, başkanlık görevi süresince geçerlidir.
 * Başkanlığın herhangi bir şekilde sona ermesi halinde, kart valiliğe teslim edilir.

BELEDİYE BAŞKANI ve BELEDİYE MECLİS ÜYESİ kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Mazbata örneği
- Resmi talep yazısı,
- Nüfus cüzdanının arkalı önlü fotokopisi
- Son 6 ay içinde çekilmiş 1 adet fotoğraf
- Kimlik kartı bedeli olan meblağın yatırıldığı banka dekontu

T.C. BELEDİYE BAŞKANLIĞI
BELEDİYE MECLİS ÜYESİ

Adı Soyadı :
 Belediyesi :
 İl :
 İlçesi :
 Dönemi :
 BELEDİYE BAŞKANI

KİMLİK BİLGİLERİ
 NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU

İl: İlçe:
 Mah./Köy:
 Cilt No: Atile Sıra No: Sıra No:
 Baba Adı:
 Doğum Yeri ve Tarihi:

* Bu kart, meclis üyeliği görevi süresince geçerlidir.
 * Meclis üyeliğinin herhangi bir şekilde sona ermesi halinde, kart belediye başkanlığına teslim edilir.

ZABITA kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Belediye tarafından verilecek resmi talep yazısı
- Kimlik kartı bedeli olan meblağın yatırıldığı banka dekontu

BELEDİYE ZABITASI

SERİ :
 ADI SOYADI :
 UNVANI :
 SİCİL NO :
 BELEDİYESİ :

KİMLİK BİLGİLERİ
 NÜFUSA KAYITLI OLDUĞU

SERİ NO : T.C. KİMLİK NO :
 BAĞA ADI : ANNE ADI :
 DOĞUM YERİ : DOĞUM TARİHİ :
 N. : T.C.K. :
 MAH. / KÖY : KÜLT. SIRA NO :
 SIRA NO : BAĞ. BEDELİ :
 VERİLELİ TARİHİ : VERİLELİ YERİ :

1. Bu kart, belediye kimliği yetkisi ile yapılmıştır.
 2. Bu kartın belediye başkanlığına teslim edilmesi zorunludur.
 3. Bu kimlik kartı, belediye başkanlığına teslim edilene kadar geçerlidir.

Ödemelerin; **Ziraat Bankası (1262) Mithatpaşa Şubesi 7973515-5001** numaralı hesaba yapılması rica olunur... Banko dekontu ve başvuru için gereken belgelerin ivedilikle **Türkiye Belediyeler Birliği Tunus Caddesi No:12 06680 Kavaklıdere ANKARA** adresine gönderilmesi gerekmektedir. Kimlikler en kısa sürede adrese postalanacaktır.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi rozeti almak isteyenlerin de aynı şekilde, rozet bedeli olan meblağı yatırdıkları banka dekontunu ve adreslerini Birliğimize iletmeleri halinde rozetler, adreslerine ulaştırılacaktır.

BELEDİYE MECLİSİ İHTİSAS KOMİSYONLARI

Hayrettin GÜNGÖR
Türkiye Belediyeler Birliği
Genel Sekreteri

GİRİŞ

Belediyenin karar organı olan meclis, gündeminde olan bir konuyu görüşüp karara bağlarken kendi üyeleri arasından seçerek oluşturduğu, ihtisas komisyonu raporlarından yararlanır. İhtisas komisyonu kendisine havale edilen konularda ihtiyaç duyması halinde uzman kişilerden de yararlanarak gerekli araştırma ve inceleme yapmak suretiyle meclise bilgi sunar ve meclisin daha isabetli karar almasına yardımcı olur.

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi ihtisas komisyonlarının seçimini, çalışma usulünü ve görev süresini düzenlenmiştir. Bu yazıda ihtisas komisyonlarının oluşumu, çalışma usul ve esasları konusunda uygulamaya dönük açıklanmalar yapılmaya çalışılmıştır.

1. İHTİSAS KOMİSYONLARININ ÜYE SAYISI

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi, ihtisas komisyonlarının üye sayısının en az üç (3), en fazla beş (5) kişiden oluşacağını belirterek komisyonun üye sayısını, alt ve üst sınır getirmek suretiyle sınırlandırmıştır. Bu dururumda ihtisas komisyonlarının üye sayısı, ya üç (3), ya dört (4) veya beş (5) kişiden oluşacaktır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 15'inci maddesi, büyükşehir belediyeleri için ihtisas komisyonu üye sayısının alt ve üst sınırını farklı belirlemiştir. 5216 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi hükmüne göre, büyükşehir belediyelerinde ihtisas komisyonu üye sayısı en az beş (5), en çok dokuz (9) kişiden oluşur.

Alt ve üst sınırlar arasında kalmak koşuluyla ihtisas komisyonlarının üye sayısını belirlemeye belediye meclisi yetkilidir. Meclis, ihtisas komisyonlarına üye seçimi yapmadan önce her ihtisas komisyonunun üye sayısını (üç, dört, beş kişi şeklinde) belirlemelidir.

Meclis her ihtisas komisyonu için aynı sayıda üye belirlemek zorunda değildir. Meclis, Kanun'un belirlediği alt ve üst sınırlar içerisinde kalmak şartıyla her ihtisas komisyonunun üye sayısını farklı belirlemesi mümkündür. Örneğin, çevre komisyonu üye sayısını üç (3) kişi, sağlık komisyonu üye sayısını beş (5) kişi gibi.

Yasanın aradığı bir zorunluluk olmamasına karşın ihtisas komisyonlarının üye sayısının tek rakamlı olarak belirlenmesi, komisyonun karar almasını (örneğin oyların eşitliği halinde) kolaylaştıracaktır.

2. İHTİSAS KOMİSYONLARINA ÜYE SEÇİLMESİ

Belediye meclisi ihtisas komisyonlarının üye sayısını belirledikten sonra, ihtisas komisyonlarına üye seçimine geçecektir.

Komisyonların üye sayısı belirlendikten sonra mecliste bulunan siyasi partiler ile bağımsız üyelere düşen üye sayısı meclis başkanlığınca hesaplanarak gruplara ve bağımsız üyelere duyurulur.

İhtisas komisyonlarına, her siyasî parti grubu ve bağımsız üyeler adına üye dağıtımı konusunda iki ayrı yöntem bulunmaktadır.

1) Basit orantı yöntemi

Basit orantı yöntemine göre, siyasi partilerin ve bağımsız üyelerin meclisteki yüzdelik oranları hesaplanır ve bu oranlar ihtisas komisyonu üye sayısı ile çarpılarak her bir siyasi parti ve bağımsız üyelere düşen komisyon üye sayısı bulunur.

Basit orantı yönteminde siyasi parti grupları ve bağımsız üyelere düşen sayıların küsuratları, genel kabul görmüş ilkelere göre buçuk (0,5) ve üstü sayılar tama tamamlanır, yarımdan küçük sayılar ise dikkate alınmaz.

Örnek: Üye tam sayısı 26 olan bir mecliste, A Partisinin 15, B Partisinin 7, C Partisinin 3, Bağımsızların 1 üyesi olsun. Meclisin "plan bütçe komisyonuna" beş üye seçmeyi kararlaştırdığını varsayalım. Bu durumda beş kişilik plan bütçe komisyonunun üye dağılımı tablodaki gibi olacaktır.

Basit orantı yöntemine göre bu örnekte ihtisas komisyonlarına üye dağılımı;

- A Partisine düşen (2,88) üye sayısı : 3,
- B Partisine düşen (1,35) üye sayısı : 1,
- C Partisine düşen (0,58) üye sayısı : 1,
- Bağımsızlara düşen (0,19) üye sayısı : 0,

Kabul edilerek komisyon üye dağılımı yapılacaktır.

Partiler	Üye Sayısı (Ü)	% Oranı (O)=Ü / 26	% Göre Üye (5 x O)	Komisyon Üye Sayısı
A Partisi	15	0,58	2,88	3
B Partisi	7	0,27	1,35	1
C Partisi	3	0,12	0,58	1
Bağımsız	1	0,03	0,19	0
Toplam	26	1,00	5,00	5

Basit orantı yönteminin mantığı şu şekilde kurulmaktadır; üye tam sayısı 26 olan mecliste A Partisinin oranı %58 ise, 5 kişilik plan ve bütçe komisyonunun %58 oranı olan 2,88=3'ü bu partiye ait olmalıdır. Bu hesaplama en basit matematik kuralıdır.

2) Nisbi temsil (d'hont) yöntemi

Bu yöntem de önce, her siyasi parti ile bağımsız üyelerin meclisteki yüzdelik oranları bulunur ve daha sonra bu oranlar ihtisas komisyonu üye sayısına varıncaya kadar birden başlamak üzere bölünür. Bu bölmede ihtisas komisyonu sayısı kadar en yüksek olan sayılar alınır. Bu sayılar hangi siyasi parti veya bağımsız üyelere ait ise, ait olduğu sayı kadar o siyasi parti ve bağımsız üyelere ihtisas komisyonu üyeliği verilir.¹

Örnek: Üye tam sayısı 26 olan bir mecliste, A Partisinin 15, B Partisinin 7, C Partisinin 3 ve Bağımsızların 1 üyesi olduğunu, bu mecliste 5 kişilik “plan ve bütçe komisyonu” oluşturulacağını düşündüğümüzde ihtisas komisyonuna üye seçimi nisbi temsil (d'hont) yöntemiyle şu şekilde yapılacaktır.

İhtisas komisyonu üye sayısı beş olduğu için partilerin ve bağımsız üyelerin meclisteki yüzdelik oranları birden başlamak üzere beşe kadar sayılara bölünmüştür. Bu bölmede en yüksek beş sayı **0,58, 0,29, 0,27, 0,19 ve 0,14** olduğu görülmektedir. Sıralamada bu sayıların, dördü (4) A Partisine ve birisi (1) ise B Partisine aittir. Bu durumda A Partisine 4, B Partisine 1 ihtisas komisyonu üyeliği düşmektedir.

Birinci yöntemde göre C Partisine de bir komisyon üyeliği düşmekte iken, ikinci yöntemde C Partisine herhangi bir komisyon üyeliği düşmemektedir. Örnekte görüleceği gibi ihtisas komisyonuna üye dağılımı konusunda bazen “basit orantı yöntemiyle” ile “nisbi temsil (d'hont) yöntemi” arasında farklı sonuçlar çıkabilmektedir.

3) Komisyonlara üye dağılımında uygulanacak yöntem

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmü, belediye meclisinde üyesi bulunan siyasi partilere ve bağımsız üyelere ihtisas komisyonlarında üye verilirken “*meclisteki üye sayılarının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulacağını*” belirtmektedir. Kanun'un 24'üncü maddesinde ifade edilen matematikte herkesin bildiği “*basit orantı yöntemi*” olduğu açıktır.

Kanun'un 24'üncü maddesi, ihtisas komisyonlarına üye dağılımı konusunda başka bir yöntem öngörmüş olsaydı “*meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur*” hükmü yerine nisbi temsil (d'hont) yöntemini açıkça belirtebilirdi.

Örneğin, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 34'üncü maddesinin ikinci fıkrası, “*Seçime katılmış siyasî partilerin ve bağımsız adayların adları alt alta ve aldıkları geçerli oy sayıları da hizalarına yazılır. Siyasî partilerin oy sayıları, önce bire, sonra ikiye, sonra üçe ... ilâ o çevrenin çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşıncaya kadar bölünür. Elde edilen paylar ile bağımsız adayların aldıkları oylar ayırım*”

Partiler	Üye Sayısı	Oranı % (O)	O/1	O/2	O/3	O/4	O/5
A Partisi	15	0,58	0,58	0,29	0,19	0,14	0,12
B Partisi	7	0,27	0,27	0,13	0,09	0,07	0,05
C Partisi	3	0,12	0,12	0,06	0,04	0,03	0,02
Bağımsız	1	0,03	0,03	0,02	0,01	0,01	0,01
Toplam	26	1,00	1,00	0,50	0,33	0,25	0,20

¹ <http://tr.wikipedia.org.org>, (16.05.2007)

yapılmaksızın en büyükten en küçüğe doğru sıralanır. Seçim çevresinden çıkacak milletvekili sayısı kadar bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara rakamların büyüklük sırasına göre milletvekili tahsis olunur.” demek suretiyle bağımsız adaylar ile siyasî partilerin, bir seçim çevresinde elde edecekleri milletvekili sayısının tespitinde açıkça nisbi temsil (d'hont) yöntemini işaret etmiştir.

Mülga 5272 sayılı Belediye Kanunu'nun uygulamasına yönelik olarak İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün çıkarmış olduğu, 07.04.2005 gün ve 865-80970 sayılı Genelgesi, her ne kadar ihtisas komisyonlarına üye dağılımında nisbi temsil (d'hont) yöntemini benimsemiş olsa da, 5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinde yer alan *“meclisteki üye sayılarının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur”* hükmü karşısında nisbi temsil (d'hont) yöntemi ile ihtisas komisyonlarına üye dağılımı yapılması mümkün gözükmemektedir.

Açıklanan nedenlerden dolayı 5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin ihtisas komisyonlarına üye dağılımında benimsediği yöntem *“nisbi temsil (d'hont) yöntemi”* değil *“basit orantı”* yöntemidir. Ayrıca, basit orantı yöntemiyle ihtisas komisyonlarına üye dağılımının yapılmasının da *“temsilde adalet”* ilkesine daha uygun olduğu düşünülmektedir. Çünkü yukarıda örnekte basit orantı yöntemiyle ihtisas komisyonuna üye dağıtımında C Partisine de bir komisyon üyeliği düşmekte iken, nisbi temsil yönteminde C Partisine hiç komisyon üyeliği düşmemektedir.

Belediye meclisinde partilerin veya bağımsız üyelerin üye sayısının aynı olması veya komisyona üye dağılımının yapılmasında oranlarının eşit çıkması durumlarında komisyona üye verecek partiyi seçmede güçlükler oluşabilmektedir. Böyle bir durumla karşılaşılması halinde belediye meclisine üye seçiminde (yerel seçimde) hangi partinin oyu daha fazla ise komisyon üyeliğinin de o partiye verilmesinin daha demokratik olduğu düşünülmektedir.

4) Komisyona üye seçimi usulü ve adaylık

Her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin ihtisas komisyonları üye sayısı belirlendikten sonra meclisçe bu komisyonlara, siyasî parti grupları ve bağımsız üyeler adına üye seçimi yapılır.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin (BMÇY) 21'inci maddesi hükmüne göre, ihtisas komisyonlarına siyasî parti grupları aday gösterebileceği gibi, üyeler de kendi partilerinden bireysel olarak aday olabileceklerdir. Birden fazla ihtisas komisyonu seçiminde aday olmak ve seçilerek birden fazla ihtisas komisyonunda görev almak mümkündür.

İhtisas komisyonu üye dağılımında kendilerine üye düşmeyen siyasî parti ve bağımsız üyelerden,

ihtisas komisyonlarına üye seçilip seçilemeyeceği Kanun'un 24'üncü maddesinde açıklanmamıştır. Ancak, BMÇY'nin 21'inci maddesinde *“komisyonların toplam üye sayısının meclis üye tam sayısından fazla olduğu durumlarda komisyona üye veremeyen siyasî partilerin üyeleri ile bağımsız üyeler meclis kararıyla komisyonlarda görev alabilirler”* şeklinde bir düzenleme yer almaktadır.

Kanun'un 24'üncü maddesi, ihtisas komisyonuna üye seçiminde iki temel koşul aramaktadır. Birincisi ihtisas komisyonuna seçilecek kişinin meclis üyesi olması ve ikincisi de ihtisas komisyonu üyeliklerinin meclisteki siyasî parti ve bağımsız üyelerin oranına göre dağıtılmasıdır. Buradan siyasî partilere verilen ihtisas komisyonu üyeliklerine seçilecek kişilerin her hal ve şartta o partiye mensup meclis üyesi olması gerekir sonucunu çıkarmak kolay değildir.

Meclis toplantısında hazır bulunan o partiye mensup üyelerin tamamının, ya da o partiye verilen komisyon üye sayısı kadar aday çıkmaması durumunda yine o partili bir veya daha çok üyenin teklifi halinde başka partilere ait meclis üyeleri ile bağımsız üyeler de aday gösterilebileceği düşünülmektedir. Ancak, komisyon üyeliği bulunan siyasî partiden komisyona yeteri kadar aday varken, diğer partilerden veya bağımsız adaylardan kendi üyeleri tarafından aday gösterilmesi ve ihtisas komisyonuna üye seçilmesi Kanun hükmüyle bağdaşmayacağı düşünülmektedir.

BMÇY'nin 21'inci maddesi hükmü ihtisas komisyonlarına üye seçiminin *“nisbî çoğunlukla”* yapılacağını belirtmektedir. Ancak, BMÇY'nin 21'inci maddesindeki bu düzenleme, Kanun'un 22'nci maddesindeki *“belediye meclisi ... katılanların salt çoğunluğuyla karar verir”* hükmüyle bağdaşmamaktadır. Ayrıca, 5393 sayılı Kanun ihtisas komisyonlarına üye seçimi için özel bir çoğunluk türü de getirmemiştir. Dolayısıyla alt hukuk normları üst hukuk normlarına aykırı olamayacağından, Kanun'un 22'nci maddesindeki düzenleme karşısında ihtisas komisyonlarına meclisçe üye seçiminde de salt çoğunluk aranacaktır.

İhtisas komisyonlarına seçilecek adaylar belirlendikten sonra, komisyona üye veren siyasî partilerin ve bağımsız adayların komisyon adayları ayrı ayrı oylanır ve salt çoğunluğu sağlamak koşuluyla en yüksek oy alan komisyon üye sayısı kadar kişi ihtisas komisyonuna üye seçilir.

Örnek: Yukarıda örneğimizde üye tam sayısı 26 olan bir mecliste, A Partisinin 15, B Partisinin 7, C Partisinin 3 ve Bağımsızların 1 üyesi olduğu varsayarak, beş (5) kişilik *“plan bütçe komisyonuna”* A Partisine üç (3), B Partisine bir (1) ve C Partisine bir (1) üyelik verilmişti.

Komisyonlar	B.Şehir B.	İl Bel.	İlçe Bel.	Belde/Kasaba Belediyeleri	
				Nüfusu 10.001 ve Fazla	Nüfusu 10.000 ve Aşağı
İmar ve Bayındırlık	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu	İhtiyari
Plan ve Bütçe	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu	İhtiyari
Çevre ve Sağlık	Zorunlu	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari
Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	Zorunlu	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari
Ulaşım	Zorunlu	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari
Diğer	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari	İhtiyari

Bu örneğe göre, A Partisinden 6 kişinin komisyon üyeliği için aday olduğunu ve meclisin üye tamsayısı olan 26 kişi ile toplandığını varsayalım. A Partisinin adaylarından komisyona üç üye seçmek için meclis üyeleri oy pusulasına en fazla üç aday ismi yazacak ve çıkan oylar sıraya konarak salt çoğunluk olan 14 sayısından az olmamak üzere en çok oy alan ilk üç aday komisyon üyesi seçilecektir. Salt çoğunluk sağlanmayıp yeteri kadar aday komisyona seçilemez ise, salt çoğunluğu sağlayamayan adaylar üzerinde oylamaya devam olunmalıdır. Diğer partiler adına da komisyon üyeleri aynı yöntemle seçilecektir.

3. İHTİSAS KOMİSYONLARININ GÖREV SÜRESİ

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmüne göre, "en fazla bir yıl görev yapmak üzere" ihtisas komisyonu kurulabilir. Bir yıllık süre en üst sınır olup, belediye meclisi isterse bir yıldan daha az süre görev yapmak üzere ihtisas komisyonu oluşturabilecektir. İhtisas komisyonu oluşturmaya yetkili olan meclis, komisyonun görev süresini de kararında belirtmesi gerekir. Örneğin, altı ay görev yapmak üzere turizm komisyonu kurulmuştur gibi.

Meclis kararında ihtisas komisyonun görev süresini belirtmemişse, kanaatimizce bu komisyon bir yıl süreyle görev yapacaktır. Meclis ihtisas komisyonunun görev süresini kararında belirtmemek suretiyle, Kanun'da belirtilen bir yıllık süreyi zımnen (dolaylı olarak) kabul etmiş sayılacaktır.

Ancak, kurulması zorunlu olan ihtisas komisyonlarının görev süresi her zaman bir yıl olacaktır. Meclis, kurulması zorunlu olan ihtisas komisyonlarının görev süresini bir yıldan daha az süreli belirleyemez. Diğer bir ifade ile kurulması zorunlu olan ihtisas komisyonlarının görev süresi konusunda meclisin bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Çünkü kurulması zorunlu olan ihtisas komisyonları görev sürelerini, bir yıl olarak Kanun'dan almaktadırlar.

4. KURULMASI ZORUNLU OLAN İHTİSAS KOMİSYONLARI

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmüne göre, il ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.001 ve üzerindeki kasaba belediyelerinde "*plan ve bütçe komisyonu*" ve "*imar komisyonu*" kurulması zorunludur. Bunun dışında kalan, örneğin çevre, sağlık, kültür, spor, turizm, eğitim gibi konularda ihtisas komisyonu kurulması belediye meclisinin takdirindedir.

Ayrıca, Kanun'un 24'üncü maddesine göre nüfusu 10.000 ve altında olan kasaba belediyelerinde, plan ve bütçe ile imar komisyonu dâhil hiçbir ihtisas komisyonunun oluşturma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak nüfusu 10.000 ve altında olan belediye meclislerin de ihtiyaç duyulması halinde ihtisas komisyonu oluşturmaları mümkündür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 15'inci maddesi hükmüne göre, büyükşehir belediyelerinde "*imar ve bayındırlık komisyonu*", "*çevre ve sağlık komisyonu*", "*plân ve bütçe komisyonu*", "*eğitim, kültür, gençlik ve spor komisyonu*" ile "*ulaşım komisyonunun*" kurulması zorunludur.

Kurulması zorunlu ve ihtiyari olan komisyonlar belediyeler itibarıyla tablo üzerinde aşağıda gösterilmiştir.

5. İHTİSAS KOMİSYONLARININ ÇALIŞMA SÜRESİ VE ZAMANI

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmüne göre, meclis toplantısını müteakip imar komisyonu en fazla on iş günü, diğer komisyonlar ise beş iş günü içinde kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır.

İhtisas komisyonlarının en fazla toplantı gün sayıları şu şekilde olacaktır;

Komisyonlar	K. Toplantı Süresi (En Fazla)
İmar ve Bayındırlık	10 Gün
Plan ve Bütçe	5 Gün
Çevre ve Sağlık	5 Gün
Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	5 Gün
Ulaşım	5 Gün
Diğer	5 Gün

İhtisas komisyonları, Kanun'un kendilerin verdiği çalışma süresi içinde kendilerine havale edilen işlerle ilgili toplantılarını yaparak raporlarını en geç bu sürenin sonunda meclise sunmaları gerekir. Bu süre gün olarak hiçbir gerekçe ile uzatılamaz.

Süresi içerisinde meclise sunulmayan ihtisas komisyonları raporları beklenilmeksizin, komisyona havale edilen konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır ve görüşülür.

Kanun'un 24'üncü maddesinde, "*meclis toplantısını müteakip... komisyonlar... kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır*" hükmü bulunmaktadır. Kanun'un 24'üncü maddesi ihtisas komisyonlarına meclisin toplantı süresi içinde toplanma yetkisi vermediği halde, BMÇY'nin 21'inci maddesi, ihtisas komisyonlarının toplantılarını "*meclisin toplantı süresinde*" veya "*müteakip günlerde*" yapacağını belirtmek suretiyle ihtisas komisyonlarına meclisin toplantı süresinde de toplantı yapma yetkisi vermiş ve BMÇY'nin 21'inci maddesi, Kanun'un 24'üncü maddesi hükmünü genişletmiştir.

Kanun'un 24'üncü maddesinde yer alan "*meclis toplantısını müteakip*" ve BMÇY'nin 21'inci maddesinde yer alan "*meclisin toplantı süresinde*" veya "*müteakip günlerde*" toplanır ifadeleri birlikte değerlendirildiğinde, ihtisas komisyonlarının meclis toplantı süresi içinde toplantı yapma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, ihtisas komisyonları kendilerine havale edilen konuları meclis toplantı süresi içinde görüşme zorunluluğu olmasa da, mutlaka meclisin toplantısını müteakip görüşmesi ve sonuçlandırması gerekir.

İhtisas komisyonları toplantılarını meclis toplantısını müteakip yapacaklarına göre, bu toplantı ne zaman başlamalıdır? Müteakip sözlük anlamı itibarıyla, arkadan gelen, ardı sıra gelen, ardı sıra anlamına gelmektedir.² Kanun hükmünde geçen müteakip ifadesinden, meclis toplantısının sona erdiği günün ertesinde ihtisas komisyonunun toplantıya başlaması gerektiği şeklinde katı bir yorum çıkarmak doğru

olmaz. İhtisas komisyonlarının meclis toplantısının sona ermesinden itibaren gerekirse tatil günlerinde toplantıya ara vermek suretiyle ve bir sonraki meclis toplantısına rapor yetiyecek şekilde kendisine havale edilen işleri görüşüp sonuçlandırmasının mümkün olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, ihtisas komisyonlarının toplantı süresini daraltmayacak şekilde belediye meclisi de komisyon raporunun en geç ne zaman meclise sunulacağını belirleyebilir.

6. İHTİSAS KOMİSYONUNUN UZMAN KİŞİLERDEN YARARLANMASI

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmünde, ihtisas komisyonlarının çalışmalarında uzman kişilerden yararlanılacağı belirtilmiştir. 5216 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde de aynı hüküm yer almaktadır. Ancak, uzman kişilerin nereden, nasıl temin edileceği ve bunlara ücret ödenip ödenmeyeceği konusunda bir açıklık getirilmemiştir.

BMÇY'nin "komisyonlarda çalıştırılacak uzman kişiler" başlıklı 23'üncü maddesi, denetim komisyonunda görev alacak uzman kişilerde aranan şartları belirlemiş, ihtisas komisyonlarında görev alacak uzman kişilerle ilgili başkaca bir düzenleme getirmemiştir.

Belediye kamu tüzelkişiliğine haiz bir kamu idaresidir. Bu tüzelkişiliği belediye başkanı temsil eder. Belediyenin organları olan meclis, encümen ve başkan bu tüzelkişiliğin içerisinde yer almaktadır. Kanun, belediye başkanı dışında diğer organlara temsil yetkisi vermemiştir.

Dolayısıyla belediye başkanının bu temsil yetkisi çerçevesinde komisyonların ihtiyaç duyduğu uzman kişi talebi komisyon başkanı tarafından belediye başkanına iletmeli, belediye başkanı veya yetkilendireceği bir kişi tarafından uzman kişinin talep edildiği kamu kuruluşundan, meslek teşekküllerinden veya özel sektörden yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre temini sağlanmalıdır. Komisyon istediği uzman kişinin niteliklerini (şehir plancısı, avukat, inşaat mühendisi gibi) talebinde belirtmelidir. Komisyon uzman kişiyi nereden talep ettiğini belirtmemişse, belediye başkanı belirtilen niteliklere uygun dilediği yerden uzman kişi görevlendirebilir.

Belediye başkanı komisyonun talep ettiği uzman kişiyi yazılı olarak ilgili yerden istemek zorundadır. Kanun'un verdiği uzman kişilerden yararlanma yetkisi çerçevesinde ihtisas komisyonlarının bu talepleri belediye başkanınca reddedilemez, geciktirilemez ve değiştirilemez.

² <http://www.tdk.gov.tr/TR/SozBul.aspx?> (15.07.2008)

7. İHTİSAS KOMİSYONUNDA ÇALIŞAN UZMAN KİŞİLERİN ÜCRETLERİ

5393 sayılı Kanun uzman kişilerden yararlanılacağını belirtmesine rağmen, bu kişilere ne miktarda ve hangi usulle ücret ödeneceği konusunda bir düzenleme getirmemiştir. Oysa Kanun'un 25'inci maddesi denetim komisyonu emrinde çalışacak kişilerin ne miktar ücret alacaklarını belirlemiştir. Denetim komisyonu emrinde çalıştırılacak uzman kişilerin alacakları ücretleri, ihtisas komisyonu emrinde çalışacak uzman kişilere teşmil etmekte olası değildir.

Kamu kuruluşlarından ihtisas komisyonlarına görevlendirilen uzman kişiler, eğer belediye mücavir alanları dışında kalan başka bir yerleşim alanı içinden geliyorlarsa, bu durumda yol ve yevmiye giderleri ile konaklama giderleri belediye bütçesinden ödenir. Kamu kuruluşlarından ihtisas komisyonlarına görevlendirilen uzman kişilere bu ödemelerin dışında meclis kararıyla da olsa başka bir ödeme yapılıp yapılamayacağı konusu açık değildir. Kanun'da bu hususta bir düzenleme yer almadığı müddetçe kamu kuruluşlarından ihtisas komisyonlarına görevlendirilen uzman kişilere başka bir ödeme yapılması mümkün gözükmemektedir.

Komisyonlara kamu kuruluşları personeli dışından görevlendirilen uzman kişilere ücret ödenip ödenemeyeceği konusuna gelince, bunların durumları kamu kuruluşlarından görevlendirilen uzman kişilerden farklıdır.

İhtisas komisyonlarına kamu kuruluşları personeli dışından görevlendirilen uzman kişilere, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre hizmet alımı yöntemiyle ödeme yapılması, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise piyasa şartları ve kişinin uzmanlık kariyeri dikkate alınarak meclisçe bir ödeme takdir edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

8. KOMİSYONA HAVALE EDİLECEK İŞLER

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmü, *"ihtisas komisyonlarının görev alanına giren işler bu komisyonlarda görüşüldükten sonra"* belediye meclisinde karara bağlanacağı şeklindedir. Aynı hüküm, 5216 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde de yer almaktadır.

BMÇY'nin 21'inci maddesinde, imar ve bütçeye ilişkin konular hakkında meclis tarafından karar alınmadan önce ilgili komisyonlarda görüşülmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. BMÇY'nde yer alan bu düzenlemeden sanki imar ve bütçeye ilişkin konular dışında kalan diğer konuların komisyonlarda görüşülmesi zorunlu olmadığı gibi bir sonuç çıkarılabilmektedir.

Oysa Kanun'un 24'üncü maddesi hükmü, mecliste görüşülecek bir konu zorunlu veya ihtiyari olarak kurulmuş bir komisyonun görev alanına giriyorsa, bu konunun mutlaka ilgili ihtisas komisyonuna havale edilmesini öngörmektedir. Ancak, meclis gündemine alınan bir konu oluşturulmuş komisyonlardan hiç birinin görev alanına girmiyorsa doğrudan mecliste görüşülmesinde bir sakınca bulunmamaktadır.

Örnek-1: Sağlık komisyonu varsa, sağlıkla ilgili bir konu zorunlu olarak sağlık komisyonunda görüşüldükten sonra mecliste görüşülecek, eğer sağlık komisyonu yoksa doğrudan mecliste görüşülüp karar bağlanacaktır.

Genel kural bu olmakla birlikte Kanun'un 21'inci maddesinin üçüncü fıkrasında istisnai bir düzenleme yer almaktadır. Bu istisnai düzenleye göre, imar konuları ile yıllık bütçe dışında kalan gündemdeki diğer konular ile üyelerin teklifleri; toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kabulü hâlinde komisyonlara havale edilmeksizin belediye meclisince görüşülerek karara bağlanabilir.

Örnek-2: Meclis tarafından sağlık komisyonu teşekkül ettirilmiş ve sağlık işleriyle ilgili görüşülmek üzere meclis gündeminde bir konu bulunuyorsa, eğer meclis toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile bu konunun sağlık komisyonuna havale edilmeksizin doğrudan mecliste görüşülmesini istiyorsa, bu konu komisyona havale edilmeksizin doğrudan mecliste görüşülerek karara bağlanır.

Örnek-3: Meclis tarafından çevre komisyonu teşekkül ettirilmiş ve belediye başkanınca gündeme alınmayan çevre konusunda bir işin, meclis üyeleri tarafından gündeme ilavesi önerilmişse, bu önerinin gündeme alınması ve komisyona havale edilmeksizin görüşülmesi toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile kabul edilmişse, bu konu çevre komisyonuna havale edilmeksizin meclisçe doğrudan karara bağlanır.

Ayrıca, Kanun'un 24'üncü maddesi hükmüne göre, ihtisas komisyonları kendilerine havale edilen işleri süresi içinde görüşerek raporlarını meclise sunmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınarak mecliste görüşülmesi sağlanır.

9. İHTİSAS KOMİSYONUNA KONULARIN HAVALESİ

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmü "komisyonun kendisine havale edilen işleri sonuçlandıracağını" düzenlemiş ancak, havale işleminin kim tarafından yapılacağı bu düzenlemede yer almamıştır. BMÇY'nde de bu konuda bir açıklama bulunmamaktadır.

Bir konunun ihtisas komisyonunda görüşülmesi için komisyona havale işlemi meclis tarafından mı, yoksa başkan tarafından mı yapılacağı mevzuatta açıklanmamıştır.

Kanun'un 21'inci maddesi belediye başkanına gündemi belirleme yetkisi vermiştir. Başkanın gündemi belirleme yetkisi içinde gündemde yer alan işlerin komisyona havale edilmesi yetkisinin de olduğunu çıkarmak oldukça zordur.

İhtisas komisyonları meclis adına bir konuyu müzakere etmekte ve meclisin bu konuda daha isabetli karar vermesini kolaylaştırmaktadır.

Dolayısıyla meclis adına çalışan ihtisas komisyonlarına, işlerin havalesi de yine meclis kararıyla olması Kanun hükmüyle daha bağdaşır olduğu düşünülmektedir.

Kanun'un 21'inci maddesinde yer alan "... toplantıya katılanların salt çoğunluğunun kabulü hâlinde komisyonlara havale edilmeksizin belediye meclisince görüşülerek karara bağlanabilir" hükmünün "mefhumi muhalifi" bu görüşümüzü desteklemektedir.

10. KOMİSYON RAPORLARININ BAĞLAYICILIĞI

İhtisas komisyonu teşekkülünden amaç, meclis üyeleri her alanda bilgi ve tecrübe sahibi olamayabileceği gerekçesiyle, ihtisası ve bilgisi olan meclis üyelerinden bir komisyon teşekkül ettirmek veya teşekkül ettirilen komisyondan uzmanını bulmasını sağlayarak, bu konuları daha detaylı tetkik etmek/ettirmek suretiyle meclisin karar vermesini kolaylaştırmak ve yardımcı olmaktır.

Dolayısı ile ihtisas komisyonu raporunun, komisyona havale edilen konuda en olumlu/doğru sonucu içermesi beklenir ve gerekir. Buna rağmen ihtisas komisyonu raporları da en doğru sonucu içermiyor olabilir.

Meclis, ihtisas komisyonlarının raporları doğrultusunda karar almak zorunda değildir. Meclis, komisyon raporunu aynen veya değiştirerek karara bağlayabilir. Ancak, ihtisas komisyonu raporunun aleyhine alınacak bir kararın açıkça suç teşkil edeceği bilinmesine rağmen, meclisin ihtisas komisyonu raporunun aksine karar alması, meclis üyeleri hakkında cezai sorumluluk doğurabileceği göz ardı edilmemelidir.

11. TOPLANTILARA İLGİLİ KURULUŞ TEMSİLCİLERİNİN KATILMASI

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmüne göre;

- Mahalle muhtarları,
- İldeki kamu kuruluşlarının amirleri,

- İldeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,
- Üniversiteler,
- Sendikalar,
- Gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri,

Oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 15'inci maddesi hükmüne göre de, gündemdeki konularla ilgili olmak üzere; kurum temsilcileri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümlerinin, sendikalar (oda üst kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun, sendika konfederasyonunun bulunduğu yerde konfederasyonun) ve uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ile davet edilen uzman kişiler, oy hakkı olmaksızın ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir.

Belirtilen kişi ve kurum temsilcilerinin ihtisas komisyonları toplantılarına katılımını sağlamak üzere komisyon toplantılarının konusu, toplantı günü ve yeri mutlak vasıtalarla duyurulmalıdır. Bu duyurma, kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına ilgili kurum temsilcisi ve kişilerin yazılı olarak davet edilmesi şeklinde de olabilir.

Bu kişilerin komisyonda oy hakları bulunmamaktadır. Ayrıca da, katıldıkları komisyonunun çalışmasını engelleyemezler, toplantı huzurunu bozacak tutum ve davranışlarda bulunamazlar. Komisyon başkanından söz almak suretiyle görüşülen konu ile ilgili sadece görüş bildirebilir.

12. İHTİSAS KOMİSYONLARINA ÜYE SEÇİMİ NE ZAMAN YAPILIR?

5393 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi hükmüne göre ihtisas komisyonları en fazla bir yıllık süre için oluşturulabilecek ve meclis kararında belirtilmek suretiyle ihtisas komisyonlarının görev süresi daha az bir süreyle (örneğin; 1, 3, 6 ... ay gibi) tespit edilebilecektir. Oluşturulması zorunlu komisyonların görev süresi bir yıl olup, meclis kararıyla da olsa daha az olarak belirlenemez.

Kanun, ihtisas komisyonlarının görev süresini belirtilmesine rağmen, ne zaman seçileceğini açıklamamıştır. BMÇY'nin 5'inci maddesi, meclisin mahalli idareler seçim sonuçlarının ilânını izleyen beşinci gün kendiliğinden yaptığı toplantıda, il ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde "plân ve bütçe komisyonu" ve "imar ve bayındırlık komisyonuna" üye seçiminin yapılacağını belirtmiştir. Meclis bu toplantısında zorunlu olarak oluşturulacak "plân ve bütçe komisyonu" ve "imar ve

bayındırlık komisyonuna” ilaveten gerekiyorsa diğer komisyonlara da üye seçimi yapabilecektir.

Son mahalli idareler seçiminin 28 Mart 2004 tarihinde yapıldığı düşünüldüğünde, belediye meclisleri seçimden sonraki ilk toplantısını Nisan ayında yaparak, ihtisas komisyonlarına üye seçilmişlerdir. BMÇY hükmüne göre, gelecek mahalli idareler seçimi yapılincaya kadar zorunlu ihtisas komisyonlarına üye seçimi belediye meclisinin Nisan ayı toplantısında yapılacaktır.

Oluşturulması ihtiyari olan komisyonlara üye seçimi, komisyon oluşturulmasına gerek duyulan zamanda yapılır. Bu komisyonların görev süresi bir yıldan fazla olmamak kaydıyla meclisin belirlediği süre kadardır. Görev süresi dolan ihtiyari komisyonlara gerek duyulmadığı takdirde tekrar üye seçimi yapılmaz.

13. BİRDEN ÇOK KOMİSYONDA GÖREV ALMA

5393 sayılı Kanun’un 24’üncü maddesi, meclis üyelerinin birden çok komisyonda görev almasını engellemiştir. Birden fazla ihtisas komisyonu seçiminde aday olmak ve seçilerek birden fazla ihtisas komisyonunda görev almak mümkündür.

Belediye başkanı ihtisas komisyonlarında görev alabilir mi? Kanun’un 24’üncü maddesi hükmüne göre ihtisas komisyonu üyesi seçilebilmek için meclis üyesi olma şartını aramaktadır. Kanun’un 19 ve 38/d. maddelerine göre meclise belediye başkanı başkanlık etmektedir. Meclis üye sayısına belediye başkanlarının da dâhil olacağı yargı kararları ile kesinlik kazanmıştır.³ 2972 sayılı Mahalli İdareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun belediye başkanlığı ile belediye meclis üyeliklerini ayrı ayrı düzenlemiştir.

Bu açıklamalara bakıldığında belediye başkanı “meclis üyesi” değil “meclis üye tam sayısına”

dâhildir. Dolayısıyla, belediye başkanının meclis üyesi sayılmak suretiyle ihtisas komisyonu üyesi seçilmesini söylemek oldukça zordur. Belediye yönetiminin ve meclisin başı olan belediye başkanının ihtisas komisyonu üyesi olması, komisyonun fonksiyonel bağımsızlığını olumsuz etkileyeceği de göz önüne alındığında belediye başkanının ihtisas komisyonlarına üye seçilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

14. KOMİSYON RAPORLARI ALENİDİR

5393 sayılı Kanun’un 24’üncü maddesi hükmünde, komisyon raporlarının alenî olduğu ve komisyon kararlarının çeşitli yollarla halka duyurulacağı ve isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verileceği belirtilmiştir. 5216 sayılı Kanun’un 15’inci maddesinde de aynı hüküm yer almıştır.

Duyurma belediye binasının görülebilecek bir yerine asılmak, varsa belediyenin internet sayfasında yayımlamak veya diğer yöntemlerle olmalıdır.

15. İHTİSAS KOMİSYONU ÜYELERİNE VERİLECEK ÜCRET

5393 sayılı Kanun’un 32’nci maddesi, meclis başkan ve üyelerine, meclis ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için huzur ücreti verileceğini belirtmektedir. Kanun’un 32’nci maddesi hükmü gereği, komisyon üyelerine katıldıkları toplantı günü için, 39’uncu madde uyarınca belediye başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenir. Komisyon toplantılarıyla meclis toplantılarının aynı güne rastlaması halinde üyeler sadece bir günlük huzur ücreti verilir.

³ Danıştay 3.Dairesinin Esas:1969/60, Karar:1969/56 sayılı kararı.

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN BELEDİYELERİMİZDE YENİ YAPILAŞMAYA İLİŞKİN KARARI BEKLENİYOR

Fethi AYTAÇ
E. Vali

Bir hatırlatma

Bu dergimizin Nisan ayına ait sayısında yayımlanan **Belediyelerimizde Yeni Yapılaşma** başlıklı ve konulu yazımızda 22 Mart 2008 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren ve adrese dayalı yeni nüfus sayımına göre nüfusu 2.000'in altına düşen belediyelerin tüzel kişiliklerinin kaldırılmasını, ayrıca da büyükşehir belediyeleri içinde yer alan ilk kademe belediyelerinin yeni bir yapılaşmaya tabi tutulmasını öngören 5747 sayılı Kanunun içeriğini; genel gerekçesini; Kanunun TBMM'nde görüşülmesi sırasında ileri sürülen lehte ve aleyhte görüşleri; varlıkları sona erecek beldelerdeki halkın ve başkanlarının tepkisini ve Ana Muhalefet Partisi olarak CHP'nin; söz konusu Kanunun bazı hükümlerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı başvuruyu belirtmiştik.

Eylül ayı sonu itibariyle durum nedir?

CHP adına Anayasa Mahkemesine yapılan iptal başvurusu Nisan ayı başlarında yapılmıştı. Kanundan olumsuz etkilenecekleri düşüncesi içinde tedirgin olan belediye başkanlarından bir kısmı özellik taşıyan durumları nedeniyle Kanunun kapsamı dışına çıkarılmaları isteğiyle İçişleri Bakanlığına ve idari yargıya başvururken bir kısmı da Anayasa Mahkemesinin kararını bekler olmuşlardı. Aslında bu beklenti İçişleri Bakanlığının ilgili birimlerinde ve birçok il özel idare yönetimlerinde de söz konusu idi. Çünkü özellikle Kanunun geçici maddelerinde yer alan bazı hükümlerin uygulamaya geçirilmesi Kanunun hukuken tam uygulanabilir nitelik almasına bağlıydı.

Lâkin bilindiği gibi Anayasa Mahkemesinin gündeminde;

- Üniversitelerimizde türban'ın serbestçe kullanılmasına imkân sağlayacak Anayasa'nın ilgili maddesine ilişkin Kanun değişikliğinin,
- AKP ile DTP'nin kapatılmasına ilişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusu'nun görüşülüp karara bağlanması ağırlıklı olarak yer almakta idi.

Geçtiğimiz günlerde ilk konu ile AKP'nin kapatılmasına ilişkin başvuru, bilindiği gibi, sonuca

bağlanmış olup DTP ile ilgili kararın Ekim ayı içinde verilmesi beklenmektedir.

Konu ile ilgili olanlar Yüksek Mahkeme'nin gündemindeki yoğunluğu takdir etmekle beraber, 869 belediyemizi ilgilendiren konunun da çok ağırlıklı bir niteliği olduğunu vurgulayarak Anayasa Mahkemesinin iptal isteğini bir an önce gündemine alarak şu veya bu yönde sonuçlandırmasını arzu etmektedirler.

Özellikle çok uzun yıllardan beri belediye kuruluşuna ve kültürüne sahip beldelerin halkı ve yöneticileri resmi mercilerden ferahlatıcı bir haber alamayınca konuyu çeşitli sivil toplum kuruluşlarına ve yazılı görüntülü medyaya yansıtarak destek beklemektedirler.

Örneğin 26 Eylül tarihli bazı gazetelerde yer aldığına göre;

"Türkiye genelindeki 869 belde belediyesinin kapatılmasını öngören Belediyeler Yasasındaki değişiklik ile ilgili belirsizlik sürüyor. İdare hukuku profesörü ve Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ülkü AZRAK, Yasanın oy kaygısıyla alelacele çıkarıldığına dikkat çekerek uluslararası anlaşmalara göre, referanduma gidilmesi gerektiğini söyledi.

Nüfusu 2.000'in altında olan belde belediyeleri ile büyükşehir sınırları içindeki ilk kademe belediyelerinin tüzel kişiliklerini kaldırılan Yasa geçtiğimiz Mart ayında yürürlüğe girdi.

Yeni yasaya göre, söz konusu belde belediyeler kapatılarak yeni kurulan ilçelere ya da mevcut ilçelere mahalle veya köy olarak bağlandı.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) kapatılan birçok beldede tepkilere neden olan yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Ancak Anayasa Mahkemesi başvuru halen gündemine almış değil.

Yeni yasanın Türkiye'nin altında imzası bulunan uluslararası anlaşmalara aykırı olduğunu söyleyen sayın Profesör belediyelerin kurulmasında uygulanan usul süreçlerinde referandum yapılması belediye yasasında kabul edilmişken bir belediyenin kaldırılması sürecinde halkın tekrar oyuna başvurulmaması Kamu Hukukunda karşıt işlemler için geçerli olan usulde paralellik ilkesine açıkça aykırıdır.

Ayrıca Türkiye'nin 1981'de imzaladığı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın yerel yönetimlerin sınırlarında mevzuatın elverdiği durumlarda ve mümkünse bir referandum yoluyla ilgili yerel toplumlara danışılmadan değişiklik yapılamaz hükmünü içeren 5. maddesin de uygun düşmemektedir

Prof. Azrak, Anayasa'nın 90. maddesine göre, uluslararası anlaşmaların kanunların üzerinde olduğunu da hatırlatarak referandumun gerekli olduğunu belirtti. Prof., Anayasa Mahkemesi'nin seçimlerden sonra yasayı iptal etmesi durumunda, ne olacağını da şöyle açıkladı: Bu durumda Yüksek Seçim Kurulu'na düşen iş seçimlerin hepsini iptal ederek seçimleri tekrarlamak olacaktır.”

Kuşkusuz konuya bu yaklaşımla eğilenler olduğu gibi Kanunun genel gerekçesinde yer alan görüşü benimseyerek yasayı isabetli bulanlar da var. Kaldı ki söz konusu belediyelerin hali hazır başkanlarının birçoğu AKP'lidir. Yani iktidarın bu atılımında maksat siyasi ağırlıktan uzaktır. Kuşkusuz hukuk açısından önemli olan dosyanın havale edildiği raportörün varacağı kanaat ve Yüksek Mahkemenin vereceği karardır.

Derginin Yayın Kurulu'nda yer alan bir kişi olarak çok sayıda belediye başkanının beklentilerine aracı kimliğimizle biz de Anayasa Mahkeme'mizin bu konuyu bir an önce gündemine almasını ve hayırlı bir sonuca bağlamasını temenni ediyoruz.

DERGİMİZİN YAYIN İLKELERİ

- 1- Yayımlanmak üzere dergimize gönderilen yazıların yayımlanıp yayımlanamayacağına Yayın Kurulumuz karar verir.
Dergi formatında 5 sayfayı geçmeyen yazılar tercih sebebidir.
- 2- Gönderilen yazılar, yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez.
- 3- Yayımlanan yazılardan dolayı sorumluluk tamamen yazarlarına ait olup, dergimizde yayımlanmış olması onların görüşünü paylaştığımız anlamına gelmez.
- 4- Daha önce başka yerlerde yayımlandığı anlaşılan yazılar dergimizde yayımlanmaz.
- 5- Dergide yayımlanacak yazıların yerel yönetimlerle ilgili konuları içermesi esastır.
- 6- Dergimizde yayımlanmış yazılardan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

5779 SAYILI İL ÖZEL İDARELERİNE VE BELEDİYELERE GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNDEN PAY VERİLMESİ HAKKINDA KANUNUN AÇIKLAMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Abdurrahman ACAR
Sayıştay Üyesi

GİRİŞ

Özel idare ve belediyelere artan hizmetlerini karşılayabilmek ve kendilerine verilen görevleri gereği gibi yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları kaynağı sağlamak amacıyla hazırlanan, 21/05/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan, Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, esas komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen ve 02/07/2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilerek yasalara 02/07/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun, 15/07/2008 tarihli ve 26937 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak uygulamaya konulmuştur.

İki fıkra hükmü hariç diğer hükümleri 01/07/2008 tarihinde yürürlüğü girmesi öngörülen bahis konusu Kanunla; belediye ve il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirlerinden daha fazla pay verilmesi, payın dağıtımında yeni esas ve ölçütlerin devreye sokulması, bazı kanun ve kanun hükümlerinin yürürlükten kaldırılması ve bazı konularda ise ikincil mevzuat düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Amacımız, Kanunda öngörülen hükümleri maddeler halinde açıklamak ve bir değerlendirmesini yapmak, bu suretle uygulayıcılara yardımcı olmak ve tereddüt konusu olabilecek hususlara açıklık getirmektir. Öngörülen amaca ulaşabilmek için tarafımızdan; öncelikle Kanunla getirilen yeni hükümlerin maddeler halinde belirtilmesi, daha sonra bu hükümlerin açıklanması ve birlikte değerlendirilmesi yöntemi izlenmiştir.

5779 SAYILI KANUNLA GETİRİLEN YENİ HÜKÜMLER

5779 sayılı Kanunda, 2380 sayılı Kanunda öngörülmemeyen yeni hükümlere ve esaslara yer verilmiştir. Bu Kanunla;

1-Başta, 2380 sayılı Kanun ve diğer mevzuatla belediye ve il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirlerinden verilen payın matrahını daraltan mevzuat hükümleri yürürlükten kaldırılmış, pay matrahına dahil

edilmeyen gelirler hesaba dahil edilmiş ve bu suretle pay havuzu büyütülmüştür. Böylece belediye ve il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirlerinden mevcuda göre yaklaşık ortalama %30 daha fazla pay aktarılması sağlanmıştır.

2-Genel Bütçe Vergi Gelirleri tahsilatından ayrılan payların dağıtımında kullanılan kriter değiştirilmiştir. Nüfus kriterine ilave olarak illerin yüzölçümü, illerin köy sayısı, illerin kırsal alan nüfusu, illerin ve belediyelerin gelişmişlik endeksi gibi yeni dağıtım ölçütleri dahil edilmiştir.

3- Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelere 01/01/2009 tarihinden itibaren dağıtılmak üzere kesinleşmiş en son genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının binde biri oranında bir ödeneğin Maliye Bakanlığı Bütçesine "Belediyeler Denkleştirme Ödeneği" olarak konulması uygulaması getirilmiştir.

4-Ayrılması öngörülen paylar ile denkleştirme ödeneği dışında, mahalli idarelere yardım amacıyla, bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerine pay, fon veya özel hesap gibi adlarla başka bir ödenek konulması uygulamasına son verilmiştir.

5-Belediye ve il özel idarelerine genel bütçe gelirlerinden gönderilen payların vergi niteliğinde olduğu, haczedilemeyeceği ve bu paylardan ancak kanunlarda öngörülmesi halinde kesinti yapılabileceği konusu güvence altına alınmıştır.

6-5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkrası hükümleri yürürlükten kaldırılmak suretiyle genel bütçe vergi gelirleri üzerinden büyükşehir belediyelerine pay verilmesi konusunda düzenleme birliği sağlanmıştır.

7- 5747 sayılı Kanun ile tüzel kişilikleri ilk mahalli idareler genel seçimlerinde sona erecek olan ilçe ve ilk kademe belediyelerine genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan payların %30'unun, büyükşehir belediyelerine tüzel kişiliğin son bulacağı tarihe kadar pay ayrılma güvencesi getirilmiştir.

8-İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların bağlı kuruluşları tarafından kanuni süresinde verilen gelir

(stopaj) vergisi ve katma değer vergisi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergiler ile kanuni süresinde bildirilen sosyal güvenlik primleri ile emekli keseneklerinin, bu idareler adına genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paydan kesilmesi işlemine ise 1/7/2009 tarihinden itibaren başlanması hüküm altına alınmıştır.

9-İl özel idareleri ve belediyeler adına aylık olarak ayrılacak paydan; bu idareler ile bu idarelere bağlı kuruluşların ve bunlara ait tüzelkişilerin 6813 sayılı Kanuna göre takip edilen Devlete ait borçları, Hazine alacağı niteliğindeki borçları, İller Bankasına olan borçları, sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçları, gelir (stopaj) vergisi, katma değer vergisi, sosyal güvenlik primleri ile emekli kesenekleri için yapılacak kesintilerin toplamının hiçbir şekilde il özel idareleri ve belediyelere ayrılan tutarların toplamının %40'ını aşamayacağı garantisi getirilmiştir.

10-Büyük şehir belediye payı olarak ayrılan ve dağıtılan büyükşehir belediye paylarında 1/7/2008 ilâ 31/12/2008 dönemine ilişkin tahakkuk edecek aylık artış, 2007 yılının aynı dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla; 1/1/2009 ilâ 30/6/2009 dönemine ilişkin tahakkuk edecek büyükşehir belediye paylarındaki artışın ise 2008 yılının aynı döneminde tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamayacağı, fazla olan tutarların, artış oranı yüzde 50'den az olan büyükşehir belediyelerine bu oranı aşmamak üzere nüfus esasına göre dağıtılacağı hüküm altına alınmıştır.

11-1/7/2008 ilâ 31/12/2012 tarihleri arasında büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 5'i ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u olarak ayrılan büyükşehir belediye paylarının hesaplanmasında, 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer alan mallardan tahsil edilen Özel Tüketim Vergisi tutarlarının, bu dönemle sınırlı olmak üzere büyükşehir belediyesi pay hesabına dahil edilmeyeceği ve Pay hesabına dahil edilmeyecek tutarın miktarını ve süresini azaltmaya Bakanlar Kurulu yetkili olacağı kural altına alınmıştır.

KANUNUN AÇIKLAMASI

Kanun kapsamı:

Bu Kanunla; genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden sadece belediye ve il özel idarelerine pay ayrılması kararlaştırılmıştır. Öngörüldüğü üzere bu Kanunla;

- Belediye ve il özel idarelerine bağlı kuruluşlara,
  - Belediye veya il özel idarelerin kurdukları veya üye oldukları mahalli idare birliklerine,
  - Köylere,
  - Köylerin kurdukları köylere hizmet götürme birliklerine,
- genel bütçe vergi gelirlerinden pay verilmemesi kararlaştırılmıştır. Yapılan düzenleme ile genel bütçe vergi gelirlerinden sadece il özel idarelerine ve belediyelere pay verilmesi amaçlandığından dolayısıyla Kanunun kapsamını da bu idareler oluşturmuştur.

BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARELERİNE GÖNDERİLECEK PAYLARIN HESAPLANMASI VE ORANI

a) Payın Hesaplanması:

Bu Kanunla belediye ve il özel idarelerine genel bütçe vergileri tahsilatı toplamı üzerinden pay verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu payın; genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanması esası getirilmiştir. Görüldüğü gibi payın, Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasında il özel idareleri ve belediyelere hangi gelirler üzerinden verileceği ve payın hangi tutar üzerinden hesaplanacağı tereddüde mahal vermeyecek bir şekilde ortaya konmuştur.

b) Payın Oranı:

Bu Kanunla, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden;

- Belediyelere yüzde 2,85,
  - Büyükşehir ilçe belediyelerine yüzde 2,50,
  - İl özel idarelerine yüzde 1,15,
- oranında pay ayrılması hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan büyükşehir belediyelerine ise büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 5'i ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u büyükşehir belediye payı olarak ayrılması kararlaştırılmıştır.

Öngörülen düzenleme ile bu oranları iki katına kadar artırmaya veya belirtilen oranlara indirmeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

PAYIN DAĞITIMINDA ESAS ALINACAK NÜFUS

Genel bütçe vergi gelirlerinden belediye ve il özel idarelerine ayrılan payların dağıtımına esas olacak belediye ve il nüfusları, her yılın ocak ayından geçerli olmak üzere İçişleri Bakanlığı tarafından, Türkiye

İstatistik Kurumundan alınmak suretiyle, İller Bankası ve Maliye Bakanlığına bildirilen nüfustur. Bu düzenleme ile hem belediyelere hem de il özel idarelerine her yıl güncellenmiş gerçek nüfus üzerinden pay gönderilmesi amaçlanmıştır.

Aynı şekilde, belde, köy, mahalle veya bunların bazı kısımlarının bir belediyeye katılması veya birleşmesi halinde bu belediyelerin payı, katılma veya birleşmenin fiilen gerçekleştiği tarihi takip eden Ocak ayının birinci gününden itibaren yeni nüfuslarına göre hesaplanması ve gönderilmesi hüküm altına alınmıştır.

PAYLARIN AYRILMASI VE GÖNDERİLMESİNDE UYULMASI GEREKEN ESASLAR

a) Payların Hesaplanması:

İl özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı üzerinden ayrılacak payların aylık olarak hesaplanmasıyla Maliye Bakanlığı görevlendirilmiştir.

Maliye Bakanlığı;

-Büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden yüzde beş olarak ayrılan pay ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u büyükşehir belediyeleri arasında nüfus esasına göre pay edilerek büyükşehir belediyelerine pay olarak doğrudan,

-İl özel idareleri ve diğer belediyelerin payları ise ilgili idarelere aktarılacak üzere tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar Maliye Bakanlığınca İller Bankasına aktarılır. İller Bankasınca, söz konusu paylar aşağıda belirtilecek esaslara göre müteakip ayın en geç onuncu günü mesai saati sonuna kadar ilgili belediye ve il özel idarelere gönderilir.

b) Payların Gönderilmesi:

1-Maliye Bakanlığı tarafından;

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan yüzde beş'lik payın yüzde 70'nin doğrudan ilgili büyükşehir belediyesi hesabına, kalan yüzde 30'luk kısmının ise büyükşehir belediyeleri arasında nüfus esasına göre pay edilerek ilgili büyükşehir belediyelerine pay olarak ertesi ayın onuncu günü mesai saati sonuna kadar gönderilmesi öngörülmüştür.

Belirtildiği gibi, büyükşehir belediyesi sınırları içinde toplanan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir belediyelerine ayrılan pay doğrudan bu belediyelere Maliye Bakanlığı tarafından, buna karşılık genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı

toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine nüfuslarına göre ayrılan payların yüzde 30 olarak ayrılan büyükşehir belediye payları ise bu belediyeler arasında nüfus esasına göre pay edilerek İller Bankası aracılığı ile gönderilmesi hüküm altına alınmıştır.

2-İller Bankasının ise Maliye Bakanlığı tarafından aşağıda belirtilen kuruluşlara aktarılacak üzere gönderilen;

a) İl özel idareleri ve diğer belediyelerin paylarını,

b) Büyükşehir ilçe belediyelerine nüfuslarına göre ayrılan payın yüzde 60'ını büyükşehir ilçe belediyelerine, kalan yüzde %10'unu 2560 sayılı Kanunun 13'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükmü gereğince ilgili su ve kanalizasyon idaresine ve kalan yüzde 30'unu da büyükşehir belediyesi payları olarak, müteakip ayın onuncu günü mesai saati sonuna kadar göndermesi hüküm altına alınmıştır.

c) Payları Zamanında İlgili Kurumlara Göndermeyen Sorumlular Hakkında Uygulanacak İşlemler

Kanunla belediye ve il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden pay verilmesi konusunda düzenleme yapılmakla kalınmamış aynı zamanda bu payın zamanında ilgili idarelere ulaşmasını sağlamak amacıyla uygulayıcılar hakkında bazı yaptırımlar da öngörülmüştür. Bahis konusu işlemler ve bu işlemleri zamanında yapmayan görevliler hakkında uygulanacak yaptırımlar aşağıda belirtilmiştir.

-Büyükşehir belediye payının; yüzde 70'ini ilgili büyükşehir belediyesi hesabına aktarmayan, kalan yüzde 30'luk kısmı ise büyükşehir belediyeleri arasında nüfus esasına göre pay etmeyen,

-Belediye ve il özel idare paylarını, tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar İller Bankasına göndermeyen,

-Maliye Bakanlığınca aktarılan payları Kanunun 4 ve 5'inci maddelerinde belirtilen esaslara göre müteakip ayın en geç onuncu günü mesai saati sonuna kadar belediye ve il özel idarelerine göndermeyen,

Maliye Bakanlığı ve İller Bankası yetkilileri hakkında beş maaş tutarı kadar aylıktan kesme cezası uygulanması hüküm altına alınmıştır.

İller Bankası ve Maliye Bakanlığı yetkilileri hakkında uygulanacak beş maaş tutarı kadar aylıktan kesme cezası ile ilgili olarak yapılacak işlemlerin bağlı veya ilgili bulundukları bakanlıklarca yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

İL ÖZEL İDARE PAYLARININ TAHSİS ŞEKLİ

Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden yüzde 1,15 oranında ayrılması uygun bulunan il özel idare payının;

- a)Yüzde 50'lık kısmı illerin nüfusuna,
- b)Yüzde 10'luk kısmı illerin yüzölçümüne,
- c)Yüzde 10'luk kısmı illerin köy sayısına,
- ç)Yüzde 15 lik kısmı illerin kırsal alan nüfusuna,
- d)Yüzde 15'lik kısmı illerin gelişmişlik endeksine,

göre İller Bankası tarafından dağıtılması hüküm altına alınmıştır.

Getirilen yeni düzenleme ile il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirleri üzerinden ayrılan payın sadece nüfus esasına göre değil, nüfus kriterinin yanında diğer bazı kriterlerin de dağıtımda esas alınması hüküm altına alınmıştır. Öngörülen düzenleme ile pay dağıtımında nüfus kriterinin ağırlığı yüzde 50 olarak belirlenmiş, ayrıca ilin yüzölçümü ve köy sayısı yüzde 10'ar, ilin kırsal alan nüfusu ile gelişmişlik endeksinin yüzde 15'er oranında bir ağırlığa sahip olması kural altına alınmıştır. Böylece iller arasındaki gelişmişlik farkının kapatılarak ülke genelinde bir denge sağlanması amaçlanmıştır.

Aynı maddenin ikinci fıkrası ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan 1,15 il özel idare payının yüzde 10'luk kısmının illerin köy sayısına göre dağıtımında, İçişleri Bakanlığı tarafından her yılın ocak ayından geçerli olmak üzere İller Bankasına bildirilen köy sayısının esas alınacağı belirtilmek suretiyle bu konuya açıklık getirilmiştir. Bu hüküm ile İçişleri Bakanlığına her yıl ocak ayından geçerli olmak üzere İller Bankasına illerin köy sayısını bildirmek, İller Bankasına da 1,15 lik il özel idare payının yüzde 10'luk kısmını bildirilen köy sayısına göre dağıtmak yükümlülüğü getirilmiştir.

Yine aynı maddenin 3'üncü fıkrasına konulan bir başka hüküm ile de; il özel idare payının yüzde 1,15'lik kısmının illerin gelişmişlik endeksine göre tahsis edilirken Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından sağlanan en son verilerin esas alınması hüküm altına alınmıştır. Bu endeksin uygulanması ise şöyle olacaktır: İller gelişmişlik katsayılarına göre en az gelişmiş ilden en çok gelişmiş ile doğru ve eşit sayıda ili içeren beş gruba ayrılacak ve eşitliği bozan il son gruba ilave edilecektir. Bu gruplandırma çerçevesinde, il özel idare payının gelişmişlik endeksine göre dağıtılacak olan yüzde 15'lik kısmının yüzde 23'ü birinci gruba, yüzde 21'i ikinci gruba, yüzde 20'si üçüncü gruba, yüzde 19'u dördüncü gruba ve yüzde 17'si beşinci

gruba tahsis edilecektir. Bu tahsisat, her grup içinde, gruba giren illerin nüfuslarına göre dağıtılmış olacaktır. Bu uygulama neticesinde, daha çok gelişmiş iller daha az kaynak alacak, az gelişmiş illere ise daha fazla kaynak aktarılmış olacaktır. Bu suretle iller arasındaki kalkınmış farkı giderilmiş olacaktır.

BELEDİYE PAYLARININ TAHSİS USULÜ

Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden ayrılan yüzde 2,85 oranındaki belediye payının; yüzde 80'lik kısmı belediyelerin nüfusuna ve yüzde 20'lik kısmı gelişmişlik endeksine göre İller Bankası tarafından belediyelere dağıtılması hüküm altına alınmıştır.

Bu düzenleme ile eski uygulamanın getirdiği bir takım sakıncalar ortadan kaldırılmak istenmiştir. Yapılan düzenleme ile nüfus kriterinin yanında diğer bir önemli kriter olarak da, gelişmişlik endeksi getirilmiştir. Buna göre pay dağıtımında nüfusun ağırlığı yüzde 80, gelişmişlik endeksinin ise yüzde 20 gibi bir ağırlığa sahip olması arzu edilmiştir. Bu düzenlemelerle belediyeler arasındaki gelişmişlik farkının kapatılarak ülke genelinde bir denge sağlanması hedeflenmiştir.

Getirilen düzenleme ile belediye payının yüzde 20'lik kısmının belediyelerin gelişmişlik endeksine göre dağıtımında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından tespit edilen en son verilerin esas alınması hüküm altına alınmıştır. Bu endeksin kullanımında, ilçeler gelişmişlik katsayılarına göre en az gelişmiş ilçeden en çok gelişmiş ilçeye doğru ve eşit sayıda ilçeyi içeren beş gruba ayrılması ve eşitliği bozan ilçe son gruba ilave edilmesi benimsenmiştir. Belde belediyelerine bağlı bulundukları ilçenin endeks değeri uygulanacaktır. Gelişmişlik endeksine göre belirlenen miktarın yüzde 23'ü birinci gruba, yüzde 21'i ikinci gruba, yüzde 20'si üçüncü gruba, yüzde 19'u dördüncü gruba ve yüzde 17'si beşinci gruba tahsis edilecektir. Bu tahsisat, her grup içinde, gruba giren belediyelerin nüfuslarına göre paylaştırılacaktır.

Buna karşılık, yüzde 2,50'si olarak öngörülen büyükşehir ilçe belediyeleri paylarının dağıtımında başka bir kriter öngörülmemekle eskiden olduğu gibi nüfus kriterine göre dağıtılması uygulamasından vazgeçilmemiştir. Bu Kanuna göre yüzde 2,50'si olarak dağıtımı öngörülen payın; yüzde %10'luk kısmı ilgili su ve kanalizasyon idaresine, yüzde 30'lık kısmının büyükşehir belediyesine ve kalan yüzde 2,10'luk kısmının da büyükşehir ilçe belediyesi hesabına İller Bankası tarafından aktarılması kararlaştırılmıştır.

Öngörülen düzenleme ile büyükşehir sınırları içinde toplanan genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan yüzde 5'lik büyükşehir belediye payının; yüzde 70'i doğrudan ilgili büyükşehir belediyesi hesabına aktarılması ve kalan yüzde 30'luk kısmının ise, büyükşehir belediyeleri arasında nüfus esasına göre dağıtılması hüküm altına alınmıştır.

Büyükşehirler için getirilen önemli bir hüküm de, büyükşehir belediye paylarının, bir önceki yılın aynı ayında tahakkuk eden tutarların yüzde 20'sinden fazla olamayacağıdır. Bu hüküm ile yüzde yirmiyi aşan tutarlar, artış oranı yüzde 20'den az olan belediyelere bu oranı aşmamak üzere nüfus esasına göre dağıtılması kural altına alınmıştır.

Ancak, bu hükmün uygulaması geçici ikinci maddenin 2'nci fıkrası ile 30/06/2009 tarihine bırakılmıştır. Bahis konusu hüküm ile büyükşehir belediye payı olarak ayrılan ve dağıtımı öngörülen büyükşehir belediye paylarında 1/7/2008 ilâ 31/12/2008 dönemine ilişkin tahakkuk edecek aylık artış, 2007 yılının aynı dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamaz; 1/1/2009 ilâ 30/6/2009 dönemine ilişkin tahakkuk edecek büyükşehir belediye paylarındaki artış ise 2008 yılının aynı döneminde tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamaz. Fazla olan tutarlar, artış oranı yüzde 50'den az olan büyükşehir belediyelerine bu oranı aşmamak üzere nüfus esasına göre dağıtılır.

Getirilen bu düzenleme ile Bakanlar Kurulu bu oranı bir katına kadar artırmaya veya kanuni haddine indirmeye yetkili kılınmıştır. Yapılan düzenleme ile hem büyükşehirler arasında bir yeni mali tevziin oluşturulmuş hem de ortaya çıkacak beklenmedik vergi artışları için, Bakanlar Kuruluna yetki tanınmıştır.

DENKLEŞTİRME ÖDENEĞİ

Getirilen düzenleme ile kesinleşmiş en son genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının binde biri tutarındaki ödeneğin Maliye Bakanlığı bütçesine "belediyeler denkleştirme ödeneği" olarak konulması hüküm altına alınmıştır. Bahis konusu ödeneğin Maliye Bakanlığı tarafından, mart ve temmuz aylarında iki eşit taksit halinde dağıtılmak üzere, İller Bankası hesabına aktarılması, aktarılan bu ödeneğin yüzde 60'ının, nüfusu 5.000'e kadar olan belediyelere, yüzde 40'ının ise nüfusu 5.001 - 9.999 arasında olan belediyelere eşit şekilde İller Bankası tarafından dağıtılması kararlaştırılmıştır.

Bu sistemin ihdası ile Mahalli İdareler Fonu ve Belediyeler Fonunun 4629 sayılı Kanunla

kaldırılmasından sonra mahalli idarelere yardım yapmak amacıyla bazı bakanlık ve kuruluş bütçelerine konulan ödeneklerin dağıtımında ve kullanımında karşılaşılan sıkıntıları gidermek ve bu kaynakların amacına uygun kullanılmamasından doğan kaynak israfına son vermek amacıyla mahalli idarelere yardım yapılmak üzere çeşitli bakanlık ve kuruluş bütçelerine ödenek konulması uygulamasına son verilmiştir. Bunun yerine, Maliye Bakanlığı bütçesine "denkleştirme ödeneği" adı altında ödenek konulması ve bu ödeneğin İller Bankası aracılığıyla mart ve temmuz aylarında iki eşit taksit halinde dağıtılması öngörülmüştür.

Ancak, bu Kanunun geçici birinci maddesinin üçüncü fıkrasına konulan bir hüküm ile kesinleşmiş en son genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının binde biri olarak Maliye Bakanlığı bütçesine konulan belediyeler denkleştirme ödeneğinin beş yıl süre tamamının nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelere verilmesi yerine yüzde 70'in verilmesi kararlaştırılmıştır. Kalan yüzde 30'unun "Belediyelerin Kentsel Altyapı İhtiyaçları İçin Tahsis Edilen Ödeneğin Kullanımına İlişkin Yönetmelik" kapsamında yürütülen ve bu Kanunun yayımı tarihinde İller Bankasının yükümlülüğü altında bulunan harita, imar planı, içme suyu, atık su, katı atık, deniz deşarjı, proje ve yapım işlerinin finansmanında kullanılmak üzere, Maliye Bakanlığı tarafından iki eşit taksit halinde ve beş yıl süre ile İller Bankası'na aktarılması ve aktarılan ödeneğin bu projeler dışında kullanılamaması hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü gibi, getirilen bu dağıtım sistemi ile nüfusunun az olmasından dolayı yetersiz kaynak alan küçük belediyeler mali yönden rahatlatılmak istenmiştir. Diğer yandan, yapılan bu düzenleme ile bakanlıklar ile diğer kuruluşların bütçelerine mahalli idarelere yardım yapılmak üzere her ne ad ile olursa olsun ödenek konulması önlenmekte ve kaynakların siyasi, bölgesel ve kişisel tercihlerle dağıtımının önüne geçilmesi arzu edilmiştir.

Ne var ki; denkleştirme ödeneğinin hemen uygulamaya konulması yerine bu Kanunun 9'uncu maddesine konulan bir hüküm nedeniyle 01/01/2009 tarihinden itibaren verilmesi kararlaştırılmıştır. O nedenle bu ödeneğin uygulamasına ancak 01/01/2009 tarihinden itibaren başlanabilecektir. Çünkü, hali hazırda Maliye Bakanlığı bütçesine konulmuş böyle bir ödenek bulunmamaktadır.

İL ÖZEL İDARE VE BELEDİYELERE VERİLEN PAYLARIN VERGİ NİTELİĞİNDE OLMASI

Öngörülen düzenleme ile il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılacak paylar ile bu Kanunda ve diğer Kanunlarda bu idarelere verilmesi kararlaştırılan payların vergi hükmünde olduğu ifade edilmiştir. Getirilen bu düzenleme ile bu gelirlerin de; 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin son fıkrasındaki, “Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez”, hükmü uyarınca haczedilmesinin önlenmesi amaçlanmıştır. Böylece genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından gönderilen paylar da belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri gibi hacze konu edilemeyecektir.

PAYLARDAN YAPILACAK KESİNTİLER

Öngörülen düzenleme ile il özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirlerinden tahsis edilecek paylardan bu idareler ile bu idarelere bağlı kuruluşların ve bunlara ait tüzel kişilerin;

1- Kamu Kuruluşlarına Olan Borçlarından;

a)21/7/1953tarihlive6183sayılıAmmeAlacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçlarına,

b)28/3/2002tarihlive4749sayılıKamuFinansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçlarına,

c) İller Bankasına olan borçlarına,

d) Sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına,

karşılık, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılacak tutardan, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödenmesi hüküm altına alınmıştır.

2- Gelir (stopaj) Vergisi, Katma Değer Vergisi ile Sosyal Güvenlik Primleri ve Emekli Keseneklerinin Ayrılan Paydan Maliye Bakanlığı veya İller Bankası Tarafından Kesilmesi

Getirilen bir başka düzenleme ile de; il özel idareleri ve belediyeler ile bunların bağlı kuruluşları tarafından kanuni süresinde verilen gelir (stopaj) vergisi ile katma değer vergisi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergiler; bu vergilere ait beyannamenin verildiği aya ilişkin olarak, bu idareler adına genel bütçe vergi

gelirlerinden ayrılan paydan, bu madde uyarınca yapılacak tüm kesintilerden önce ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankasınca kesilerek ilgili vergi dairesine aktarılır. Bu şekilde tahsil edilen vergi, vade tarihinde tahsil edilmiş sayılır. Kesinti yoluyla tahsil edilemeyen vergilerin, kesintinin yapılması gereken ay içinde ilgili idareler tarafından ödenmesi halinde, tahsil edilen tutara ayrıca gecikme zammı hesaplanmaz. Bu hüküm, kanuni süresinde bildirilen sosyal güvenlik primleri ile emekli kesenekleri için de geçerlidir. Bu şekilde tahsil edilen alacaklar, bildirimlerin yapıldığı tarihte tahsil edilmiş sayılır. Kesinti yoluyla tahsil edilemeyen prim ve emekli keseneklerinin, kesintinin yapılması gereken ay içinde borçlusu tarafından ödenmesi halinde, bu şekilde tahsil edilen tutara herhangi bir gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanmaz. Bu fıkranın uygulanmasından ve takip edilecek usullerin belirlenmesinden Maliye Bakanlığı sorumlu tutulmuştur.

Öngörülen bu düzenleme ile;

-Gelir (stopaj) vergisi,

-Katma değer vergisi,

-Sosyal güvenlik primleri,

-Emekli keseneklerinin,

ödenmesi konusunda yeni bir düzenleme getirilmiştir. Buna göre;

-İl özel idareleri,

-Belediyeler;

-İle bunların bağlı kuruluşları,

tarafından kanuni süresinde verilen gelir (stopaj) vergisi ile katma değer vergisi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergiler ile sosyal güvenlik primleri ile emekli kesenekleri, bu vergilere ait beyannamelerin ve sosyal güvenlik primleri ve emekli keseneklerine ait bildirimlerin verildiği aya ilişkin olarak, bu idareler adına genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılan paydan, 1 inci maddede de belirttiğimiz kamu kuruluşlarına yapılması öngörülen tüm kesintilerden önce ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesilerek ilgili vergi dairesine veya sosyal güvenlik idaresine aktarılacaktır. Bu şekilde tahsil edilen vergi ve primler, vade tarihinde tahsil edilmiş sayılacaktır. Kesinti yoluyla tahsil edilemeyen primlerin, kesintinin yapılması gereken ay içinde borçlusu tarafından ödenmesi halinde bu şekilde tahsil edilen tutara da herhangi bir gecikme cezası ve gecikme zammı uygulaması yapılmayacaktır.

Kanunun 9'uncu maddesine konulan bir düzenleme ile bu uygulamaya 01/07/2009 tarihinde başlanması

kararlaştırılmıştır. Bu tarihten önce anılan hükmün uygulanması ve söz konusu kesintilerin kaynaktan yapılması mümkün değildir.

Aynı maddenin 3'üncü fıkrası ile öngörülen bir başka düzenlemeye; bu hükmün uygulanmasına ilişkin usulleri belirlemekle Maliye Bakanlığı yetkili ve görevli kılınmıştır.

Getirilen bir başka düzenleme ile de; genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden, il özel idareleri ve belediyeler adına aylık olarak ayrılacak tutardan;

a) 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçları,

b) 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçları,

c) İller Bankasına olan borçları,

d) Sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçları,

e) Gelir (stopaj) vergisi,

f) Katma değer vergisi,

g) Sosyal güvenlik primleri,

i) Emekli kesenekleri,

için yapılacak kesintilerin toplamının, hiçbir şekilde ayrılan tutarların toplamının yüzde 40'ını aşmaması gerektiği hüküm altına alınmış olmasıdır. Görüldüğü gibi, yapılan bu düzenleme ile, mahalli İdarelerinin gelirlerinden siyasi tercihlere göre kesinti yapılması engellenmiş ve mahalli hizmetlerin kesintisiz olarak sunulmasını sağlayacak asgari bir gelirin güvence altına alınması amaçlanmıştır.

Öngörülen bir başka düzenleme de; yapılacak kesintilerin oranlarını alacakların nev'ine göre ayrı ayrı veya topluca belirlemeye, kesinti ve mahsup işlemlerine ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın yetkili kılınmış olmasıdır.

ÖNGÖRÜLEN İKİNCİL MEVZUAT DÜZENLEMESİ

Kanunun bazı hükümlerinin uygulamasına yönelik usul ve esaslar belirtilmeyerek bu konuların düzenlemesi ikincil mevzuata bırakılmıştır. Aynı şekilde payın artırılması veya kanuni haddine indirilmesi konusu da Bakanlar Kurulunun yetkisine bırakılmıştır. 5779 sayılı Kanunda ikincil mevzuat hazırlanmasını gerektiren hükümler aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

1- İdarelerin yapmaları gereken düzenlemeler;

a) İl özel idarelerine ve belediyelere genel bütçe vergi gelirlerinden tahsis edilen paydan gelir (stopaj)

vergisi, katma değer vergisi, sosyal güvenlik primleri ile emekli kesenekleri dolayısıyla yapılacak kesintilerin uygulamasına ilişkin usulleri belirlemekle Maliye Bakanlığı görevli kılınmıştır.

b) Kanunun 7'nci maddesinde öngörülen kesintilerin oranlarını alacakların nev'ine göre ayrı ayrı veya topluca belirlemeye, kesinti ve mahsup işlemlerine ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmekle Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan görevlendirilmiştir.

c) Kaldırılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatı için beş yıl süre ile aktarılması öngörülen personel ve cari giderlere ilişkin ödeneklerin tahsisi, gönderilmesi ve kullandırılmasına ait esas ve usulleri belirlemekle İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı birlikte görevlendirilmiştir.

d) Bu Kanunun 2 maddesi ile genel bütçe vergi gelirlerinden tahsis edilecek payların oranlarını iki katına kadar artırmaya veya kanuni haddine indirmeye ve bu konuda düzenleme yapmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

e) Kaldırılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatı için personel ve cari giderlerine katkıda bulunmak amacıyla ilgili il özel idare ve belediyelere ödenek gönderilme işlemini beş yıl daha uzatmaya ve bu konuda düzenleme yapmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

f) Bu Kanunun geçici 2. maddesinin 3'üncü fıkrası ile büyükşehir belediye payına dahil edilmeyecek Özel Tüketim Vergisi tutarın miktarını ve süresini azaltmaya ve bu konuda düzenlemeye yapmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN MEVZUAT VE HÜKÜMLER

Yapılan düzenleme ile aşağıda belirtilen mevzuat ve hükümler yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Kanunun 8'inci maddesi ile;

a) 2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun,

b) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkrası,

c) 15/7/1963 tarihli ve 277 sayılı 5237 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile Diğer Kanunlarla, Belediyelere Verilen Payların Belediye Vergi ve Resimleri Hükümünde Olduğuna Dair Kanun,

ç) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 17'nci maddesinin birinci fıkrası,

d) 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39'uncu maddesinin 6'ncı fıkrasında yer alan "tahsil edilen vergiden, 2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun ile 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanuna göre mahalli idarelere pay verilmez" cümlesi,

yürürlükten kaldırılmıştır. Yapılan bu düzenleme ile pay matrahını daraltıcı mevzuat hükümleri ilgili kanunların metninden çıkartılmıştır. Bilindiği gibi, 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun ek 3'üncü maddesine göre, mahalli idarelere verilecek payların matrahına esas miktar, genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamından vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan kısmı ifade ediyor olmasına rağmen, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 17'nci maddesi ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39'uncu maddesinde yapılan değişikliklerle, pay matrahının kapsamı daraltılmıştır. Öngörülen bu düzenleme ile söz konusu kısıtlamalar ortadan kaldırılmıştır. Böylece, 4760 ve 6802 sayılı kanunlarda yapılan bahse konu değişikliklerden sonra; petrol ürünleri üzerinden alınan özel tüketim vergisinin tamamı, motorlu taşıtlardan alınan özel tüketim vergisinin yüzde 28'i, alkollü ve gazlı içeceklerden alınan özel tüketim vergisinin yüzde 60'ı; Özel İletişim Vergisi, Şans Oyunları Vergisi ve Özel İşlem Vergisinin tamamı havuza dahil edilmiştir. Bu yolla, vergi iadeleri hariç olmak üzere pay matrahına dahil edilmeyen bu gelirler pay hesabına dahil edilmekte ve pay havuzu büyütülmüş olmaktadır.

Getirilen bir başka düzenleme ile de; diğer mevzuatta, 277 sayılı 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile Diğer Kanunlarla Belediyelere Verilen Payların Belediye Vergi ve Resimleri Hükümünde Olduğuna Dair Kanun ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır" demek suretiyle bu Kanunun uygulamasıyla ortaya çıkabilecek sorunlar ortadan kaldırılmıştır.

GEÇİCİ HÜKÜMLER

5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile getirilen;

- Geçici birinci madde ile; 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca kaldırılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatı için

2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun da personel ve cari giderlere ayrılan ödenekler kadar ödeneğin, personel sayısındaki değişiklikler de dikkate alınarak beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulması ve bu ödeneğin devirlerin yapıldığı büyükşehir belediyeleri ve il özel idarelerine aktarılması ve bu sürenin beş yıla kadar Bakanlar Kurulunca uzatılabilmesine imkan tanınmıştır.

Ancak, bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller belirlenmeyerek, düzenlenmesi İçişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının yetkisine bırakılmıştır.

Aynı geçici madde ile getirilen bir başka hüküm de; Belediyelerin Kentsel Altyapı İhtiyaçları İçin Tahsis Edilen Ödeneğin Kullanımına İlişkin Yönetmelik kapsamında yürütülen ve bu Kanunun yayımı tarihinde İller Bankasının yükümlülüğü altında bulunan harita, imar planı, içme suyu, atık su, katı atık, deniz deşarjı, proje ve yapım işlerinin finansmanında kullanılmak üzere, kesinleşmiş en son genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının binde biri olarak Maliye bakanlığı bütçesine konulan belediyeler denkleştirme ödeneğinin % 30'unun, Maliye Bakanlığı tarafından iki eşit taksit halinde ve beş yıl süre ile İller Bankası'na aktarılması ve aktarılan ödeneğin bu projeler dışında kullanılamaması gerektiği kuralıdır.

Öngörülen bu düzenleme ile ihdas edilen belediyeler denkleştirme ödeneğinin yüzde 30'unun beş yıl süre ile harita, imar planı, içme suyu, atık su, katı atık, deniz deşarjı, proje ve yapım işlerinin finansmanında kullanılmak üzere kullanımı İller Bankasına bırakılmıştır. Ancak, İller Bankasına bu ödeneği adı geçen yönetmelik hükümlerine göre belirtilen proje ve yapım işlerinin finansmanında kullanma yükümlülüğü getirilmiştir. Getirilen bu düzenleme ile İller Bankasına adı geçen ödeneği amacı dışında kullanmasına imkan verilmemiştir.

- Geçici ikinci madde de öngörülen düzenleme ile büyükşehir belediyelerine, tüzel kişiliği ilk mahalli idareler genel seçimlerinde sona erecek olan ilçe ve ilk kademe belediyelerine ayrılan paydan, yüzde 30 oranında büyükşehir belediye payı ayrılması kararlaştırılmıştır.

Bilindiği gibi, 22/3/2008 tarihli ve 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre tüzel kişiliği kaldırılan ilçe ve ilk kademe belediyeleri, ilk genel mahalli idareler seçimlerine kadar faaliyetine devam edecek ve genel bütçe vergi gelirlerinden pay almaya

da devam edeceklerdir. Öngörülen bu hüküm ile ilçe ve ilk kademe belediyelerine genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden ayrılan payların %30'unun, büyükşehir belediyelerine gönderilmeye devam edilmesi hüküm altına alınmıştır.

Aynı geçici madde ile getirilen bir başka düzenleme de; büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 5'i ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u olarak ayrılan büyükşehir belediye payının; yüzde 70'i doğrudan ilgili büyükşehir belediyesi hesabına kalan yüzde 30'luk kısmı ise büyükşehir belediyeleri arasında nüfus esasına göre dağıtılan büyükşehir belediye paylarında 1/7/2008 ilâ 31/12/2008 dönemine ilişkin tahakkuk edecek aylık artış, 2007 yılının aynı dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamayacağı; 1/1/2009 ilâ 30/6/2009 dönemine ilişkin tahakkuk edecek büyükşehir belediye paylarındaki artışın ise 2008 yılının aynı döneminde tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamayacağı ve fazla olan tutarların ise, artış oranı yüzde 50'den az olan büyükşehir belediyelerine bu oranı aşmamak üzere nüfus esasına göre dağıtılacağına hüküm altına alınmış olmasıdır. (NOT: Geçici ikinci maddede 2'nci maddenin "dördüncü fıkrasına göre dağıtılan" denilmiş ise de bu ifadeyi yukarıda belirttiğimiz gibi 5'inci maddenin dördüncü fıkrasına göre dağıtılan diye anlamak gerekir. Çünkü, ikinci maddenin dördüncü fıkrası büyükşehir belediyesi payı dağıtımını değil, payın Bakanlar Kurulunca artırılması veya kanuni haddine indirilmesi konusunda yetki verilmesi hususunu düzenlemesi öngörülmüştür. Yanlış anlamalara meydan verilmemesi bakımından yapılacak bir yasal düzenlemede bu hususun düzeltilmesi yerinde olacaktır.)

Yine aynı geçici maddenin üçüncü fıkrası ile getirilen hüküm ile de; 1/7/2008 ilâ 31/12/2012 tarihleri

arasında büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 5'i ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u olarak ayrılacak büyükşehir belediye paylarının hesaplanmasında, 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer alan mallardan tahsil edilen Özel Tüketim Vergisi tutarları, bu dönemle sınırlı olmak üzere büyükşehir belediyesi pay hesabına dahil edilmeyecektir. Pay hesabına dahil edilmeyecek tutarın miktarını ve süresini azaltmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

SONUÇ

Yapılan değerlendirme sonucunda bu Kanunla:

1-Belediye ve il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan payın artırılması,

2-Payların dağıtımında nüfus kriterinin yanında gelişmişlik, illerin yüzölçümü, illerin köy sayısı, kırsal alan nüfusu gibi kriterlerin dikkate alınması,

3-Nüfusu onbinin altında kalan belediyelerin gelirlerinin iyileştirilmesi amacıyla "mali denkleştirme" adı altında bir kaynak dağıtımının öngörülmüş olması,

tarafımızdan olumlu bulunmakla birlikte;

1-Halkın yönetime katılmasını ve kaynakların etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde kullanılmasını sağlayacak bir mekanizma öngörülmemiş olması,

2-Belediye ve il özel idarelerine sadece genel bütçe vergi gelirlerinden aktarılan payın artırılmasının yanında bu idarelere görevleriyle orantılı kalıcı ve sürekli gelir sağlayan öz gelir kaynaklarında düzenleme yapılmamış olması,

3-Eşitlik ilkesine aykırı bir şekilde bazı kamu kurum ve kuruluşlarına alacaklarını tahsil edebilmeleri için belediye ve il özel idarelerine tahsis edilen paylardan kaynakta kesinti yaptırma yetkisi verilmiş olması, yönlerinden ise olumlu değerlendirilememiştir.

Tahir TEKİN
İçişleri Bakanlığı İç Denetçisi

BÜTÇE DENKLİĞİ VE FİNANSMANIN EKONOMİK SINIFLANDIRMASI CETVELİ

Program bütçeden analitik bütçe sınıflandırmasına geçmekle birlikte bütçeleme tekniğinde esaslı değişiklikler ortaya çıkmıştır. Program bütçede esas olarak bütçe Gider (A), Gelir (B) olmak üzere iki ana cetvelden oluşmakta ve bu iki cetvelin mutlak surette denkleğinin sağlanması gerekli idi. Analitik bütçe sınıflandırmasında da bütçe denkleği esastır; öncelikle Gelir ve Gider Cetvellerinin denkleği sağlanmalı; bunun için gerektiğinde gelirler artırılmıyorsa giderlerin kısılması yoluna gidilmelidir. Ancak öngörülen giderler için ilave kaynak ihtiyacı var ve mevcut gelirler ile bunun karşılanamıyor ise, bu durumda borçlanma yoluna gidilebilecektir. Bütçenin denk bağlanamaması durumlarında, Gelir ve Gider Cetvellerine ilave olarak bir üçüncü cetvel bütçeye dahil olmaktadır. Bu cetvel “Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli” olarak adlandırılmaktadır. Bu cetvelin temel fonksiyonu bütçe denkleği sağlamaktır. Dolayısıyla analitik bütçe sınıflandırmasında yalnızca Gider ve Gelir (A ve B) Cetvelleri itibarıyla bütçenin denk bağlanması zorunluluğu bulunmamaktadır. Nihai olarak bütçe yine denk bağlanmak durumundadır; ancak bu denklik, sisteme yeni giren Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli aracılığıyla sağlanmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ekindeki (Örnek: 16) Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli ile Mali Bakanlığınca hazırlanan ve 2008 – 2010 Bütçe Hazırlık Rehberi ekinde verilen Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli arasında farklılıklar bulunmaktadır. Maliye Bakanlığınca yayınlanan cetvelin sonunda “4-Net Borçlanma, 5-Net Finansman” bölümlerine yer verildiği halde, Yönetmelik ekindeki cetvelin sonunda bunlara yer verilmemiştir. Kural olarak yönetmelik ekindeki cetvelin esas alınması ve kullanılması gerekir. Ancak, yönetmeliğin 464’ üncü maddesi hükmünden hareketle, Maliye Bakanlığınca yayınlanan cetvelde farklı düzenlemelerin bulunması halinde, ihtiyaç duyulan bölümlerin belediyelerce kullanılabilmesi de mümkün olacaktır.

Bu yazıda yönetmelik ekindeki cetvel kalemleri

kullanılmakla beraber, Maliye Bakanlığınca yayınlanan cetvelin son bölümünde yer alan “4-Net Borçlanma, 5-Net Finansman” bölümleri de kullanılmıştır. Zira bu bölümlerin kullanılması, bütçe denkleğinin sağlanmasında ne miktar borçlanma, ne miktar diğer finansman sağlandığı ve toplam finansman konularında daha detaylı bilgi vermektedir.

Net Borçlanma, Net Finansman bölümlerini kullanmayan belediyelerimizin yaptıkları işlemler de yanlış olmayacaktır. O zaman, cetvelde kullandıkları rakamların önlerindeki “+/-” işaretlerinin matematiksel değerlerini alarak tablonun sonuna “toplam” şeklinde yazabileceklerdir.

FİNANSMANIN EKONOMİK SINIFLANDIRMA CETVELİNİN KULLANILACAĞI VE KULLANILMAYACAĞI DURUMLAR

1) Gelir ve Gider Cetvellerinin Denk Bağlanması Hali;

Bütçe hazırlıkları aşamasında gelir ve gider cetvelleri oluşturulduğunda; eğer her iki cetvel birbirine denk durumda ve borç ödemesi de söz konusu değil ise Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinin düzenlenmesine gerek olmayacaktır.

2) Bütçenin Açık Vermesi Durumunda;

Bütçe hazırlık aşamasında gelir ve gider cetvelleri denk bağlanamıyor, gider cetvelinde fazlalık var ve ilave gelire ihtiyaç varsa, yani bütçe açık veriyor ise; bu açığın iki şekilde karşılanması mümkündür. Bunlar;

A- Borçlanma,

B- Geçen yıllar nakit fazlalığının kullanılması, şeklinde olabilecektir.

A)- Borçlanma; Borçlanma iç ve dış borçlanma şeklinde olabilmektedir. Dış borçlanma bazı özel durumlarda söz konusu olduğu için fazla kullanılan bir borçlanma yolu değildir. Borçlanma suretiyle bütçe finansmanı ve denkleğinin sağlanmasını bir örnekle açıklamaya çalışalım.

Örnek: 2009 Yılı bütçe hazırlık çalışmalarında A Belediyesinin Gelir Cetveli 9.000 YTL, Gider Cetveli

KODLAR				FINANSMANIN EKONOMİK SINIFLANDIRMASI	YTL (-/+)
I	II	III	IV	AÇIKLAMA	
1				İÇ BORÇLANMA	
		...	...	.....	
	90			Diğer YÜKÜMLÜLÜKLER	
		51		İller Bankasından	
			1	Borçlanma	+ 600,00
			2	Ödeme	
		52		Diğer Bankalardan	
			1	Borçlanma	+500,00
			2	Ödeme	
4				NET BORÇLANMA	
	0	0	0	Net Borçlanma	+ 1.100,00
5				NET FİNANSMAN	
	0	0	0	Net Finansman	+ 1.100,00

10.000 YTL olarak tahmin edildiğini varsayalım. Bu belediye ön gördüğü harcamalarda ya da yatırımlarında bir kısıntıya gitmeyi düşünmüyor ve bütçe denkliğini borçlanarak sağlamak istiyorsa; Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinin ilgili bölümünde bunu gösterecektir. Borçlanma, tahvil çıkarmak şeklinde olabileceği gibi, İller Bankası veya diğer bankalara borçlanma şeklinde de olabilecektir. Diyelim ki, söz konusu belediye 600 YTL İller Bankasına, 500 YTL Diğer bankalara olmak üzere 1.100 YTL borçlanmayı öngörmüştür. Bu durumda tablonun ilgili yerini aşağıdaki şekilde dolduracaktır:

Borçlanma ihtiyacının bütçe hazırlık aşamasında öngörülmemesi ancak, uygulama yılı içerisinde bu ihtiyacın ortaya çıkması durumunda; ek ödenek verilerek suretiyle harcanması düşünülen tertiplere

ilave edilecek, karşılığında gelir olarak borçlanma gösterilecektir. Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinde borçlanılacak miktar gösterilmek suretiyle bütçe denkliği sağlanmış olacaktır.

Borçlanılması düşünülen tutara Gelir Cetvelinde yer verilmez. Zaten Gelir Cetvelinde “borçlanma” şeklinde bir gelir tertibi bulunmamaktadır. Aynı şekilde borç ödemeler için de Gider Cetvelinde bir tertip bulunmamaktadır. Borç ödemelerinde de Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli düzenlenecektir.

Tablonun başlığında, tutar sütununun üst kısmında bulunan (YTL -/+) artı ve eksi işaretlerinin, rakamların ifade ettiği değerlerin taşıdığı anlam bakımından önemi vardır. Şöyle ki, rakamın önüne konulan artı (+) işareti Gelir Cetveli üzerine ilave, eksi (-) işareti

KODLAR				FINANSMANIN EKONOMİK SINIFLANDIRMASI	YTL (-/+)
I	II	III	IV	AÇIKLAMA	
3				LİKİDİTE AMAÇLI TUTULAN NAKİT, MEVDUAT VE MENKUL KIYMETLERDEKİ DEĞİŞİKLİKLER	
	1			KASA	
				.....	
	2			BANKALAR	
		1		Bankalar	
			1	Türk Lirası Cinsinden Banka Hesapları	+ 300,00
			2	Döviz Cinsinden Banka Hesapları	
	3			MENKUL KIYMETLER	
				.....	
5				NET FİNANSMAN	
	0	0	0	Net Finansman	+ 300,00

ise Gelir Cetveli toplamı üzerinden eksi anlamına gelir. Zaten söz konusu rakamlar bu şekilde yorumlanarak değerlendirildiğinde Gelir ve Gider Cetvelleri denkliliği sağlanacaktır.

B)- Geçen Yıllar Nakit Fazlalıklarının Kullanılması; Bütçe hazırlık çalışmaları sırasında bütçesi açık vermek durumunda olan bir belediye, eğer geçen yıl/yıllardan devreden nakitleri var ve bunu gelecek yılın bütçesinin finansmanında kullanmak istiyorsa, yine bu tabloyu düzenlemek suretiyle bütçesini denkleştirebilecektir.

Örnek: D Belediyesi 2009 Yılı hazırlık bütçesi 300 YTL açık veriyor (yani gider cetveli fazla, tahmin edilen gelirler az) ve bu açığı, bankada bulunan geçen yıllar nakit fazlalıklarından finanse etmek istiyor. O zaman Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinin 3 no'lu bölümünde (Likidite Amaçlı Tutulan Nakit, Mevduat ve Menkul Kıymetlerdeki Değişiklikler) bunu gösterecektir:

Likit değerlerin (para ya da paraya hemen dönüşebilecek değerler) illa ki bankada Türk Lirası cinsinden bulunması gerekmez, yabancı para cinsinden veya menkul kıymet şeklinde de bulunabilecektir. Her ne kadar da tabloda elde bulunan nakit paraların karşılığı olarak **"Kasa"** ya da yer verilmişse de, pratikte bu pek kullanılmayacaktır. Zira hiçbir belediye kasasında bütçe finansmanında kullanılacak kadar nakit para bulundurmaz.

Burada bir hususa daha açıklık getirmek gerekir. Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli 3 no'lu bölümü "Likidite Amaçlı Tutulan Nakit, Mevduat ve Menkul Kıymetlerdeki Değişiklikler" için düzenlenecektir. Yani belediyenin mevcut nakit, mevduat veya menkul kıymetleri (veya bunların

bir kısmı) eğer hazırlanan bütçenin finansmanında kullanılacaksa, bu durum tablonun ilgili bölümünde gösterilecektir. Bütçeyle irtibatlandırılmayacaksa, bu tabloda gösterilmeyecektir. Zira tablonun bu bölümü idarenin nakit veya likit varlıklarını göstermek için düzenlenecek bir cetvel değildir. Belediyenin nakit, mevduat ve diğer menkul varlıkları zaten ilgili muhasebe kayıtlarında izlenmektedir; mizanlarda ve bilançoda yer alacaktır.

3) Bütçenin Fazla Vermesi Durumunda;

Hazırlığı yapılan yılın bütçesi gelir fazlalığı veriyorsa; yani gelir cetveli tutarı gider cetveli tutarından fazla ise, bu durumda da Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli düzenlenecektir.

Örnek: X Belediyesinin hazırlığı yapılan 2009 Yılı bütçesinin A Cetveli (Gider) toplamı 10.000 YTL, B Cetveli (Gelir) 10.200 YTL olsun. Bu belediye oluşacak bu bütçe fazlalığını harcamayı düşünse zaten bunu Gider cetvelinin ilgili bölümüne ilave edecek idi. Oluşacak bu gelir fazlalığının 100 YTL sini nakit olarak bankada tutacağını, 100 YTL sini de menkul kıymet (tahvil) olarak değerlendireceğini varsaydığımızda, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinin 3 no'lu bölümünde bunu aşağıdaki şekilde göstermesi gerekecektir:

Tablodaki rakamlar, oluşacak bütçe fazlası gelirlerin likidite amaçlı elde tutulan değerlerdeki değişikliği (artışları) göstermektedir. Mantiken önüne artı (+) işareti konulması düşünülebilir ancak, tablo bütünlüğü içerisinde rakamları "Gelir Cetveli üzerine ilave" veya "Gelir Cetveli üzerinden düşülmesi gereken" olarak anlamak durumunda olduğumuzdan, gelir fazlalıkları

KODLAR				FİNANSMANIN EKONOMİK SINIFLANDIRMASI	YTL (-/+)
I	II	III	IV	AÇIKLAMA	
3				LİKİDİTE AMAÇLI TUTULAN NAKİT, MEVDUAT VE MENKUL KIYMETLERDEKİ DEĞİŞİKLİKLER	
	2			BANKALAR	
		1		Bankalar	
			1	Türk Lirası Cinsinden Banka Hesapları	- 100,00
			2	Döviz Cinsinden Banka Hesapları	
	3			MENKUL KIYMETLER	
		3		Tahvil	
			1	Döviz Cinsinden Tahviller	
			2	Türk Lirası Cinsinden Tahviller	- 100,00
				T O P L A M	- 200,00

Gelir Cetveli üzerinden düşülmesi gereken rakamlar olarak bütçe denkliliğini (Gelir ve Gider Cetvelleri itibarıyla) sağlamış olacaktır.

4) Borç Ödenmesi Durumunda;

Gerek borçlanma ve gerekse borç ödemeleri durumlarına Gider ve Gelir Cetvellerinde yer verilmemiştir. Her iki durumda da gerekli rakamlar Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinde gösterilmek üzere bütçeye dahil edilmiş olmaktadır. Bütçe hazırlığı aşamasında, uygulama yılı (hazırlığı yapılan) içerisinde ödenmesi gereken borç miktarı var ise, bununla ilgili olarak Gider Cetvelinde “Borç Ödeme” şeklinde bir tertip bulunmadığından herhangi bir ödenek konulması söz konusu olmayacaktır. Bu durumda ödenecek borç tutarı kadar Gelir Cetvelinin fazla verdirilmesi ve bu tutarın Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinin ilgili yerine “borç ödeme” olarak, rakamın önüne eksi (-) işareti konulmak suretiyle yazılması gerekecektir. Bu eksi (-) işaretinin Gelir Cetveli toplamı üzerinden eksi şeklinde düşülmesi ve hesap edilmesi suretiyle de bütçe denkliliği sağlanmış olacaktır.

Borç ödemeleri derken, bunun borç ana para ödemesi olduğunu anlamak gerekecektir. Zira borçların faiz ve sair gider ödemeleri için Gider Cetvelinde ilgili tertip bulunmaktadır.

2009 Yılı içerisinde ödenmesi gereken 200 YTL borcu bulunan bir belediye ödeyeceği bu borç için Gider Cetvelinde herhangi bir tertibe ödenek koymayacaktır (zaten Gider Cetvelinde borç ödeme şeklinde bir tertip bulunmamaktadır). Ödenecek borç tutarı kadar (200 YTL) Gelir Cetvelinin fazla verdirilmesi gerekecek, bu tutarın Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinde gösterilmesi gerekecektir.

Örnek; Y Belediyesinin 2009 Yılında ödenecek 200 YTL borcu vardır; bu nedenle Gelir Cetvelini 1.500 YTL olarak bağlamıştır. Gider Cetvelinin de 1.300 YTL (ödenecek borç tutarı kadar eksik) olarak bağlanması gerekecektir. Bunu bazen de öngördüğü ödeneklerin bir kısmını cetveldan düşmek (öngördüğü giderlerini kısma) suretiyle yapması gerekebilecektir. Ödenecek bu borcun 100 YTL'sinin İller Bankasına, 100 YTL'sinin de herhangi bir bankaya olduğunu varsaydığımızda yapılacak kayıt aşağıdaki gibi olacaktır:

5) Hem Borçlanma Hem Borç Ödemenin Bir Arada Olması Durumunda;

Bütçe hazırlık aşamasında, hem borç ödeme hem de borçlanmanın birlikte öngörülmesi durumu da mümkündür. Borç ödemek isteyen belediyenin Gelir Cetvelini o kadar fazla verdirmesi gerekecek ancak, aynı belediyenin 2008 Yılı için öngördüğü ilave yatırımlar var ve bunlarda kısıntıya gitmek de istemiyorsa; o zaman hem borç ödeme için hem de borçlanma için Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelini kullanması gerekecektir.

Örnek; F Belediyesinin 2009 Yılında ödenmesi gereken 200 YTL borcu vardır; 2009 Yılı için öngördüğü yatırımlar da var ve Gider Cetvelinde bir kısıntıya gitmek istememektedir; bunun için ilave borçlanmayı (bankalara) düşünmektedir. Gider Cetvelinin 2.000 YTL olarak öngörülmesi, ayrıca 2009 Yılında 200 YTL İller Bankasına borç ödemesi söz konusu olsun; öngörülen yatırımlar için 400 YTL ilave kaynak ihtiyacı olsun. Bu kaynak ihtiyacının 100 YTL lik kısmının geçen yılda oluşan nakit fazlalığından, 300 YTL lik kısmının da bankalara borçlanılmak suretiyle karşılanmasının düşünüldüğünü varsayalım. Bu durumda tahmin edilen gelirler, ödenecek borç ve yeni borçlanılacak tutarlar birlikte değerlendirildiğinde

KODLAR				FİNANSMANIN EKONOMİK SINIFLANDIRMASI	YTL (- /+)
I	II	III	IV	AÇIKLAMA	
1				İÇ BORÇLANMA	
		...	...	.....	
	90			DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	
		51		İller Bankasından	
			1	Borçlanma	
			2	Ödeme	- 100,00
		52		Diğer Bankalardan	
			1	Borçlanma	
			2	Ödeme	-100,00

KODLAR				FİNANSMANIN EKONOMİK SINIFLANDIRMASI	YTL (-/+)
I	II	III	IV	AÇIKLAMA	
1				İÇ BORÇLANMA	
		...	...	.....	
	90			DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	
		51		İller Bankasından	
			1	Borçlanma	
			2	Ödeme	- 200,00
		52		Diğer Bankalardan	
			1	Borçlanma	+ 300,00
			2	Ödeme	
3				LİKİDİTE AMAÇLI TUTULAN NAKİT, MEVDUAT VE MENKUL KIYMETLERDEKİ DEĞİŞİKLİKLER	
	2			BANKALAR	
		1		Bankalar	
			1	Türk Lirası Cinsinden Banka Hesapları	+ 100,00
			2	Döviz Cinsinden Banka Hesapları	
4				NET BORÇLANMA	
	0	0	0	Net Borçlanma	+ 100,00
5				NET FİNANSMAN	
	0	0	0	Net Finansman	+ 200,00

bütçe denkliğinin sağlanmış olması gerekecektir:

- Gider Cetveli : 2.000 YTL,
 - Gelir Cetveli: 1.800 YTL (-) 200 YTL(Borç ödeme)
 (+) 300 YTL(Borçlanma) (+) 100 YTL(mevcut nakitten kullanım) = 2.000 YTL olacaktır.

Bu durum Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetvelinde aşağıdaki gibi gösterilecektir:

Rakamları Gelir Cetveli ile irtibatlandırdığımızda (Gelir Cetveli üzerine ilave veya Gelir Cetveli üzerinden düşülme gibi) önlerine konulan +/- eksi işaretlerinin anlamı da kendiliğinden oluşmaktadır. Örneğimizde geçen yıllardan devredegelen nakit durumunda 100 YTL azalma olduğu halde tabloda rakamın önüne (+) işareti konulmaktadır. Bunun anlamı; eldeki nakit mevcudundan, hazırlığı yapılan yılın bütçesine (Gelir Cetveline) 100 YTL ilave yapılacağı şeklindedir.

Borçlanmalar ile ilgili olarak bir konuya daha açıklık getirmek gerekecektir. Burada sözü edilen borçlanma, hazırlığı yapılan ilgili yıl bütçesinde öngörülen giderler karşılığı konulan ödeneklerin, Gelir Cetveli ile tahmin edilen gelirlerden fazla olması durumunda, söz konusu bütçe ödeneklerinin (ödenekler karşılığı giderlerin) finansmanında

kullanılmak üzere yapılan borçlanmadır. Yoksa uygulama yılı içerisinde vadeli, taksitli alımlar ile belli bir ödeme planı dahilinde yaptırılan işler için borçlu kalınması durumu değildir. Bu şekilde yapılan mal ve hizmet alımları için oluşan borçlar, nakit yetersizliği olsa bile, daha sonra ödenmek üzere mevcut bütçe ödeneklerine dayanılarak yapılan harcamalardır ve “Bütçe Emaneti” olarak ilgili muhasebe hesaplarında izlenmeleri gerekir.

Sonuç olarak, Analitik Bütçe Sınıflandırmasında Gelir ve Gider Cetvellerinin denk bağlanması esas olmakla birlikte zorunlu değildir; ancak, nihai olarak bütçe denkliliği Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli aracılığı ile yine sağlanmaktadır. Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli, yukarıda anlatılan durumlar için, yani bütçe açığı ortaya çıkar ve bu açığın borçlanma yoluyla kapatılması düşünüldüğünde, yapılacak borçlanma tutarı; bütçe açığı ortaya çıkar ve bu açık önceki yıldan/yıllardan nakit devri yoluyla kapatılacaksa, devreden nakit tutarı; bütçe fazlası (gelir fazlası) öngörülüyor ise, bu fazlanın likit değer olarak tutulması/değerlendirilmesi düşünüldüğünde ve alınan borçların ana para ödemeleri için kullanılacaktır.

BELEDİYE BAŞKANLARININ MAKAM, GÖREV VE TEMSİL TAZMİNATLARI

Av. Neşe BALCI
TBB Eğitim Yayın Şb.Md.

I-GİRİŞ

Bilindiğı üzere, makam ve buna bağılı olarak temsil veya görev tazminatı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memurlara tanınmış bir haktır. Ancak, daha sonra bu hakların genişletilerek bazı kamu görevlilerine de yansıtıldığı görölmüştür.

Bu kapsamda, belediye başkanlarımız açısından, makam tazminatı ve buna bağılı temsil veya görev tazminatı, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre, belediye başkanlığı döneminde kendisini Emekli Sandığı ile ilişkilendiren ve bu suretle emekli aylığına hak kazananlara verilmekteydi.

Bu yazımızda, 1 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girecek olan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasasının belediye başkanlarının makam ve buna bağılı temsil/görev tazminatı üzerinde durulacaktır.

II-YASAL HÜKÜMLER

Bu konuyla ilgili yasal hükümlerin hemen tamamına yakını 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda yer almaktadır.

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun 12'nci maddesinin (II) işaretli fıkrasının 5393 sayılı Kanunun 85'inci maddesinin (a) fıkrasının 1'inci bendi ile değiştirilen (n) bendinde; "Sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi görevlerde bulunmadan veya bu kuruluşlara tâbi olarak çalışmakta iken illerin daimi komisyon üyeliğine veya belediye başkanlığına seçilen ve atanalar ile Sandıktan veya diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli, yaşlılık veya malûllük aylığı almakta iken belediye başkanlığına seçilen ve atanalar, istekleri üzerine istek dilekçelerinin Sandık kayıtlarına geçtiğı tarihi takip eden ay başından itibaren emekli kesenekleri kendilerince, karşılıkları kurumlarca ödenmek ve emekli aylıkları Sandıkla ilgilendirildikleri tarihten itibaren kesilmek suretiyle,"

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 5393 sayılı Kanunun 85'inci maddesinin (a) fıkrasının 2'nci bendi ile değiştirilen ek 68'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında "Sandıkça emekli aylığı bağlanan

büyükşehir belediye başkanlarına 7000, il belediye başkanlarına 6000, ilçe ve ilk kademe belediye başkanlarına 3000, diğer belediye başkanlarına 1500 gösterge rakamı üzerinden, bu maddede belirtilen usûl ve esaslar dâhilinde makam tazminatı, buna bağılı olarak temsil veya görev tazminatı ödenir. Bu tazminatlar ilgililere ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında Hazineden tahsil olunur. Birinci fıkrada öngörölen iki yıllık sürenin hesabında iştirakçi olup olmadıklarına bakılmaksızın belediye başkanı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır."

Emekli Sandığı Kanununun Ek 48'inci maddesinin (b) bendinin ikinci paragrafında ise "Belediye Başkanı olarak iştirakçilikleri devam edenlere, genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdürler için belirlenen ek gösterge rakamını ve öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceyi geçmemek üzere emekli keseneklerine esas aylık dereceleri itibariyle mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı için tespit edilen ek gösterge rakamları uygulanır."

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Ek 73'üncü maddesinin birinci fıkrasında ise "Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı iştirakçilerinden ek göstergeli veya daha yüksek ek göstergeli bir göreve atanalar; atandıkları görevin ek göstergesi üzerinden emekli aylığı, malullük aylığı bağlanması ve emekli ikramiyesi ödenebilmesi veya toptan ödeme yapılabilmesi için, atandıkları görevin ek göstergesi üzerinden, bu göreve başladıkları tarihten itibaren en az altı ay süreyle Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına kesenek ve karşılık ödemiş olması şarttır. Altı ay kesenek ve karşılık ödenmemiş olanlara bu göreve atanmadan önce emekli keseneğine esas alınan ek gösterge rakamı üzerinden işlem yapılır."

5510 sayılı Kanun'un, 5754 sayılı Kanunla değişik geçici 4'üncü maddesinin 12'nci fıkrası "Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434

sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlardan; 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, bu kişilerden bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olmayanlara ise bu şartları haiz oldukları tarihten itibaren 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı, almakta oldukları emeklilik veya yaşlılık aylıklarına ilâve edilmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanuna göre sigortalı iken yaşlılık aylığı bağlananlardan; 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara bu Kanunun geçici 2'nci ve geçici 4'üncü maddeleri hükümleri de dikkate alınarak bu fıkra da belirtilen şartlar dahilinde söz konusu tazminatlar aylıklarına ilâve edilmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan ölenlerin bu Kanunun 32'nci maddesinde belirtilen şartlara sahip olmaları halinde, 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68'inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, hak sahiplerine bu Kanunun 34'üncü, geçici 1'inci, geçici 2'nci ve geçici 4'üncü maddeleri hükümlerine göre söz konusu tazminatlar bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ölenler için bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra ölenler için ise ölüm tarihinden itibaren ölüm aylıklarına eklenmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan; malûllük aylığı almakta olanlar ile malûllük aylığına hak kazanacaklar 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesinde belirtilen aylık bağlamaya ilişkin şartlar dikkate alınmaksızın yukarıda belirtilen tazminat haklarından yararlandırılır. Bu fıkra

göre tazminat tutarları ödendikçe Hazineden tahsil edilir.”

hükümleri yer almaktadır.

III-KONUNUN İNCELENMESİ

Mevzuat hükümlerinin incelenmesinden, Emekli Sandığı Kanunu'nda yapılan değişikliklerle halen belediye başkanı olan veya belediye başkanlığı döneminde kendisini Emekli sandığı ile ilişkilendiren belediye başkanlarının durumları büyük ölçüde açıklığa kavuşturulmuş, durumları iyileştirilmiştir.

Bizim burada ele alacağımız asıl konu ise belediye başkanlığı yapmış olup, yasal nedenlerle veya başkanlığı sırasında yaşlılık veya emeklilik aylığı aldığı için kendisini Emekli Sandığı ile ilişkilendirmeyen veya ilişkilendiremeyen emekli belediye başkanlarımızın durumu ile ilgilidir.

Yine bilindiği üzere, sosyal güvenlik reformu olarak da nitelendirilen 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası 16.06.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Ancak, 5510 sayılı Kanun Anayasa Mahkemesinin 15.12.2006 tarihli kararı ile iptal edilmiş, bu itibarla, 1 Ocak 2007 tarihinde yürürlüğe girmesi gereken 5510 sayılı Yasanın yürürlük tarihi 1 Temmuz 2007 olarak ertelenmiş, anılan Yasa'da Anayasa Mahkemesi'nin iptal gerekçeleri dikkate alınarak yeniden değişiklikler yapılmış ve bu değişiklikleri de içeren 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 8 Mayıs 2008 tarih ve 26870 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmıştır.

5754 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanun'un belediye başkanlarının makam ve buna bağlı olarak görev veya temsil tazminatlarına ilişkin bölümünde de bazı değişiklik yapılmıştır.

Anılan maddenin değişiklikten önceki halinde, Emekli Sandığı'ndan emekli olduktan sonra belediye başkanı seçilmiş eski belediye başkanları için bir düzenleme yok iken, yapılan değişiklikle Emekli Sandığı'ndan emekli olmuş eski belediye başkanlarımızın durumu düzeltilmiştir.

Bu maddeyi incelediğimizde makam tazminatı ve buna bağlı olarak görev veya temsil tazminatı alabilmek için bazı şartlar aranmış ve bu şartları taşımayanların tazminat hakkından yararlanamayacağı hususuna yer verilmiştir.

Maddede yer alan şartlar ise;

1- 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 1 Ekim

2008 tarihinde önce seçimler neticesinde belediye başkanlığı yapmış olmak,

2- 5434 sayılı Kanun'un 5510 sayılı Kanun'la yürürlükten kaldırılan 39'uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarına sahip olmak,

şeklinde ifade edilmektedir.

Bu durumda ortaya şöyle bir soru çıkmaktadır: 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 5510 sayılı Kanun'la mülga olacak 39'uncu maddesinde nasıl bir şart var ki, ancak bu şartı taşıyanlar bu haklardan yararlanacaklardır?

Bunu anlayabilmemiz için 5510 sayılı Kanunda mülga diye bahsedilen 5434 sayılı T.C.Emekli Sandığı Kanunu'nun 39'uncu maddesinin bilinmesinde fayda bulunmaktadır. Emekli Sandığı Kanunu'nun 39'uncu maddesinde hangi hallerde iştirakçilerine emekli aylığı bağlanacağına ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinin **25/8/1999 ve 4447 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesi ile değişik** (b) bendinde **"25 fiili hizmet yılını dolduran** iştirakçilerden kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını dolduranların istekleri üzerine," hükmü,

Yine, aynı maddenin **25/8/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunun 23'üncü maddesi ile değişik (k) bendinde ise "Emekli aylığı bağlanabilmesi için yukarıda ki (c ve d) fıkralarında yazılı hallerde ilgililerin fiili hizmet müddetlerinin 15 yılı, (e ve f) fıkralarında yazılı hallerde de 25 yılı doldurmuş olmaları şarttır."** Hükmü yer almaktadır.

Görülebileceği üzere Emekli Sandığı, iştirakçilerine emekli aylığı bağlamak için kadın ve erkek ayrımı yapmadan **25 fiili hizmet yılını** aramaktadır. 25 fiili hizmet yılının karşılığı ise **9000 (25x360)iş günü** olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ya da, 61 yaşını doldurmak suretiyle emekli olanlarda ise **15 yıl hizmet veya 5400 (15x360) işgünü** prim ödemiş olmak şartı aranmaktadır.

Bilindiği üzere Bağ-Kur ve SSK hükümlerine göre 5000 iş günü prim ödeyenler bu kurumlardan yaşlılık aylığı almaya hak kazanmaktadır. Bu kurumlardan emekli olan pek az kişinin prim gün sayısı 9000 ve üzeridir. Hal böyle olunca Emekli Sandığı haricindeki diğer kurumlardan yaşlılık aylığı almakta olan belediye başkanlarımızın prim gün sayılarını 9000 işgününe çıkarmaları gerekecektir ki, bu yeniden prim ödemek anlamına gelmektedir. Belediye Başkanlarımızın pek çoğunun Emekli Sandığına yeniden prim ödeme şansı ve imkânı bulunmadığı gibi bu yasal açıdan da mümkün görünmemektedir.

Bu itibarla, Bağ-Kur veya SSK'dan emekli olduktan sonra belediye başkanı seçilen belediye başkanlarımızın çok azının aranan şartları taşıdığı görülmektedir. Bu konuyla ilgili olarak Türkiye Belediyeler Birliği'ne gelen sorulardan hemen tamamına yakınında Belediye başkanlarımızın ödedikleri işgünü prim sayısının 5000 ve civarında olduğu anlaşılmaktadır.

3- 5434 sayılı Kanun'un ek 68'inci maddesinde yer alan şartları taşımaları gerekmektedir.

Yani, belediye başkanlığı görevinde iki yılın doldurulması ve temsil veya görev tazminatının ödenmesi açısından yönetim ve denetim kurulu üyelikleri dahil olmak üzere kamu kesiminde her ne suretle olursa olsun aylık veya ücret almadıklarına bakılmaksızın görev almaması. (Makam tazminatı ödenmesi açısından ise bu şartın aranmadığı madde metninden anlaşılmaktadır.)

5510 sayılı Kanun'un geçici 4'üncü maddesinde belirtilen makam ve temsil/görev tazminatı alınabilmesi için aranan şartlara **iki istisna** getirilmiştir. Bunlar, ölüm ve malullük halleridir.

5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olmak şartıyla, Kanununun yürürlük tarihi olan 1 Ekim 2008 tarihinden önce ölenlerin hak sahiplerine 01.10.2008 tarihinden itibaren,

1 Ekim 2008 tarihinden sonra ölenlerin hak sahiplerine ise ölüm tarihinden itibaren Kanunda öngörülen ölüm aylığına ilave edilmek suretiyle ödenecektir.

Diğer bir istisna ise, malullüktür. Malullük halinde 5434 sayılı Kanunun 39'uncu maddesinde sayılan şartlar aranmayacaktır. Yalnızca Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olmak şartıyla, halen malullük aylığı almakta olanlara 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren,

Kanunun yürürlük tarihinden sonra malullük aylığına hak kazanacaklara ise, aylık bağlandığı tarihten itibaren makam tazminatı ödenecektir.

SONUÇ

Yukarıda da açıklandığı üzere, 1 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girecek olan Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası'nın Geçici 4'üncü maddesinin 12'nci fıkrası ile getirilen düzenleme ile; makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatından yararlanamayan belediye başkanlarımızın da emsali belediye başkanlarının yararlandığı tazminat hakkından yararlanması büyük ölçüde sağlanmıştır.

Bu itibarla;

a- 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce belediye başkanlığı yapmış olup ta, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 9000 ve yukarısı iş günü prim ödemek suretiyle yaşlılık aylığı almaya hak kazanan SSK ve BAĞ-KUR ve iştirakçileri yasanın yürürlük tarihi itibarıyla,

b- Bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce belediye başkanlığı yapmış olup ta, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Emekli Sandığı iştirakçisi olarak sandıktan emekli aylığı almakta olanlar kazanılmış hakları nedeniyle, (39'uncu madde sayılan yaş şartını beklemeden) Kanun'un yürürlük tarihi itibarıyla bu tazminatları almaya hak kazanacaklardır.

c- 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce belediye başkanlığı yapmış olup da, Emekli Sandığı haricindeki sosyal güvenlik kurumlarından 5400 veya yukarısı iş günü prim ödemek suretiyle yaşlılık aylığı almakta olanlar **(9000 iş gününden az olduğu için)** 61 yaşını doldurdıkları tarihte, emsali belediye başkanlarının almakta oldukları makam ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatını alacaklardır. **(Hangi tarihte bu tazminatın alınacağını hesaplamak için doğum tarihine 61 rakamını eklenmesi gerekmektedir.)**

d- 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce malullük maaşı almakta olanlar ile malullük maaşını almayı hak edecek olanlar için Emekli Sandığı Kanunu'nun 39'uncu maddesinde şartlar aranmayacaktır.

e- 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce belediye başkanlığı yapıp da ölmüş olanların hak sahiplerine de, 5434 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde belirtilen şartların ve ek 68'inci maddesinde sayılan 2 yıllık süre koşulu aranmadan

tazminatları ölüm aylıklarına eklenmek suretiyle ödenecektir.

f- SSK ve Bağ-Kur'dan veya diğer sosyal güvenlik kurumlarından yaşlılık aylığına 5400 iş günü prim ödemek koşuluyla hak kazanan ve yasa yürürlüğe girdiğinde 61 yaşını doldurmuş olan veya dolduracak olan eski belediye başkanlarımız da bu haktan yararlanmak için, yaşlılık aylığı aldıkları kuruma dilekçe vereceklerdir.

g- 5400 iş gününden daha az prim ödemek suretiyle SSK ve BAĞ-KUR'dan yaşlılık aylığına hak kazanan eski belediye başkanlarımızın tazminat hakkından yararlanamayacağı Yasa metninden anlaşılmaktadır.

h- Malullük aylığı almakta olanlar ve bu aylığı hak edecek olanlar için ise bir sorun bulunmadığı görülmektedir.

i- Yine, 01.10.2008 tarihin önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olmak şartı aranmak koşuluyla;

01.10.2008 tarihinden önce **ölenlerin hak sahiplerine** 01.10.2008 tarihinden itibaren,

01.10.2008 tarihinden sonra **ölenlerin hak sahiplerine** ise ölüm tarihinden itibaren,

5510 sayılı Kanunda belirtilen ölüm aylığı oranlarında ödenecektir.

Bu tazminatların bağlanması için emekli belediye başkanlarının veya hak sahiplerinin; belediye başkanlığı yaptıklarına ilişkin belge ve bilgilerle birlikte uygulamanın yeni olması sebebiyle Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'ne müracaat ederek, emsali belediye başkanlarının aldığı makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarının aylıklarına ilave edilmek suretiyle ödenmesini talep etmelerinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNUNDA YAPILAN SON DEĞİŞİKLİKLER VE GETİRDİKLERİ

Burhan ORMANOĞLU
Devlet Bütçe Uzmanı

1. Giriş

Bilindiği üzere Türkiye kamu mali yönetimi sistemi 1927 yılında çıkarılmış olan 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun çizmiş olduğu çerçeve içerisinde 76 yıllık bir uygulama süreci sonucunda yerini 2003 yılında yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa terk etmiştir.

Mali sistemimizin “anayasası” olarak bilinen 1050 sayılı Kanun kabulünden bugüne Türkiye’de ve Dünyadaki kamu mali yönetiminde yaşanan gelişmeler ve kamu idarelerinin sayı, nitelik ve teşkilatlanmalarında meydana gelen değişimlere paralel olarak güncel ihtiyaç ve gelişmelere uygun yeni bir kanunun gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Nitekim 5018 sayılı Kanunun Genel Gereğesinde 1050 sayılı Kanun ile oluşturulan mali sistemin başlıca eksiklikleri olarak; kalkınma planları ile bütçeler arasında sıkı bir bağ kurulamaması, bazı mali işlemlerin bütçelerde yer almaması, bütçe uygulamalarının mali yılla sınırlı olması ve çok yıllık bütçeleme sisteminin olmaması, bütçe sınıflandırması ve muhasebe sisteminin kamu gelir ve giderleri bakımından kamuoyuna istenilen bilgilerin ayrıntılı olarak sunulmasına teknik olarak imkân sağlamaması sayılmaktadır.

5018 sayılı Kanun ile mevcut mali sistemin değiştirilerek daha etkin bir sistemin kurulması ve uluslararası standartlar ile Avrupa Birliği normlarına uygun bir kamu mali yönetimi ve kontrol sistemi oluşturulması amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra 5018 sayılı Kanun ile öngörülen amaçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Bütçe kapsamının genişletilmesi suretiyle bütçe hakkının en iyi şekilde kullanımının sağlanması,
- Bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde etkinliği artırılması,
- Mali yönetimde şeffaflığın sağlanması,

-Sağlıklı işleyen bir hesap verme mekanizmasının oluşturulması,

-Harcama sürecinde yetki ve sorumluluk dengesinin yeniden kurulması,

-Etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması.

Köklü bir mali sistemi ve unsurlarını kaldırıp yeni bir mali sistem dizayn eden 5018 sayılı Kanunun uygulanması süreci “sistem değişikliği” öngördüğü için pek de kolay olmamaktadır. Uygulamada karşılaşılan problemler ve yeni sistem unsurlarının gerekliliği gibi ihtiyaç ve gelişmeler dolayısıyla 2003 yılında kabul edilen Kanunda zaman zaman değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur. Bu çerçevede 5018 sayılı Kanun hükümleri birkaç kez değiştirilmiştir.¹

Bu çalışmada 5018 sayılı Kanunda son olarak 5793 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler incelenecektir.

2. 5793 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler

5018 sayılı Kanunda 2008 yasama döneminde yapılan en önemli değişiklikler 5793 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun² ile olmuştur. Söz konusu Kanun ile 5018 sayılı Kanunun 13 maddesinde değişiklikler ve eklemeler olmuş ve ayrıca 5018 sayılı Kanuna iki adet geçici madde eklenmiştir.

2.1. 9’uncu Maddede Yapılan Değişiklik

5018 sayılı Kanunun 9’uncu maddesi kamu idarelerince hazırlanacak stratejik planları düzenlemekte ve performans esaslı bütçelemeye ilişkin esasları belirlemektedir. 5793 sayılı Kanunun 30’uncu maddesi ile 5018 sayılı Kanunun 9’uncu maddesine dördüncü fıkra olarak aşağıdaki hüküm eklenmiştir:

“Kamu idareleri, yürütecekleri faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans

¹ 5018 sayılı Kanunda değişiklik yapan kanunlar kronolojik olarak şu şekilde sıralanmaktadır: 5263, 5273, 5286, 5335, 5345, 5429, 5431, 5436, 5467, 5502, 5538, 5544, 5548, 5628, 5662, 5765 ve 5793 sayılı Kanunlar. Ancak bu kanunların bazıları yalnızca 5018 sayılı Kanunun ekli cetvellerinde değişiklik yapmıştır.

² 06.08.2008 tarihli ve 26959 sayılı Resmi Gazete.

hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlar.”

Eklenen bu fıkra ile 5018 kapsamındaki kamu idarelerine stratejik plan hazırlama yükümlüğünün yanı sıra performans programı hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.

2.2. 10'uncu Maddede Yapılan Değişiklik

10'uncu madde Bakanların 5018 sayılı Kanun kapsamındaki sorumlulukları ve kamuoyunu amaç ve hedefleri konusunda bilgilendirme yükümlülükleri düzenlenmektedir.

5793 sayılı Kanunun 31'inci maddesi ile 5018 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmiştir. Yapılan değişiklik aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

5018 sayılı Kanun Madde 10/2	5793 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik
Bakanlar, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması konusunda Başbakana ve Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumludurlar.	Bakanlar, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ile hukuki ve mali konularda Başbakana ve Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumludurlar.

Görüldüğü üzere Bakanların sorumluluk alanlarına ilişkin nitelik belirsizliği, yapılan bu değişikliklerle giderilmiş ve Bakanların, TBMM ve Başbakana karşı, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması konusunda hem hukuki hem de mali sorumluluk taşıdıkları açıkça düzenlenmiştir.

2.3. 27'nci Maddede Yapılan Değişiklik

5018 sayılı Kanunun 27'nci maddesi, niteliğinden dolayı mali yılla sınırlı tutulamayan ve sürekliliği bulunan iş ve hizmetler için ertesi yıla geçen yüklenmelere ilişkin esasları düzenlemekte ve bu tür ertesi yıla geçecek iş ve hizmetleri sayma yoluyla belirtmektedir.

5793 sayılı Kanunun 32'nci maddesiyle yapılan ekleme ile ertesi yıla geçen iş ve faaliyetler arasına “*Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının etüt ve proje işleri, araştırma-geliştirme projeleri, makine, silah-mühimmat, teçhizat ve sistem alımlarıyla bunların bakım, onarım ve imalat işleri*” de katılmış olmaktadır.

2.4. 52'nci Maddede Yapılan Değişiklik

5018 sayılı Kanunun 52'nci maddesi mali istatistiklerin kapsamını, temel ilkelerini ve kurumsal

çevresini düzenleyen bir maddedir. Buna göre, hazırlanacak mali istatistikler genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali işlemlerini kapsamaktadır.

5793 sayılı Kanunun 32'nci maddesiyle söz konusu 52'nci maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Bu Kanundayeralangenel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tanımına bağlı kalmaksızın; mali istatistiklerin derlenmesi amacıyla, uluslararası sınıflandırmalara uygun olarak, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumunun da görüşünü almak suretiyle, ayrıca genel yönetim sektörü adıyla bir kapsam belirlemeye ve bu kapsamdaki kamu idarelerinin mali verilerini almaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Bilindiği üzere genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri; merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareleri ifade etmektedir. Eklenen bu fıkra ile Maliye Bakanlığına maddede sayılan idarelerin görüşlerini alarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışında kalan idarelerin mali verilerini alabilme ve “*genel yönetim sektörü*” adında bir kapsam belirleme yetkisi verilmiştir. Böylece genel yönetim tanımı dışında kalan idarelerin de mali istatistiklerini derleme imkanı da sağlanmış olmaktadır.

2.5. 53'üncü Maddede Yapılan Değişiklik

5018 sayılı Kanunun 53'üncü maddesi de yine mali istatistiklerle ilgili bir maddedir. Bu maddede mali istatistiklerin derlenmesi, hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin hükümler yer almaktadır.

5793 sayılı Kanunun 34'üncü maddesiyle 53'üncü maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“52'nci maddenin son fıkrasına göre belirlenen kamu idarelerinden, mali istatistiklerine esas verilerini süresinde göndermeyenlere Maliye Bakanlığınca bir ay ek süre verilir. Ek süre sonunda da verilerin gönderilmemesi halinde, Maliye Bakanlığının talebi üzerine, ilgili kamu idaresinin üst yöneticileri tarafından mali hizmetler birimi yöneticisi ile muhasebe yetkilisine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemeler toplamı tutarında idari para cezası verilir. İdari para cezası uygulanmış olması bilgi verme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. İdari para cezaları, bu Kanunun 73'üncü maddesi hükümlerine göre tahsil edilir.”

Eklenen bu fıkra ile Kanunda öngörülen süreler

dahilinde mali istatistiklerine esas teşkil eden verileri göndermeyen kamu idarelerinin ilgili yöneticilerine cezai bir hüküm getirilmiştir. Bu cezai hükmün eklenmesi, mali istatistiklere verilen önemin de bir göstergesi niteliğindedir. Nitekim mali istatistikler de kamu idarelerinin mali durumlarını gösteren önemli verilerdir.

2.6. 61'inci Maddede Yapılan Değişiklik

5793 sayılı Kanunun 35'inci maddesiyle 5018 sayılı Kanunun muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkililerinin sorumluluk ve yetkilerini düzenleyen 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu değişiklikler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

5018 sayılı Kanun Madde 61/6	5793 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik
Muhasebe yetkilileri, 34'üncü maddenin birinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur. Muhasebe yetkililerinin bu Kanuna göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlıdır. Muhasebe yetkililerinin görev ve yetkilerinin yardımcılara devredilmesine ilişkin düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.	Muhasebe yetkilileri, 34'üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur. Muhasebe yetkililerinin bu Kanuna göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlıdır. Muhasebe yetkililerinin görev ve yetkilerinin yardımcılara devredilmesine, muhasebe yetkililerinin herhangi bir nedenle görevlerinden ayrılmasında muhasebe hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin düzenleme yapmaya ve sertifika sınavlarına girmeye hak kazanılması bakımından muhasebe yetkilisi yardımcısı eşiti görevleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Yapılan bu değişiklik ile ilk olarak 61'inci maddenin altıncı fıkrasında Kanunun 34'üncü maddesine yapılan atıf düzeltilmiştir. İkinci olarak da Kanunun ilk halinde Maliye Bakanlığına muhasebe yetkililerinin görev ve yetkilerinin yardımcılara devredilmesine ilişkin düzenleme yapma yetkisi verilmiş iken yapılan değişiklik ile bu yetkinin alanı ve kapsamı genişletilmiştir.

2.7. 62'nci Maddede Yapılan Değişiklik

5793 sayılı Kanunun 36'ncı maddesiyle 5018 sayılı Kanunun 62'nci maddesinin son fıkrası yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu değişiklik ile muhasebe yetkililerinin sertifika programlarına başvuruları, sertifika eğitimi, sertifika sınavı ve muhasebe yetkililerinin çalışma usul ve esaslarının Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelik ile düzenleneceği hükme bağlanmış ve bu konuda yapılacak düzenlemelerin kapsamı genişletilerek kanuna yansıtılmıştır.

Yapılan değişikliği karşılaştırmalı olarak gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

5018 sayılı Kanun Madde 61/6	5793 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik
Muhasebe yetkililerinin eğitimi ve bunlara sertifika verilmesi ile çalışma usul ve esasları, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.	Muhasebe yetkilisi sertifika programına başvuru şartları, adayların eğitimi, eğitim süresi, sertifika sınavı, sertifika verilmesi, bu işlemlerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte yapılması ile muhasebe yetkililerinin çalışma usul ve esasları, Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

2.8. Geçici 5'inci Maddede Yapılan Değişiklik

5793 sayılı Kanunun 37'nci maddesiyle 5018 sayılı Kanunun Geçici 5'inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu idarelerinde muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere üçüncü fıkraya göre sertifika almış olanlar arasında muhasebe yetkilisi atanması esastır. Bu şekilde sertifika almış olanlardan atama yapılamaması halinde, Maliye Bakanlığınca sertifika almış muhasebe yetkilisi atama zorunluluğu getirilinceye kadar, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığı, diğer kamu idarelerinde üst yöneticiler tarafından belirlenen kişiler muhasebe hizmetlerini yapmak üzere görevlendirilir.”

Böylece Kanunun ilk halinde var olmayan “muhasebe yetkilisi” görevine ancak sertifikalı muhasebe yetkililerinin atanabileceği esası Kanun metnine girmiştir. Dolayısıyla 5018 sayılı Kanun kapsamında yer alan idarelerin Kanunda belirlenmiş olan muhasebe yetkilisi görevlerini yürütmek üzere bu göreve “mutlaka” muhasebe yetkilisi sertifikası sahibi birini ataması gerekmektedir.

Yapılan değişiklik ile esas ortaya konmakla birlikte yine de muhasebe yetkili görevine atama yapılamaması halinde genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığı, diğer kamu idarelerinde üst yöneticiler tarafından belirlenen kişiler muhasebe hizmetlerini yapmak üzere görevlendirileceklerdir.

2.9. Geçici 11'inci Maddede Yapılan Değişiklik

5018 sayılı Kanunun Geçici 11'inci maddesi döner sermaye işletmeleriyle ilgilidir. 5793 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önce bu madde genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde kurulan döner sermaye işletmeleri bütçelerinin ilgili kamu idaresi bütçesinde yer alacağını hükme bağlamaktaydı. Ayrıca bu madde ile 2007 yılı sonuna kadar döner sermayelerin yeniden yapılandırılacağı öngörülmekteydi.

Aslında 5018 sayılı Kanun daha tasarı halindeyken döner sermaye işletmelerinin 31.12.2007 tarihine kadar tasfiye edileceği öngörülmüştür. Ancak 2005 yılında 5436 sayılı Kanunla³ yapılan değişiklik ile tasfiye edilme kavramı çıkarılarak döner sermaye işletmelerinin 31.12.2007 tarihine kadar yeniden

yapılandırılacağı hükme bağlanmıştır. Daha sonra 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun⁴ 28'inci maddesiyle bu tarihin “31.12.2008” olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Nihayetinde 5793 sayılı Kanun ile yapılan son değişiklikle birlikte döner sermayeli işletmelerin yeniden yapılandırılması için öngörülen son tarih 31.12.2010 olarak belirlenmiştir.

Ayrıca 5793 sayılı Kanun ile “genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde kurulan döner sermaye işletmeleri bütçelerinin ilgili kamu idaresi bütçesinde yer alacağına” ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmıştır.

3. 5793 Sayılı Kanun ile Yapılan Diğer Değişiklikler

Yukarıda açıklanan değişiklikler dışında 5793 sayılı Kanun ile 5018 sayılı Kanunda yapılan diğer değişiklikler ise şunlardır:

3.1. Eklenen Geçici Maddeler

5793 sayılı Kanunun 39'uncu maddesi ile 5018 sayılı Kanuna, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali tablolarının Maliye Bakanlığınca denetlenebilmesi ve orman yangınlarıyla mücadelede hava aracı kiralanmasındaki süreye ilişkin aşağıda yer alan iki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18 – 31/12/2012 tarihine kadar genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali tabloları, muhasebe ve raporlama standartları ile muhasebe tekniğine uygunluk açısından Maliye Bakanlığınca denetlenir.”

GEÇİCİ MADDE 19 – 2008-2015 yılları arasında, orman yangınları ile havadan mücadele hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, acil sağlık hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Sağlık Bakanlığı tarafından, gerçek ve tüzel kişilerden her nevi hava aracı kiralınmasında bu Kanunun 28'inci maddesinde yer alan üç yıllık süre yedi yıl olarak uygulanır.”

3.2. Diğer Değişiklikler

5793 sayılı Kanunun 46/6 maddesi ile 5018 sayılı Kanunda yapılan diğer değişiklikler önceki ve sonraki durumu açık şekilde göstermesi açısından aşağıda tabloleştirilmiştir.

³ 24.12.2005 tarihli ve 26033 sayılı Resmi Gazete.

⁴ 28.12.2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete.

Değişiklik yapılan madde ve başlığı	Değişiklikten önceki hali	5793 sayılı Kanun ile değişik hali	Açıklama
Md.28-Gelecek Yıllara Yaygın Yüklenmeler	Yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve merkezî yönetim kapsamındaki idareler için Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla; ..., harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri, orman ağaçlandırma ve amenajman işleri, kit karşılığı cihaz, aşı ve anti-serum alımı için; süresi üç yılı geçmemek, finansal kiralama suretiyle temin edileceklerde ise dört yıl olmak üzere üst yöneticinin onayıyla gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilir.	Yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve merkezî yönetim kapsamındaki idareler için Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla; ..., harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri, ulusal araştırma geliştirme kurumlarının süreli ve süresiz yayın alımları , orman ağaçlandırma ve amenajman işleri, kit karşılığı cihaz, aşı ve anti-serum alımı için; süresi üç yılı geçmemek, finansal kiralama suretiyle temin edileceklerde ise dört yıl olmak üzere üst yöneticinin onayıyla gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişilebilir.	Ulusal araştırma geliştirme kurumlarının süreli ve süresiz yayın alımları da gelecek yıllara yaygın yüklenmeler kapsamına alınmıştır.
Md.40-Bağış ve Yardımlar	Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar bütçelerine gelir kaydedilir. Nakdi olmayan bağış ve yardımlar, ilgili mevzuatına göre değerlemeye tâbi tutularak kayıtlara alınır.	Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar gelir kaydedilir. Nakdi olmayan bağış ve yardımlar, ilgili mevzuatına göre değerlemeye tâbi tutularak kayıtlara alınır.	"Bütçelerine" ibaresi kanundan çıkarılmıştır.
Md.44-Taşınır ve Taşınmaz İşlemleri	Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ile Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün savunma ve güvenlik amaçlı taşınırlarının kayda alınması ile bunların yönetim ve iç denetimine ilişkin usûl ve esaslar Millî Savunma, İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca birlikte hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.	Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) ile Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün savunma ve güvenlik amaçlı taşınırlarının kayda alınması ile bunların yönetim ve iç denetimine ilişkin usûl ve esaslar Millî Savunma, İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca birlikte hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.	"Savunma ve güvenlik amaçlı" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Md.51-Kamu Gelir ve Giderlerinin Yılı ve Mahsup Dönemi	Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir. Zorunlu hallerde bu süre, Maliye Bakanlığı tarafından bütçe giderleri için bir ay, diğer işlemlerde beş ayı geçmemek üzere uzatılabilir.	Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir. Zorunlu hallerde bu süre, Maliye Bakanlığı tarafından bütçe giderleri için bir ay, diğer işlemlerde iki ayı geçmemek üzere uzatılabilir.	Bu değişiklikle zorunlu hallerde mahsup işlemleri için beş ay olan uzatma süresi iki aya indirilmiştir.

4. Sonuç

5018 sayılı Kanun; Cumhuriyet döneminden 21'inci yüzyıl başlarına kadar ülkemizde oluşturulan mali sistemin temeli sayılan 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunun yerini almıştır. Bu bir sistem değişikliği anlamına gelmektedir. Bu değişikliğin en önemli itici gücü ülkemizin Avrupa Birliği üyelik süreci olmuştur. Bunun yanı sıra uluslararası arenada kamu mali yönetimi ve kontrol alanında yaşanan gelişmeler ve bu gelişmeler paralelinde ülkelerin mali sistemlerini uluslararası kabul edilmiş standartlara uygun hale getirme çabaları ülkemizde de bu yönde adımların atılmasında etkili olmuştur.

Sistem değişiklikleri bugünden yarına kolayca uygulanabilme özelliği göstermezler. Dolayısıyla yaşanan değişimin sürekli ve sağlıklı olabilmesi için belli bir geçiş döneminin öngörülmesi gerekmektedir.

5018 sayılı Kanunla oluşturulan mali yönetim ve kontrol sistemi için de aynı şey söz konusudur. Bu nedenle oluşturulan bu yeni yapının sağlıklı işler hale getirilmesi ancak uygulamada yaşanan genel problemlerin belirlenmesi ve bu problem veya güçlükleri çözecek çözüm yollarının yasal düzenlemelere yansıtılması ve uygulayıcı kurumlarda farkındalık yaratılması önem taşımaktadır.

Bu anlamda 5018 sayılı Kanun yürürlüğe girdiği tarihten günümüze birkaç kez değişikliğe uğramıştır. Yapılan son değişiklik 5793 sayılı Kanun ile olmuştur. Önümüzdeki dönemde ulusal ve uluslararası alanda mali yönetim ve kontrol konusunda yaşanacak gelişmelere ve güncel ihtiyaçlara karşılık Kanunda yeni değişiklikler de yapılması ihtimal dahilindedir.

SORU CEVAP HATTI

Belediye Mevzuatı, Personel, İmar, İhale, Bütçe ve Muhasebe konularındaki sorularınıza fahri danışmanlık hizmeti veren Yerel Yönetim Uzmanlarımız anında cevap veriyor...

Türkiye Belediyeler Birliği, Soru - Cevap Hattından yararlanarak cevaplanmasını istediğiniz sorularınızı gönderebileceğiniz adres ve telefonlar:

Adres: Tunus Cad. No:12 06680 Kavaklıdere/ANKARA

Telefon: 0 312 419 21 00 (PBX) **Faks:** 0 312 419 21 30

e-posta: illerbelediyeler@gmail.com

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

PERSONEL MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

Belediyelerde hizmet satın alma yoluyla işçi alımı ve çalıştırılmasına imkân veren "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin" 19'uncu maddesinin 1'inci fıkrası Danıştay İdari Dava daireleri Kurulunun 05.06.2008/163 sayılı kararıyla (esasa ilişkin karar çıkıncaya kadar) yürürlüğünün durdurulmuş ve keyfiyet Belediyemize bildirilmiştir.

Kararın özünden anlaşılacağı üzere memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin, hizmet satın alma yoluyla gördürülmesinin mecburi olmaktan çıkarılıp ihtiyari hale getirilmesi öngörülmektedir. Bu durumda belediyeler, bu gibi hizmetleri ister normal yolla işçi alımıyla, isterse hizmet satın alma yoluyla çalıştıracığı işçilere gödürebilir.

Yeni işçi alımının mümkün olmaması, hizmet satın alma yolunun da söz konusu kararla yürürlüğünün durdurulmuş olması karşısında;

1- Şu anda hizmet satın alma yoluyla çalıştırılan işçilerin sözleşmelerinin bitiminden sonra sözleşmelerinin yenilenmesinin mümkün olup olmadığı,

2- Yürürlüğün durdurulması kararından haberdar olunmadan, bu karardan sonra sözleşmesi yenilenen işçilerin durumunun ne olacağı,

3- Sözleşme bitiminden sonra yenilenme olmayacaksa, normal yoldan işçi alımı da söz konusu olmadığına göre, hizmetler nasıl gödürelecektir?

Sırrı SUBAŞI

Artvin Belediyesi

Avukat

CEVAP

Sayın Subaşı,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde, belediyenin görev ve yetkileri sayılmaktadır. 14'üncü maddenin 1'inci fıkrası "Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a)İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır..."

Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (e) fıkrası ise "İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde, ihale yetkilisinin onayı alınmak kaydıyla bu kanunda belirtilen hizmetler için ihaleye çıkılabilir."

hükmünü taşımaktadır.

Oysa, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2008/163 sayılı kararıyla yürütmeyi durdurma kararı verdiği Norm kadro Yönetmeliğinin 19'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan " (1) Memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin hizmet satın alma yoluyla karşılanması esastır. " hükmü ile

Memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin, hizmet satın alma yoluyla gödürlmesi hususunun norm kadro yönetmelikleriyle mecburi hale getirildiğinden bahisle, bu idarelerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan görevler bakımından hizmet satın almalarının ihtiyarı olduğu belirtilmektedir.

Yürütmenin durdurulması kararı ile, Yönetmelikle zorunlu hale getirilen bir hükmün yürürlüğünün durdurulması amaçlanmıştır.

5393 sayılı Kanunun 14/a fıkrası ve 4734 sayılı Kanunun 62/e fıkrası halen yürürlükte olup, idareler isterlerse maddede sayılan hizmetleri hizmet satın alma yoluyla gördürmeye devam edebileceklerdir.

Öte yandan, Belediye ve bağlı kuruluşlarının yeni işçi alımını engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Bu idareler, boş kadroları bulunması ve bütçelerinin % 30 ve %40'ını geçmemesi durumunda Türkiye İş Kurumu aracılığıyla yeni işçi istihdam etmelerinde bir engel bulunmamaktadır.

Yukarıdaki bilgiler ışığında;

1- Norm Kadro Yönetmeliğinin 19'uncu maddesinin Danıştay tarafından yürütmeyi durdurma kararının verilmesinin, usulüne uygun olarak, yani 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu 62'nci maddesi çerçevesinde hizmet satın alma yoluyla çalıştırılan işçilerin durumunu etkilemediği, esasen hizmet alımı sözleşmesinin süresinin sona erdiğinde, aynı usulle 4734 sayılı Kanununun hükümleri çerçevesinde tekrar hizmet satın alınabileceği,

2- Belediyenin, işçilerle büro hizmetlerinde çalıştırılmak üzere bireysel veya topluca sözleşme yapmasının mümkün olmadığı, asıl olanın, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde hizmet satın alma yoluyla gördürülmesi olduğu, esasen işçilerin sözleşmesinin yenilenmesi diye bir durum söz konusu olamayacağı,

3- Sözleşme bitiminden sonra yenilenme olması veya olmaması diye bir durum söz konusu olmadığından, memurlar eliyle gördürülmesi zorunlu olmayan hizmetlerin 4734 sayılı Kanun 62/e bendi uyarınca ihale yoluyla satın alınmasının her zaman mümkün olabileceği,

Ayrıca, işçi alımının yukarıda ifade edildiği üzere, Türkiye İş Kurumundan karşılanmak kaydıyla mümkün olduğu,

Sonuç olarak, belediyenin genel idare esaslarına göre memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olmayan ve idarece hizmet satın alınması yoluyla yaptırılmasında yarar görülen hizmetlerin bu usulle gördürülebilmesinin mümkün olduğu,

değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Neşe BALCI**

TBB Eğitim Yayın Şube Md. V.

SORU

Sayın Hocam,

Bursa İli İnegöl İlçesi Cerrah Kasabası Belediyesinde 15.06.2004 yılında geçici işçi statüsü ile

işe başladım 2007 yılında çıkan Belediyelerde Norm Kadro uygulaması ile ilgili kanun uyarınca sürekli işçi pozisyonuna geçtim.

Kadrolu işçi olarak başka bir belediyeye, Belediye Başkanlarının onayı ile nakil olabilir miyim?

Yüksel AKDOĞAN

Cerrah Belediyesi

İnegöl/BURSA

CEVAP

Sayın Akdoğan,

4857 sayılı İş Kanunu'nun tanımlar başlıklı 2'nci maddesinde "Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddî olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir.

İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır.

İşyeri, işyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür" denilmektedir.

Tanımdan da anlaşılacağı üzere, işçiler bir iş sözleşmesi ile belli bir işverenle çalışmaktadırlar. Yine işyerinin nereleri kapsadığı, işyeri tanımında gösterilmektedir. Belli bir işverenle, ona ait işyerinde çalışmak üzere yapılan sözleşme gereğince işçi bu işverenin işyerinde çalışmak durumundadır. Başka bir işverenin işyerinde çalışması halinde ise o işverenle yeni bir sözleşme yapması gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca, 5393 sayılı Kanunun 49'uncu maddesi uyarınca belediyenin yıllık personel giderlerinin belediye bütçesinin % 30'unu aşamayacağı, bu oranın nüfusu 10.000'in altındaki belediyelerde % 40 olarak uygulanabileceği, bu oranın aşılması halinde, personel giderlerinin bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Yine Norm Kadro Yönetmeliği uyarınca belediyelerin çalıştıracığı memur, işçi ve sözleşmeli personel sayısı belirlenmiştir. Belediyeler, gerek personel gideri ve gerekse norm kadro ile belirlenen personel sayısını dikkate alarak yeni bir sözleşme yapabilecektir.

Gerek İş Kanununda ve gerekse diğer mevzuatta işçi statüsünde istihdam edilen personelin bir kamu kurum ve kuruluşundan bir başka kamu kurum ve kuruluşunun kadrosuna naklen atanmasına ilişkin olarak bir düzenleme bulunmadığından, bir başka

belediyeye işçi olarak naklen geçemeyeceğiniz değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Neşe BALCI**
TBB Eğitim Yayın Şube Md. V.

SORU

Sayın Hocam,

1- Tokat ili Reşadiye ilçesi Kuzbağı beldesinde çalışmaktayım. Geçici işçilere verilen işçi kadrosu ile kadroya girdim belli oranda özürlüyüm. Özürlü kamu işçilerinin diğer normal işçilerden farklı olarak maaş ve özlük haklarında farklılık bulunmakta mıdır?

2- Doğrudan temin evraklarında onay belgesini harcama yetkilisinden başka kim imza atmaya yetkilidir, sorumludur?

Yılmazömer YERLİKAYA

CEVAP

Sayın Yerlikaya,

1- Gelir Vergisi Kanunu'nun 193'üncü maddesine göre; "Çalışma gücünün asgari yüzde 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derecede sakat, asgari yüzde 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derecede sakat, asgari yüzde 40'ını kaybetmiş hizmet erbabı ise üçüncü derecede sakat" sayılmış ve sakatlık derecelerine göre belirlenen ölçülerde "sakatlık indirimi" yapılması öngörülmüştür.

Bu belirlemede, sakatların ücretlerinin ayda;

- Birinci derece sakatlar için 600 Yeni Türk Lirası,
  - İkinci derece sakatlar için 300 Yeni Türk Lirası,
  - Üçüncü derece sakatlar için 150 Yeni Türk Lirası,
- gelir vergisi dışında bırakılmıştır.

Ayrıca Sosyal Sigorta düzenlemeleri kapsamında; en az %40 oranında özürlü bulunduğunu belgeleyen sigortalıların bazı özel hükümlerden yararlanarak emeklilik hakkını elde edebilmeleri mümkün bulunmaktadır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 60. maddesinin (b) bendi gereği; sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanmaya hak kazanmış durumda olan sigortalılardan; ilgili mevzuat uyarınca,

I. derece sakatlığı olanlar (%80 ve üzeri) yaşları ne olursa olsun en az onbeş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak,

II. derece sakatlığı olanlar (%60/%79 arası) yaşları ne olursa olsun en az onsekiz yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak,

III. derece sakatlığı olanlar (%40/%59 arası) yaşları ne olursa olsun en az yirmi yıldan beri sigortalı olmak ve en az 4400 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmaları şartıyla yaşlılık aylığından

yararlanırlar. Sakatlığı nedeniyle vergi indiriminden yararlanması dolayısıyla yaşlılık aylığına hak kazanarak yaşlılık aylığı alanlar Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

Yukarıda izah ettiğimiz mevzuat çerçevesinde; sakatlık derecesine göre belirlenen oranda gelir vergi dışı(bu miktar her sene yeniden değerlendirme oranları kapsamında artırılmaktadır) olacaktır. Sakatlık derecesi oranında gelir vergisi kesintisinden muaf olmak (diğer çalışanlara göre) maaşta yapılmayan kesinti kadar bir artış meydana gelmesine sebep olacaktır.

Diğer taraftan 506 sayılı Yasa ile sakatlık derecesine göre emeklilik hakları da düzenlenmiş olup, diğer çalışanlara göre daha az prim ödeme günü ile ve yaş haddi aranmaksızın emeklilik hakkı tanındığı görülmektedir.

2- Doğrudan temin yolunda veya diğer benzer ihale yöntemlerinde yapılacak ihalenin niteliğine göre hazırlanmış yönetmelik hükümlerine göre ihale yapılır. Buna göre;

- Yapım İşlerinde: Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "İhale Onayının Alınması" başlıklı 24 maddesi,

- Mal alımında: Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "İhale Onayının Alınması" başlıklı 19 maddesi,

- Hizmet alımında: Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "İhale Onayının Alınması" başlıklı 26 maddesi,

- Danışmanlık Hizmeti alımında: Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "İhale Onayının Alınması" başlıklı 22.maddesi,

- Çerçeve Sözleşmelerde: Çerçeve Sözleşme İhalelerinde Uygulanacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğinin "İhale Onayının Alınması" başlıklı 15'inci maddesi, uygulanır.

Bu ihale yöntemlerinde, ihale edilecek işe ilişkin olarak idarelerce düzenlenen yaklaşık maliyet hesap cetveli, şartnameler, sözleşme tasarısı ve hazırlanmış diğer doküman onay belgesine (mal alımlarında standart form KİK001.0/M, hizmet alımlarında standart form KİK001.0/H, Danışmanlık Hizmet alımlarında standart form KİK001.0/D, Çerçeve sözleşme ihalelerinde Standart form KİK001.0/Ç, yapım işlerinde standart form KİK001.0/Y) eklenir ve bu onay belgesi ihale yetkilisince onaylanır. İdarelerce ihale onayının alınmasından sonra, ihale ilanı veya davetinden önce Kurumdan ihale kayıt numarası alınır.

İhale işinin yapılmasını talep eden birim ya da müdürlük ihale olur belgesini, ihale yetkilisinin onayına (imzası olacak), sunacaktır. Belediyelerde

ihale yetkilisi belediye başkanı olduğuna göre ihale onay belgesinin belediye başkanınca onaylanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Melahat UYSAL**

Türkiye Belediyeler Birliği

SORU

Sayın Hocam,

5620 sayılı Kanuna göre halen çalışmaktayım. Çalışmakta olduğum belediye 5747 sayılı Kanuna göre kapanacak. Belediye kapandığında durumumuz ne olacak? Hangi kurumlarda çalışabiliriz; okul PTT gibi yerlerde çalışma durumumuz var mıdır?

Mehmet PALA

Örenkaya Belediyesi

Sandıklı/AFYONKARAHİSAR

CEVAP

Sayın Pala,

5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun Geçici 2'inci maddesinin 4'üncü fıkrası "Bu Kanun uyarınca mahalleye veya köye dönüşen belediyelerin personel devri, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun ek 2'nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre yapılır.....",

Yine aynı maddenin 6'ncı fıkrası "Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerden il özel idaresine veya belediyelere devredilmesi gereken personel, ihtiyaç duyulması halinde kazanılmış hak aylık dereceleri dikkate alınmak kaydıyla diğer belediyelere veya vali tarafından merkezi idare kuruluşlarının taşra teşkilatının boş kadrolarına atanabilir" hükmünü taşımaktadır.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun ek 2'nci maddesinin üçüncü fıkrası ise "Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hizmet alanlarında ilgili mevzuatı uyarınca ihdası ya da vizesi yapılmış sürekli işçi kadrolarında veya geçici iş pozisyonlarında 4857 sayılı İş Kanunu'na göre çalışmakta olanlar ise mevcut kadro ve pozisyonları ile birlikte büyükşehir belediyesine veya ilgili bağlı kuruluşuna devredilir. Devredilen işçilerin ücret ile diğer mali ve sosyal hakları, devir işleminden önce haklarında uygulanmakta olan toplu iş sözleşmesi veya bireysel iş sözleşmesi hükümlerine göre belirlenmeye devam olunur. Pozisyon değişikliği hali dahil yapılacak bu devir işlemi, ücret ile diğer mali ve sosyal haklarda değişiklik yapılmasına hak kazandırmaz ve başka bir toplu iş sözleşmesinin uygulanmasını isteme hakkını vermez. Devir işleminden sonra yapılacak toplu iş sözleşmelerine ise bu işçilerin mevcut ücret ile diğer mali haklarında diğer işçiler için kararlaştırılacak artış

oranı veya miktarını geçecek şekilde artış öngören ya da diğer işçilerden farklı yeni mali ve sosyal haklar verilmesini sağlayacak hükümler konulamaz" şeklindedir.

Netice olarak, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun ek 2'nci maddesi gereğince personel devri gerçekleştirilebileceği gibi, 5747 sayılı Yasanın Geçici 2'nci maddesinin 6'ncı fıkrası hükmü gereğince de valilik tarafından yapılacak görevlendirme ile ihtiyaca göre merkezi idare kuruluşlarının taşra teşkilatının boş kadrolarına (sorunuzda yer alan kurumlarda dahil) atanabileceğiniz değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Melahat UYSAL**

Türkiye Belediyeler Birliği

SORU

Sayın Hocam,

Gelibolu Kavakköy Belediyesi'nde Teknik Hizmetler Sınıfı Tekniker kadrosunda ve 4/B kapsamında 1.6.2006 tarihinden itibaren tam zamanlı hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli personel olarak çalışmaktayım. 2008 yılı için kurum amiri ile 1.1.2008- 31.12.2008 tarihleri arasında sözleşme imzalayıp İşçileri Bakanlığına gönderdim.

Belediyemiz, 5747 sayılı Kanun kapsamında nüfusu 2000'in altına düşen belediyelerden olup, köy tüzel kişiliğine dönüşecektir.

Sözleşmem 31.12.2008 tarihinde bitecektir. Yeni sözleşme için 5747 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesi 5'inci bendi gereğince il özel idaresinin onayı gerekmektedir.

Tüzel kişiliği ilk genel mahalli idareler seçimlerine kadar devam edecek olan belediyemizde, 2009 yılı için il özel idaresinden alınacak sözleşme izninin 1.1.2009-31.12.2009 tarihleri arasında mı yoksa 1.1.2009-31.3.2009 tarihleri arasında mı olması gerekmektedir? Ayrıca, 2010, 2011 ve daha sonraki yıllar için il özel idaresi bana yeni sözleşme hakkı tanıyacak mıdır?

Pınar UZAN

Kavakköy Belediyesi

Teknikeri

Gelibolu/ÇANAKKALE

CEVAP

Sayın Uzan,

Bilindiği üzere, 22.3.2008 tarih ve 26824 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5747 sayılı Büyükşehir Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile nüfusu iki binin altına düşen belediyelerin kapatılması ve bazı belediyelerin de bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile birleştirilmesi öngörülmektedir.

5747 sayılı Kanun'a tüzel kişiliği kaldırılan belediye personeli açısından bakıldığında, söz konusu personelin, belediyelerinin bağlandığı veya devredildiği idarelere (belediye veya il özel idareleri) devrini öngörmekte ve devredilen personelin haklarının aynen korunmasını hüküm altına almaktadır.

Bu konuya ilişkin olarak 5747 sayılı Kanun'un Geçici 2'nci maddesinin 4'üncü bendi; *"Bu Kanun uyarınca mahalleye veya köye dönüşen belediyelerin personel devri, 10.7.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun ek 2'nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre yapılır..."* hükmünü,

Yasa hükmünde sözü geçen 5216 sayılı Yasa'nın Ek 2'nci maddesinin ikinci fıkrası ise, *"..... 5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre sözleşmeli personel statüsünde çalışmakta olanlar ise bu şekilde çalışmalarına esas teşkil eden kadrolar ile birlikte büyükşehir belediyesine veya ilgili bağlı kuruluşuna devredilir..."* hükmünü öngörmektedir.

5747 sayılı Kanun'un Geçici 2'nci maddesinin 5'inci bendinde ise; *"Tüzel kişiliği ilk mahalli idareler seçimlerine kadar devam edecek belediyelerin her türlü personel istihdamı, ... köye dönüşen yerlerde il özel idaresinin onayına tabidir...."* denilmektedir.

Bu hükümlere göre; 5747 sayılı Kanun kapsamında tüzel kişiliği ilk mahalli idareler seçimlerine kadar devam edecek belediyelerin her türlü personel istihdamı, köye dönüşen yerlerde il özel idaresinin onayına tabi olduğundan, 2009 yılı için sözleşme izninizin 1.1.2009-31.12.2009 tarihleri arasında mı yoksa 1.1.2009-31.3.2009 tarihleri arasında mı olacağına il özel idaresi karar verecek olmakla birlikte, sözleşmeler genellikle 31 Aralık tarihine kadar yapıldığından, sözleşmenizin 2009 yılında 31 Aralık 2009 tarihine kadar yapılacağı, ancak 2010, 2011 ve daha sonraki yıllar için sözleşmenizin devam edip etmeyeceğine il özel idaresince karar verileceği değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **MUSTAFA DÖNMEZ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn.Md.lüğü Şube Md.

SORU

Sayın Hocam,

5393 sayılı Belediye Kanununun 49'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında, Belediyemiz bünyesinde tam zamanlı olarak çalışan Peyzaj mimarı sözleşmeli personelin Tümbel-Sen Sendikasına üye olabilir mi? Konu hakkında tarafımıza bilgi verilmesini arz ederim.

Fahrettin AKTAŞ

Nusaybin Belediye Başkanlığı,
MARDİN

CEVAP

Sayın Aktaş,

Sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin esaslar, esasları itibarıyla 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddenin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilmiştir. Ayrıca, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün **31.10.2005 tarih ve B.05.0.MAH.0.71.00.01/11493 sayılı Genelgesi**'nde sözleşmeli personel istihdamı ile ilgili ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

Söz konusu genelge'de; Belediyeler tarafından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel olarak istihdam edilecek kişiler hakkında kurumlar ile ilgililer arasında imzalanacak sözleşmelerde uyulması gereken hususlar belirlenmiş, anılan Genelge'nin (8) numaralı bendinde; **"Sözleşmelerde, sözleşmeli personelin işçi sendikalarına üye olmasına imkan tanıyacak herhangi bir düzenlemeye yer verilmeyecektir."** denilmişse de, sözleşmeli personelin memur sendikalarına üye olmasına engel bir durum bulunmamaktadır.

Nitekim, Devlet Personel Başkanlığının 26.04.2007 tarih ve 6869 sayılı görüşünde; *"25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 3'üncü maddesinin, 21/4/2007 tarihli ve 26500 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı "Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına Veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" un 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasıyla değişik (a) bendinde kamu görevlisi, "Kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadro veya sözleşmeli personel pozisyonunda çalışan, adaylık veya deneme süresini tamamlamış kamu görevlileri" olarak tanımlanmıştır.*

Diğer taraftan 27/06/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 21/03/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunla eklenen Ek 4'üncü maddede *"25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümleri uyarınca kamu görevlileri sendikasına üye olup, kendisinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine, anılan kesintinin yapıldığı her ay için 5 YTL tutarında sendika ödeneği verilir. Bu ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz ve ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun benzeri ödemelerin hesabında dikkate alınmaz."* hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar ışığında 5393 sayılı Kanunun 49'uncu maddesi kapsamında sözleşmeli

olarak çalışmakta olan personelin, kamu görevlileri sendikalarına üye olabilecekleri, kendilerine 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca sendika ödeneği ödenmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.” denilerek, 5393 sayılı Kanunun 49’uncu maddesi kapsamında sözleşmeli olarak çalışmakta olan personelin, kamu görevlileri sendikalarına üye olabilecekleri belirtildiğinden, ilgili personelinizin kamu görevlileri sendikalarına üye olabilecekleri değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **MUSTAFA DÖNMEZ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn.Md.lüğü Şube Md.

SORU

Sayın Hocam,

Ben Ordu İli Eskiköy Belediyesi’nde memur olarak çalışmaktayım. 15.8.2000 tarihinde Ticaret Lisesi mezunu olarak Muhasebeci kadrosuyla memuriyete başladım. 2007 yılı haziran ayında 4 yıllık işletme fakültesini bitirdim. 24.11.2007 tarihinde yapılan Muhasebe Yetkilisi sertifika sınavına katılıp başarılı oldum. 27.6.2007 tarihinde Mali Hizmetler Müdürlüğüne vekaleten bakmaya başladım.

Bu kapsamda;

1- Mali Hizmetler Müdürlüğü kadrosuna asaleten mi yoksa vekaleten mi bakmam gerekiyor?

2- Şu anda almış olduğum özel hizmet tazminatı %68 olup, Mali Hizmetler Müdürü vekili olarak almam gereken özel hizmet tazminatı tutarı ne kadar olmalıdır?

3- Belediyemizde Mali Hizmetler Müdürünün kadrosu 1’dir. Mali Hizmetler Müdürlüğüne vekaleten baktığım için vekalet aylığı alıp, alamayacağım konularında tereddüte düşülmektedir.

Bizleri aydınlattığınız için teşekkür eder, başarılar dilerim.

Kaderin KUTLU

Eskiköy Belediyesi

Mali Hiz. Md. V.

Gürgentepe/ORDU

CEVAP

Sayın Kutlu,

1- Muhasebe Yetkilisi sertifikasına sahip olmanın, Mali Hizmetler Müdürlüğüne atanabilme üzerinde etkisi bulunmamaktadır. Başka bir deyişle, Devlet memurlarının görevde yükselmesi, yasal şartları taşımanın yanında görevde yükselme sınavına girilerek başarılı olunmakla mümkündür. Mahalli idarelerde çalışan memurların görevde yükselmesi ile ilgili esaslar, 02.02.2000 tarih ve 23952 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak, yürürlüğe konulan “İl Özel İdareleri, Belediyeler ve İl Özel İdareleri ve Belediyelerin Kurdukları Birlik, Müessese ve İşletmeler ile Bunlara

Bağlı Döner Sermayeli Kuruluşlardaki Memurların Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik”te düzenlenmiştir.

Söz konusu Yönetmelik’le; görevde yükselme sayılabilecek atamalar için görevde yükselme eğitimine katılma ve bu eğitimi müteakip yapılacak görevde yükselme sınavında başarılı olma şartı getirilmiştir.

Öğrenim durumunuz itibarıyla müdürlüğe atanabilme şartına sahip olmakla birlikte, 15.8.2000 tarihinde memuriyete girmeniz itibarıyla hizmetiniz müdürlüğe atanabilmek için yeterli değildir. Bununla birlikte, 1’inci derece Mali Hizmetler Müdürlüğü kadrosunun derecesini iptal ihdas suretiyle 3’üncü dereceye çekerseniz, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 68’inci maddesinin (B) bendi uyarınca 8 hizmet yılını tamamlayacağınız **15.8.2008 tarihinde Mali Hizmetler Müdürlüğüne vekaleten atanabilirsiniz.**

2- 15.8.2008 tarihinde 3’üncü dereceli Mali Hizmetler Müdürlüğüne vekaleten atanmanız durumunda, 3’üncü dereceli müdürün zam ve tazminat farkını alabileceğiniz kanaatindeyiz. Bu kapsamda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve aynı Kanunun ek geçici 9’uncu maddesi kapsamına giren kurumlardan aylık alanlara, 2008 yılında ne miktarda zam ve tazminat verileceği, 5.5.2006 tarih ve 26159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 2008 yılında uygulanmasına devam edilen 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nda gösterilmiştir. Müdürlere ödenecek Özel Hizmet Tazminatı, Karar’a bağlı II sayılı Cetvelin (A) ÜST YÖNETİM VE GENEL İDARE HİZMETLERİ BÖLÜMÜ’nde gösterilmiştir. Söz konusu Karar’da; 3’üncü derece müdürler için %80 oranında özel hizmet tazminatı öngörülmüştür.

Sizin de 3’üncü dereceli müdürlüğe vekaleten atanmanız durumunda, müdüre ait %80 özel hizmet tazminatı farkı (12 puan) ve 500 puan temininde güçlük zammı alabileceğiniz düşünülmektedir.

3- Yukarıdaki bentlerde belirtildiği üzere, hizmetinizin yetersizliği nedeniyle 15.8.2008 tarihine kadar müdürlüğe vekaleten atanmanız mümkün olmadığından, vekalet aylığı almanız da mümkün değildir.

Cevaplayan: **MUSTAFA DÖNMEZ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn.Md.lüğü Şube Md.

İŞYERİ AÇMA ve ÇALIŞTIRMA MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

İlçemizde 2000 yılından beri ruhsatlı olan içkili lokantanın bulunduğu bölge belediye meclisince içkili yer bölgesinden çıkarıldı. Hali hazırda müktesep hakkı

olan ruhsatıyla faaliyetine devam etmekte olan işyeri sahibi, içkili lokantanın üst katında bulunan meskeni gerekli tadilat ve içeriden kapı açılmasını müteakip işyeri iskân ruhsatı olarak faaliyet gösterdiği kullanım alanını genişletmek istemektedir. Bu durumda belediye olarak takip edeceğimiz yol nedir?

Söğüt Belediyesi
BİLECİK

CEVAP

Sayın İlgili,

10 Ağustos 2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin;

Geçici 1'inci Maddesi "Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.

Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce yapılmış bulunan işyeri açma ve çalışma ruhsat başvuruları bu Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır." şeklindedir.

Sorunuzda sözü edilen konuya benzer bir husus İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce Kocaeli/Darica Belediye Başkanlığına gönderilen 28.6.2006 tarihli ve B050MAH0650002/ 6029-81365 sayılı yazıda yer almaktadır. Bu yazıda; "...Ruhsat verildikten sonra işyeri alanlarını izinsiz olarak artırırlardan, faaliyet konusunda bir değişiklik yoksa, önceki alınan harca ilave harç alınması gerekeceği, ancak işyerinin genişletilmesinde öncelikle imar mevzuatının da göz önünde bulundurulması gerektiği," ifadesine yer verilmiştir.

Sizin sorunuzda, işyeri faaliyet alanının izinsiz genişletilmesi söz konusu değildir. Tam tersine işyeri sahibinin, meskende gerekli değişiklikleri yapıp, belediyeden işyeri iskân ruhsatı olarak faaliyet gösterdiği kullanım alanını genişleteceği anlaşılmaktadır.

Bu bakımdan, söz konusu yere Belediyenin bilgisi dahilinde imar mevzuatıyla ilgili gerekli değişiklikler yapıldıktan ve işyeri iskan ruhsatı verildikten sonra, anılan işyeri aynı ruhsatla aynı faaliyeti göstermeye devam edeceğinden, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce Darica Belediyesine gönderilen görüş yazısı doğrultusunda, faaliyete yeni dahil edilen alanın genişliği dikkate alınarak önceki alınan işyeri açma izin harcına ilave olarak harç alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Hafize ZÜLÜFLÜ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn.Md.lüğü Şube Md.

SORU

Sayın Hocam,

Gazsan Sanayi Gazları ve Metal Malzeme Sanayi

Ticaret Limited Şirketi adına Kayseri Organize Sanayi Bölgesi 24. Cad. No 75'de Oksijen, Karbondioksit ve Medikal Oksijen Dolumu, Sanayi Gazları, Kaynak ve Hırdavat Malzemeleri Satışı olarak Birinci Sınıf Gayri Sıhhi Müessese ruhsatı mevcuttur.

Adı geçen şirkete ait başka bir adreste bulunan satış yerinin Belediyemizce sıhhi mi, yoksa gayri sıhhi mi olarak değerlendirileceği ile sınıf tespitinin tarafımıza bildirilmesini arz ederim.

Gülnur KARAMAVUŞ

Halk Sağ. Bil. Uzm.

Kocasinan Belediyesi/KAYSERİ

CEVAP

Sayın Karamavuş,

Sorunuzda sözü edilen şirkete ait satış yerinde halka arz edilecek ürünlerin (oksijen, sanayi gazı) yanıcı, parlayıcı, patlayıcı, tehlikeli özellik taşıyıp taşımadığı önemlidir. Zira, burada bir üretim söz konusu olmasa dahi, kimyasal maddelerle ilgili ürünlerin satışı gündeme geldiğinden, buraların da gayri sıhhi müessese olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Eğer böyle bir durum söz konusu ise, anılan satış yerine işyerine ruhsat verilmeden önce civarında ikamet edenlerin sağlığı üzerine zarar vermeyeceğine kanaat oluşturulması için belediyece inceleme yapılması zorunludur. Bu işyerinin etrafında sınıfa göre belediye tarafından belirlenecek mesafede sağlık koruma bandı bırakılması da söz konusu olabilir. Bu maddede sözü edilen inceleme, teknik bilgi ve uzmanlık gerektirdiğinden insan ve çevre sağlığına zarar verip vermeyeceği, alınacak önlemler ve belirlenecek sağlık koruma bandı mesafesinin belediyece teknik elemanlardan oluşturulacak bir ekip tarafından yapılması uygun olacaktır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 9'uncu maddesinde "Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.

Gayrisıhhi müesseseler için (13.4.2007 tarihli **R.G. değişiken**) sınıf tayini, tesise ait kapasite raporu, tesisten kaynaklanacak atıklar ve müessesenin diğer özellikleri dikkate alınarak Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından yeni sınıf tayini yapılır." hükmü mevcuttur.

Bu hüküm çerçevesinde anılan satış yerinin sınıf tespitinin yapılabilmesi için, burada üretim söz konusu olmayacağından tesisin büyüklüğü, kapasite raporu, mevcut çevresel etkileri, çalışan sayısı gibi bilgi ve

belgeleri ihtiva eden bir dosya hazırlanarak İçişleri Bakanlığına sunulması gerekmektedir.

Cevaplayan: **Hafize ZÜLÜFLÜ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn.Md.lüğü Şube Md.

BELEDİYE MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

Yazı ekinde sunduğumuz Adalet Bakanlığı Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun yazısında, açık ilköğretim ve açık öğretim lisesine kayıtlı olan ve eğitim giderini karşılamayan hükümlü-tutukluların eğitimlerine devam edebilmesi için kayıt ücretlerinin Belediyemiz tarafından ödenmesi talep edilmektedir. Bu ödemeyi yapabilir miyiz? Yasal dayanağı nedir?

Fahrettin AKTAŞ

Yazı İşleri Müdürü

Nusaybin Belediyesi/MARDİN

CEVAP

Sayın Aktaş,

Konu ile ilgili yasal düzenlemeler belediyelerin temel kanunu olan 5393 sayılı Belediye Kanununda düzenlenmiştir. Bu Kanunun 14'üncü maddesi ile belediyelere sosyal hizmet ve yardım yapma, gerektiğinde öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verme ve gerekli desteği sağlama görevi verilmiştir. Ayrıca, belediyelerin giderleri arasında dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özürllülere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlara ait ödenekler de yer almaktadır.

Belediyenize intikal eden öğrencilerin durumu biraz farklı olmakla birlikte muhtaç öğrencilere yardım yapılması hususunda İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne çeşitli belediyelere gönderilmiş görüş yazıları bulunmaktadır. Bunlardan bazılarından;

1- Trabzon Belediye Başkanlığına gönderilen 22.12.2005 tarihli ve 83218 sayılı yazıda;

"5393 sayılı Belediye Kanununun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre, belediyeler sosyal hizmet ve yardım hizmetlerini yapacak veya yaptıracaktır. Aynı fıkranın (b) bendi gereğince ise gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verecek ve gerekli desteği sağlayacaktır.

Aynı maddenin dördüncü fıkrası çerçevesinde belediye hizmetlerinin sunumunda özürllü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli olanların durumuna uygun yöntemler uygulanacaktır.

5393 sayılı Kanunda yer alan hüküm çerçevesinde, belediyenin beldede yaşayan ve maddi durumu uygun olmayan muhtaç öğrencilere

yardım yapmasında sakınca bulunmamaktadır. Yardım yapılacakların seçiminde ise, il ve ilçelerde kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları kayıtlarından yararlanılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.",

2- Çankırı Belediye Başkanlığına gönderilen 12.10.2005 tarihli ve 82659 sayılı yazıda;

"İlgi yazınızda; üniversiteye hazırlık, yabancı dil, hat, minyatür, ebru, resim, musiki alanlarında kurs düzenlenip düzenlenemeyeceği, kurslarda görev alan öğretmen ve usta öğreticilere ücret ödenip ödenemeyeceği konusunda görüş istenmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre, belediyeler sosyal hizmet ve yardım, meslek ve beceri kazandırma hizmetlerini yapacak veya yaptıracaktır. Aynı fıkranın (b) bendi gereğince ise gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verecek ve gerekli desteği sağlayacaktır.

Aynı maddenin dördüncü fıkrası çerçevesinde belediye hizmetlerinin sunumunda özürllü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli olanların durumuna uygun yöntemler uygulanacaktır.

5393 sayılı Kanunda yer alan hüküm çerçevesinde, belediyenin beldede yaşayan ve maddi durumu uygun olmayan muhtaç öğrenciler için "Üniversiteye hazırlık kursu", sosyal hizmet ve yardım kapsamında meslek ve beceri kazandırmak için yabancı dil, hat, minyatür, ebru, resim, musiki alanlarında kurs düzenlemesinde milli eğitim mevzuatına uygun olmak şartıyla Belediye Kanunu açısından bir engel bulunmamaktadır. Diğer taraftan, açılacak kurslarda görevlendirilen öğretmen ve usta öğreticilere belediye bütçesinden ödeme yapılabilecektir.",

3- İzmir İli Tire Belediye Başkanlığına gönderilen 11.10.2005 tarihli ve 82611 sayılı yazıda;

"5393 sayılı Belediye Kanununun 14/b maddesinde "...Gerektiğinde, öğrencilere, amatör spor kulüplerine malzeme verir ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclisi kararıyla ödül verebilir...." hükmü bulunmaktadır.

Bu maddenin (a) fıkrası kapsamında belediyelerin sosyal hizmet ve yardım yapma konusunda da görevi mevcuttur.

14'üncü maddenin dördüncü fıkrasına göre belediye hizmetleri özürllü, yaşlı, düşkün ve dar gelirli olanların durumuna uygun yöntemlerle sunulacaktır.

Bu bakımından, alınan meclis kararına istinaden bir defaya mahsus olmak üzere muhtaç öğrencilere

nakdi yardım yapılmasında sakınca bulunmadığı değerlendirilmektedir.”,
denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün yukarıda örnek olarak verilen görüşleri doğrultusunda; Adalet Bakanlığı Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu tarafından Belediyenize gönderilen listede yer alan açık ilköğretim ve açık öğretim liselerine kayıtlı olan ve öğrenimlerine devam edebilmek için kayıt yenilemeleri gereken öğrencilerin kayıt ücretlerinin belediye bütçesinden ödenebileceği değerlendirilmektedir. Bu ödemenin yapılabilmesi için belediye bütçesinin ilgili tertibinde ödenek bulunması da gerekmektedir.

Cevaplayan: **Hafize ZÜLÜFLÜ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn.Md.lüğü Şube Md.

ÇEŞİTLİ MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

2005 yılında görevde yükselme sınavı ile Zonguldak Belediyesi 1/1 Sivil Savunma Uzmanlığına atandım.

Sivil Savunma Genel Müdürlüğü yazısına ve yazıdaki isim listesine göre 06/11/2006 ve 29/12/2006 tarihleri arasında hizmet içi eğitim seminerine katılmış bulunmaktayım.

Sivil Savunma Kolej yatakhane de günlüğü 6 YTL'den 53 gün seminer süresince kaldım ve 53 günlük yatak ücretinin faturasını aldım. Geçici görev yolluğu ödenirken 53 günlük yatak ücretini ödenip ödenmemesi hakkında bilgi almak istiyorum.

Sevilay KAYIKÇI

Zonguldak Belediyesi

Sivil Savunma Uzmanı

CEVAP

Sayın Kayıkçı,

53 gün süren bir hizmet içi eğitim seminerine katıldığınızı belirterek 53 günlük geçici görev yolluğu ödenirken bu süreye ait yatak ücretinin de ödenip ödenmeyeceği hususundaki sorunuz incelenmiştir.

6245 sayılı Harcırah Kanununun 33'üncü maddesinin (d) bendinde "(Ek: 21/4/2005 5335/4 md.) Bu Kanun hükümlerine göre gündelik ödenenlerden (b) fıkrasına göre gündelik ödenenler hariç) yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak ve her defasında on gün ile sınırlı olmak üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir" denmektedir.

Bu itibarla, konaklama bedeli belge ibraz etmek şartı ile günlük harcırah tutarını geçmemek üzere

53 günlük yatak ücretinin ancak 10 günlük kısmının geçici görev yolluğu ile birlikte tarafınıza ödenebileceği, diğer günler için bir ödeme yapılamayacağı Kanun hükmünden anlaşılmaktadır.

Cevaplayan: **Av. Neşe BALCI**

TBB Eğitim Yayın Şube Md. V.

SORU

Sayın Hocam,

Sulama Suyu Birlikleri alacak tahsilini 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununa göre mi yoksa borçlar hukukuna ve icra iflas kanununa göre özel hukuk çerçevesinde mi tahsil edeceğiz?

Hüseyin UYGUN

CEVAP

Sayın Uygun,

5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun Kuruluş başlıklı 4'üncü maddesi "Birlik, birlik tüzüğünün kesinleşmesinden sonra Bakanlar Kurulunun izni ile kurulur ve tüzel kişilik kazanır..."

5355 Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 6'ncı maddesi "Mahalli idare birlikleri, tüzükte birliğe devredilmesi öngörülen mahalli müşterek nitelikli hizmetlere ilişkin olarak üye mahalli idarelerin hak ve yetkilerine sahiptir"

hükmünü taşımaktadır.

6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 'Kanunun Şümülü' başlıklı 1'inci maddesi "Devlete, vilâyet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile; bunların takip masrafları hakkında bu Kanun hükümleri tatbik olunur. Türk Ceza Kanununun para cezalarının tahsil şekli ve hapse tahvili hakkındaki hükümleri mahfuzdur." hükmünü taşımaktadır.

Danıştay 8. Dairesinin 2004/2571 Esas ve 2005/1107 Karar Sayılı Kararında ".....1580 sayılı Yasa uyarınca kurulmuş olup tüzel kişiliğe sahip olan ve DSİ ile yapılan devir sözleşmesiyle de tesislerden yararlananlardan su ücretinin Birlik tarafından tahsil edilmesine ilişkin hüküm yer alması karşısında, davalı Birlik tarafından kamu alacağı niteliğindeki alacağının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır" şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

Sulama Birliklerinin Kanunla ve Bakanlar Kurulu kararı ile kurulması neticesinde kamu tüzel kişisi olduğu açıktır. 5355 sayılı yasanın 6'ncı maddesi de

mahalli idare birliklerinin, üye mahalli idarelerin hak ve yetkilerine sahip olduğunu düzenlemiştir.

Yukarıdaki mevzuat kapsamında; vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait mahkeme masrafları vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i alacaklarda Amme Alacakları Tahsil Usulü Kanununa,

Akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğan alacaklar içinse özel hukuk hükümlerine göre işlem yapılabileceği değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Av. Melahat UYSAL**

Türkiye Belediyeler Birliği

SORU

Sayın Hocam,

Genel yönetim giderleri adı altında belediyeye ait resmi faturalara (elektrik, su, doğalgaz, telefon vb.) Yazı İşleri Müdürlüğü gerçekleştirme görevlisi ve harcama yetkilisi imza atmaktadır.

1- Bu gibi ödemeler destek bütçesi veya buna benzer bir bütçeden karşılanıp diğer müdürlükler tarafından da imzalanabilir mi?

Bu tür ödemelere işi baştan sona takip eden birim olarak Mali Hizmetler Müdürlüğü gerçekleştirme görevlisi ve harcama yetkilisi imza atabilir mi?

2- Memur personele öğle yemeği verilmesine ilişkin yapılan yemek ihalesini Yazı İşleri Müdürlüğüne bağlı personel birimi yaptığı için bütçede sadece bu müdürlük veya personel birimi mi bütçe kalemine ödenek koymak zorunda?

Yoksa var olan bütün müdürlükler (Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü) kendi memur personelleri için bütçe kalemi oluşturup, ödemelerini kendi bütçelerinden karşılayarak imza atabilirler mi?

Şenay AKKASOĞLU

Kestel Belediyesi

CEVAP

Sayın Akkasoğlu,

1- Bütçeyle ödenek tahsis edilen her birim harcama birimi, bu birimin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.

Belediye ortak giderlerinin (elektrik, su, doğalgaz, telefon vb.) destek hizmetlerini yürüten birim varsa bu birim tarafından yürütülebilmektedir. Belediyenizde destek hizmet birimi yoksa yazı işleri müdürlüğü olarak gerçekleştirme görevlisinin hazırlayacağı mal ve hizmetlerle ilgili ödeme emri belgesini harcama yetkilisi olarak yazı işleri müdürünün imzalaması ve mali hizmetler birimine gönderilmek suretiyle muhasebe yetkilisinin imzasıyla ödemenin gerçekleştirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ortak giderlerin mali hizmetler müdürlüğünce de gerçekleştirilmesi mümkün bulunmaktadır. Ödemenin mali hizmetler müdürlüğünce gerçekleştirilmesi halinde harcama yetkilisinin aynı zamanda muhasebe yetkilisi olarak ödeme emrine imza atamayacağı unutulmamalıdır. Çünkü 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesine göre Harcama yetkilisi görevi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişi de birleşemez. Bu husus ayrıca Kontrol ve Ön Mali Kontrol Yönetmeliğinin 15'inci maddesinde de yer almaktadır.

2- Analitik Bütçe sisteminin kurumsal sınıflandırma cetvelinde gösterildiği gibi belediye teşkilatı içerisinde yer alan hizmet birimlerinin her birine ödenek verilerek ilgili bütçeden harcamalarını yıl içerisinde gerçekleştirirler.

Belediyemizde memur personele verilecek öğle yemeği ihalesini yazı işleri müdürlüğünün yapmış olması ilgili bütçeden yıl içerisindeki harcamalarının sadece ilgili birim ödeneğinden yani yazı işleri müdürlüğü bütçesinden harcanacağı anlamına gelmemelidir.

Belediyede ödenek verilen bütün müdürlükler (Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik, Park ve Bahçeler, Zabıta, Temizlik İşleri Md.'lüğü gibi) bütçelerine bu yıl içinde verilen ödeneklerini o yılın bütçelerinden karşılayacaklardır.

Dolayısıyla ilgili müdürlükten biri gerçekleştirme görevlisi olarak ödeme emrini hazırlayarak birim üst yöneticisine yani müdürünü imzalatacak, ödemenin gerçekleştirilmesi için evrağı Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderecek, muhasebe yetkilisinin imzası ile ödeme gerçekleştirilebilecektir.

Cevaplayan: **Cemal ÖZYARDIMCI**

TBB Yayın Kurulu Üyesi

PRATİK BİLGİLER

Hazırlayan: Mustafa DÖNMEZ -İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md. Şb. Md.

MEMUR AYLIK KATSAYILARI VE SOSYAL YARDIMLAR (1.7.2008 - 31.12.2008)	
Aylık Katsayılar	
Aylık (Maaş) Katsayı	0,051448
Kıdem Aylığı Göstergesi (20 x Kıdem Yılı x Aylık Katsayı)	20
Taban Aylığı Katsayısı	0,6812
Yan Ödeme Katsayısı	0,016313
Özel Hizmet Tazminat Tavanı (8.000 + 1.500) x 0,051448	488,75
Sosyal Yardımlar	
Aile Yardımı (1500 x Aylık Katsayı).	77,17
Çocuk Yardımı (250 Puan x Aylık Katsayı)	12,86
Çocuk Yardımı (0-6 yaş) : (500 Puan x Aylık Katsayı)	25,72
Doğum Yardımı (2500 Aylık x Katsayı)	128,62
Ölüm Yardımı	
Eş ve Çocuk: (8.000 + 1.500) x Aylık Katsayı)	488,75
Memur: (8.000 + 1.500) x Aylık Katsayı x 2)	977,51

YÜRTİÇİ HARCIRAHLARI (1.1.2008 - 31.12.2008)	
Memur ve Hizmetlilerden;	
Ek göstergesi 8000 ve daha yukarı olanlar.	29,50
Ek göstergesi 5800 (dahil) - 8000 (hariç) olanlar.	26,50
Ek göstergesi 3000 (dahil) - 5800 (hariç) olanlar	24,00
Kadro derecesi 1 - 4 olanlar	21,50
Kadro derecesi 5 - 15 olanlar	20,50

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ (01.01.2008 - 31.12.2008)		
	Konusu	Tutarı
Fazla Çalışma Saat Ücreti 657 s.K md 178	Genel	0,90
	Büyükşehir ve İl Belediye Başkanı ile birlikte çalışanlar (Ayda 90 saati geçemez)	1,10
	Nüfusu 250 bin ve daha yukarı olan belediyeler (Byş. Belediye sınırları içindeki ilçe belediyeleri dahil) gelirden fiilen çalışanlara (yılda 300 saati geçemez)	2,15
Fazla Çalışma Saat Ücreti 657 s.K md 178	Nüfusu 10 bine kadar olan belediyelerde	141,00
	Nüfusu 10.001-50.000 arasında olan belediyelerde	151,50
	Nüfusu 50.001-100.000 arasında olan belediyelerde	167,00
	Nüfusu 100.001-250.000 arasında olan belediyelerde	188,00
	250.001-1.000.000 arasında olan belediyelerde	224,50
	1.000.000'dan fazla olan belediyelerde	261,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir belediyeleri dışındaki büyükşehir itfaiye personeli için	261,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir sınırları içerisindeki için	350,00

YILLIK İZİNLER (Memurlar İçin)	
1 Yılda 10 yıla kadar olanlar (10 yıl dahil)	20 Gün
10 Yılda fazla olanlar	30 Gün
Doğum izni	3 Gün
Evlilik ve ölüm hallerinde izin	5 Gün
Mazeret izni	10 Gün

2886 Sayılı DEVLET İHALE KANUNU MİKTAR VE LİMİTLERİ

Madde 17/2 : Günlük Gazetede ilan sınırı		330.000
Madde 17/3 : Resmi Gazetede ilan sınırı		970.000
Madde 45 : Açık Teklif Sınırı		970.000
Madde 51/a : Pazarlık Sınırı	İllerde, kuruluş merkezlerinde, büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçelerde ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde	30.000
	Diğer ilçelerde	15.000
Madde 76 : Komisyon Yetkisi	İstanbul, Ankara ve İzmir büyükşehir il merkezleri	205.000
	Diğer büyükşehir belediyesi olan il merkezleri	105.000
	Diğer il merkezleri büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçeler ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde	70.500
	Diğer ilçeler	57.500

BELEDİYE BAŞKAN ÖDENEKLERİ
(1.7.2008 - 31.12.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Gösterge	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	70.000	3.601,36
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	80.000	4.115,84
Nüfusu 50.001-100.000 arasında olanlar	100.000	5.114,80
Nüfusu 100.001-250.000 arasında olanlar	115.000	5.916,52
Nüfusu 250.001-500.000 arasında olanlar	135.000	6.945,48
Nüfusu 500.001-1.000.000 arasında olanlar	155.000	7.974,44
Nüfusu 1.000.001-2.000.000 arasında olanlar	190.000	9.775,12
Nüfusu 2.000.001'den fazla olanlar	230.000	11.833,04

BELEDİYE MECLİS ÜYESİ HUZUR HAKLARI
(1.7.2008 - 31.12.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	40,02
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	43,99
Nüfusu 50.001-100.000 arasında olanlar	54,98
Nüfusu 100.001-250.000 arasında olanlar	63,23
Nüfusu 250.001-500.000 arasında olanlar	74,23
Nüfusu 500.001-1.000.000 arasında olanlar	85,23
Nüfusu 1.000.001-2.000.000 arasında olanlar	104,47
Nüfusu 2.000.001'den fazla olanlar	126,46

BELEDİYE ENCÜMEN ÜYESİ HUZUR HAKLARI
(1.1.2008 - 30.06.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Gösterge	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	3500	180,07
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	4500	231,52
Nüfusu 50.001-200.000 arasında olanlar	6000	308,69
Nüfusu 200.001'den fazla olanlar	7500	385,86
Büyükşehir belediyelerinde	12000	617,38

(*) Belediye encümeninin memur üyelerine bu tutarların yarısı ödenir.

RESMÎ GAZETE

EYLÜL

BAKANLAR KURULU KARARI

BAKANLAR KURULU KARARI: Bazı Mahalli İdare Birliklerinin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/13996

İçerik: Ekli listede adları yazılı mahalli idare birliklerinin kurulmasına izin verilmesi; İçişleri Bakanlığının 2/7/2008 tarihli ve 62165 sayılı yazısı üzerine, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 4 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 28/7/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

5 Eylül 2008 tarih ve 26988 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI: Ankara İli, Polatlı İlçesi, Beşköprü Köyünde Arazi Toplulaştırması Yapılması Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/14035

İçerik: Ekli listede ili, ilçesi, köyü, yer ve sınırları ile alanı belirtilen yerde arazi toplulaştırması yapılması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 29/7/2008 tarihli ve 393 sayılı yazısı üzerine, 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Kanunun 17 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 6/8/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

5 Eylül 2008 tarih ve 26988 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI: Bazı Mahalli İdare Birliklerinin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/14065

İçerik: Ekli listede adları yazılı mahalli idare birliklerinin kurulmasına izin verilmesi; İçişleri Bakanlığının 24/7/2008 tarihli ve 62181 sayılı yazısı üzerine, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 4 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 15/8/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

6 Eylül 2008 tarih ve 26989 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI: 4/7/1956 Tarihli ve 6772 Sayılı Kanun Kapsamına Giren Kurumlarda Çalışan İşçilere, 2008 Yılında Yapılacak İlave Tediyeinin Ödenmesi Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/14150

İçerik: 4/7/1956 tarihli ve 6772 sayılı Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan işçilere, anılan Kanunun 3 üncü maddesine göre 2008 yılında yapılacak ilave tediyeinin birinci yarısının 26/9/2008, diğer yarısının 5/12/2008 tarihinde ödenmesi; Maliye Bakanlığının 18/9/2008 tarihli ve 14481 sayılı yazısı üzerine, mezkur Kanunun 4 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 19/9/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

20 Eylül 2008 tarih ve 27003 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI: 8/1/2002 Tarihli ve 4736 Sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin Birinci Fıkrası Hükmünden Muaf Tutulacakların Tespitine Dair 28/1/2002 Tarihli ve

2002/3654 Sayılı Kararnamenin Eki Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Ekli Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/14147

İçerik: 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaf tutulacakların tespitine dair 28/1/2002 tarihli ve 2002/3654 sayılı Kararnamenin eki Kararda değişiklik yapılmasına ilişkin ekli Kararın yürürlüğe konulması; anılan Kanunun 1 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 17/9/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

20 Eylül 2008 tarih ve 27003 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARI: 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu Uyarınca Uygulama Alanı İlan Edilen Şanlıurfa İlinde Bulunan Bazı Yerleşim Yerlerinin Ana Köyden Ayrılarak Karşılarında Belirlenen Adlarla Bağımsız Köy Olması Hakkında Karar

Karar Sayısı: 2008/14095

İçerik: 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca uygulama alanı ilan edilen Şanlıurfa İlinde ekli listede bağımlılık durumları gösterilen yerleşim yerlerinin ana köyden ayrılarak karşılarında belirlenen adlarla bağımsız köy olması; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 8/8/2008 tarihli ve 3419 sayılı yazısı üzerine, adı geçen Kanunun 14 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 1/9/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

23 Eylül 2008 tarih ve 27006 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK

YÖNETMELİK: TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞINDAN: Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 16/11/1997 tarihli ve 23172 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Cam ambalajın içindeki ürüne bağlı olarak meydana gelebilecek basınç dikkate alınarak, dolum sırasında tekniğine uygun tepe boşluğu bırakılmalıdır.”

5 Eylül 2008 tarih ve 26988 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞINDAN: Çevre Ölçüm ve Analiz Laboratuvarları Yeterlik Yönetmeliği

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; çevre mevzuatı kapsamında her türlü izin, izleme ve denetimlere esas teşkil eden ölçüm ve analizleri yapacak, özel veya kamuya ait kurum ve kuruluş laboratuvarlarının yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

5 Eylül 2008 tarih ve 26988 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN: Karayolları Trafik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 18/7/2008 tarihli ve 26940 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

9 Eylül 2008 tarih ve 26992 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ULAŞTIRMA BAKANLIĞINDAN: Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 23/9/2004 tarihli ve 25592 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmeliğin 5 inci, 11 inci ve Ek-2’sinin 7.9 nolu bölümü değiştirilmiştir.

9 Eylül 2008 tarih ve 26992 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINDAN: Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 26/9/2003 tarihli ve 25241 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Komisyonun sekreteryaya hizmetleri Kurum tarafından yürütülür.”

“Proje teklifleri Komisyona iletilmek üzere Kurum İl Müdürlükleri veya Türkiye Sakatlar Konfederasyonu’na verilir. İl Müdürlükleri ve Konfederasyon, tüm proje önerilerini görüşleri ile birlikte Kuruma göndermekle yükümlüdür.”

9 Eylül 2008 tarih ve 26992 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞINDAN: Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 2/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı (mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliğine aşağıdaki Geçici Madde 3 eklenmiştir.

11 Eylül 2008 tarih ve 26994 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: Yurtdışında Sürekli Görevlendirilecek Personel Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Karar Sayısı: 2008/14089

İçerik: Ekli “Yurtdışında Sürekli Görevlendirilecek Personel Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 189 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameye göre, Bakanlar Kurulu’nca 1/9/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

20 Eylül 2008 tarih ve 27003 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMUNDAN: Kaçak Petrolün Tespit ve Tasfiyesine Dair Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 27/5/2007 Tarihli ve 26534 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kaçak Petrolün Tespit ve Tasfiyesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesinin 8 inci fıkrası değiştirilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “seyyar kontrol cihazı ile” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır. Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (a) bendinde yer alan “veya Kurum” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

21 Eylül 2008 tarih ve 27004 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞINDAN: Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik

İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, gıda güvenliğinin ve kalitesinin temini için gıda işyerlerinin asgari teknik ve hijyenik şartları ile gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin Türk gıda mevzuatına uygunluğunun denetim ve kontrol hizmetleri ile işyeri sorumluluklarına dair usul ve esasları belirlemektir.

26 Eylül 2008 tarih ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINDAN: Kültür ve Turizm Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin, Vakıfların ve Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

İçerik: 15/3/2007 tarihli ve 26463 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kültür ve Turizm Bakanlığınca Yerel Yönetimlerin, Derneklerin, Vakıfların ve Özel Tiyatroların Projelerine Yapılacak Yardımlara İlişkin Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmiştir.

26 Eylül 2008 tarih ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN: Huzurevleri İle Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

26 Eylül 2008 tarih ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN: Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

26 Eylül 2008 tarih ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN: Özel

Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

26 Eylül 2008 tarih ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN: Özel Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım Merkezleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
26 Eylül 2008 tarih ve 27009 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINDAN: Fiili Hizmet Süresi Zammı Uygulamasının Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
27 Eylül 2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Kamu İdarelerinin Denetim Elemanlarınca Yapılacak Tespitler Hakkında Yönetmelik
İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı, kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince, işyerlerinde yapacakları her türlü soruşturma, denetim ve incelemeler sırasında 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu yönünden sigortalı olması gerekenlerin sigortalı olup olmadığının tespitini ve Kuruma bildirimini düzenlemektir.
27 Eylül 2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Fazla veya Yersiz Ödemelerin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; Sosyal Güvenlik Kurumunca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında fazla veya yersiz olarak yapılan her türlü ödemenin tespiti, tebliği, takibi ve tahsiline ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.
27 Eylül 2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Sosyal Güvenlik Kurumunca 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna Göre Kullanılacak Yetkilere İlişkin Yönetmelik
İçerik: Bu Yönetmeliğin amacı; 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen ve Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilerce kullanılan yetkilerin, süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacakların korunmasında, takip ve tahsilinde Sosyal Güvenlik Kurumunca kullanılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.
27 Eylül 2008 tarih ve 27010 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının hak edişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik
Karar Sayısı: 2008/14174

İçerik: “Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 22/9/2008 tarihli ve 848 sayılı yazısı üzerine, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 90 ıncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 22/9/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.
29 Eylül 2008 tarih ve 27012 sayılı 2. Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ

TEBLİĞ: SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞINDAN: Ölçü Aletleri Konusunda Faaliyet Gösterecek Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesinde Esas Alınan Kriterlere Dair Tebliğ (Tebliğ No: ÖSG/2008-12)
3 Eylül 2008 tarih ve 26986 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINDAN: Belgeli İşletmelerin Uygulayacakları Fiyat Tarifelerinin Hazırlanması ve Onaylanmasına İlişkin Genel İlkeler Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2008/2)
9 Eylül 2008 tarih ve 26992 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINDAN: Turizm İşletmesi Belgeli Konaklama Tesislerine Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi Belgesi Verilmesine Dair Tebliğ (Tebliğ No:2008/3)
İçerik: Bu Tebliğin amacı; sürdürülebilir turizm kapsamında, çevrenin korunması, çevre bilincinin geliştirilmesi, turistik tesislerin çevreye olan olumlu katkılarının teşvik edilmesi ve özendirilmesi amacıyla, çevreye duyarlı konaklama tesislerinin sınıflandırılmasına ve belgelendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.
22 Eylül 2008 tarih ve 27005 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞINDAN: Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ
İçerik: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun hizmet borçlanmalarına ilişkin hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başı itibarıyla yürürlüğe girecektir. Söz konusu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerine tabi sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin borçlanabilecekleri süreler Kanunun 41, 46 ve geçici 4 üncü maddeleriyle düzenlenmiştir.
28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: 5510 Sayılı Kanunun 8 inci Maddesinin Yedinci Fıkrasının Uygulanması Hakkında Tebliğ
İçerik: Bu Tebliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 8 inci maddesinin yedinci fıkrası gereğince bankalar ve kamu idareleri ile diğer kuruluşların, işlem yaptığı kişilerin sigortalılık bakımından tescilli olup olmadığını kontrol etme yükümlülüğü ve bu yükümlülüğe istinaden işlem yaptığı kişilerin kimlik bilgilerinin Kuruma bildirilmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞIN-DAN: 5510 Sayılı Kanun Gereğince Sigortalı Sayılanlar, Sayılmayanlar, Sigortalılığın Başlangıcı, Kuruma Bildirilmesi ve Sona Ermesi Hakkında Tebliğ

İçerik: 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun sigortalı sayılma, sigortalılığın başlangıcı ve sona ermesine ilişkin hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başı itibarıyla yürürlüğe girecek olup, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği 28/08/2008 tarihli ve 26981 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış bulunmaktadır. 5510 sayılı Kanunun sosyal sigorta hükümleri ile getirilen hak ve yükümlülükler ve sosyal sigorta işlemlerine ilişkin usul ve esaslar aşağıda açıklanmıştır.

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Uyarınca İşyerlerinin Tesciline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞIN-DAN: 5510 Sayılı Kanun Gereğince Genel Sağlık Sigortalısı Sayılanlar, Sayılmayanlar, Sigortalılığın Başlangıcı, Kuruma Bildirilmesi Hakkında Tebliğ

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Sosyal Güvenlik Kurumuna Verilmesine ve Primlerin Ödenme Sürelerine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: 5510 Sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bentleri Kapsamındaki Sigortalılar ile Sadece Genel Sağlık Sigortasına Tabi Sigortalıların Prime Esas Tutulacak Kazançlarına Dair Tebliğ

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: 5510 Sayılı Kanunun 100 üncü Maddesinin Uygulanması Hakkında Tebliğ

İçerik: Bu Tebliğin amacı, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 100

üncü maddesi gereğince, Kurum tarafından kişilerin sosyal güvenliklerinin sağlanması, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanuna göre Kurum alacaklarının takip ve tahsili ve 5510 sayılı Kanunla Kuruma verilen görevlerin yerine getirilmesi ile sınırlı olmak kaydıyla, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, gerçek ve tüzel kişiler, kamu kurumları, kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan bilgi ve belge isteme yetkisinin usul ve esaslarını düzenlemektir.

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: 5510 Sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bendi Kapsamında Sigortalı Olanlar ile Hak Sahiplerinin Tahsis İşlemlerine İlişkin Tebliğ

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: 5510 Sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bendi Kapsamında Sigortalı Olanlar ile Bunların Hak Sahibi Çocuklarının Maluliyet İşlemleri Hakkında Tebliğ

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNDAN: İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortası Bakımından İşverenin, Üçüncü Kişilerin ve Sigortalıların Sorumluluğu ile Peşin Sermaye Değerlerinin Hesaplanmasıyla İlgili İşlemler Hakkında Tebliğ

28 Eylül 2008 tarih ve 27011 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

TEBLİĞ: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞIN-DAN: 2008 Yılı Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği

İçerik: Tebliğin amacı (bundan sonra SUT olarak ifade edilecektir); sağlık yardımları Sosyal Güvenlik Kurumunca (bundan sonra Kurum olarak ifade edilecektir) karşılanan ve kapsam maddesinde tanımlanan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri, yol, gündelik ve refakatçi giderlerinden yararlanma esas ve usulleri ile bu hizmetlere ilişkin Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen ödenecek bedellerin bildirilmesidir.

29 Eylül 2008 tarih ve 27012 sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

İDARİ BAĞLILIĞIN DEĞİŞTİRİLMESİ KARARI

İDARİ BAĞLILIĞIN DEĞİŞTİRİLMESİ KARARI: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN

Karar Sayısı: 2008/10444

İçerik: Sivas İli Yıldızeli İlçesi Yavru Bucağı Bahçebaşı Köyünün, Tokat İli Yeşilyurt İlçesi Merkez Bucağına bağlanması; 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 2 nci maddesinin (B) ve (D) fıkralarına göre uygun görülmüştür.

20 Eylül 2008 tarih ve 27003 sayılı Mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.